

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ รูปแบบการเรียนรู้ และการเผชิญกับปัญหา
ในผู้ใหญ่ตอนต้น

นายวีระยุทธ กุลสุวิพลชัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

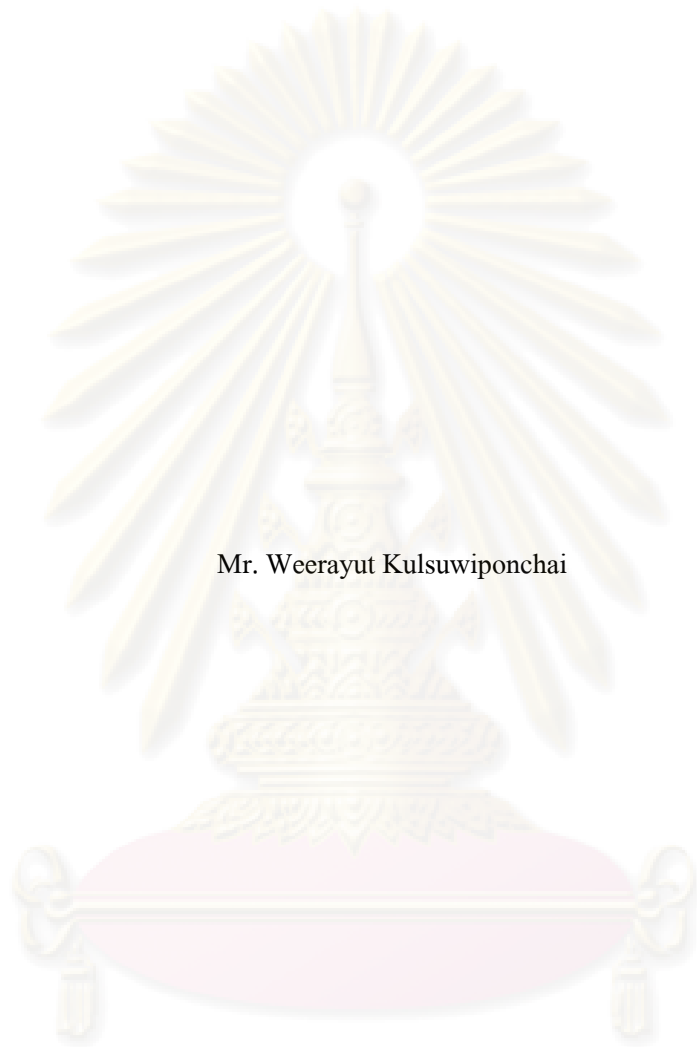
สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS AMONG CAREER PERSONALITY, LEARNING STYLES, AND
COPING OF YOUNG ADULTS

Mr. Weerayut Kulsuwiponchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Developmental Psychology

Faculty of Psychology
Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ
รูปแบบการเรียนรู้ และการเผชิญกับปัญหาในผู้ใหญ่ตอนต้น

โดย

นายวีระยุทธ กุลสุวิพลชัย

สาขาวิชา

จิตวิทยาพัฒนาการ

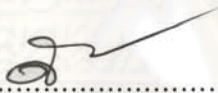
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

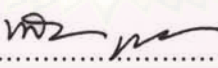
รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธากณานนท์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

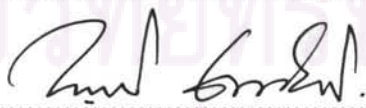

..... คณะบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัคนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สิริวงศ์ ทับสายทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธากณานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุวานิต)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ไพบุลย์ เทวรักษ์)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วีระยุทธ กุลสุวิพลชัย: ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ รูปแบบการ
เรียนรู้ และการเผชิญกับปัญหาในผู้ใหญ่ตอนต้น (RELATIONSHIPS AMONG CAREER
PERSONALITY, LEARNING STYLES, AND COPING OF YOUNG ADULTS)
อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, 115 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ
รูปแบบการเรียนรู้ และการเผชิญกับปัญหาในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 22 - 40 ปี มีการศึกษา
ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมีงานทำแล้วหรือประกอบอาชีพส่วนตัว จำนวน 300 คน ผู้เข้าร่วมการวิจัยตอบ
แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมาตามแนวคิดของ Honey and Mumford
(2006) มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาตามแนวคิดของ Heppner, Cook, Wright, and Johnson (1995) และ
มาตรวัดบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพที่พัฒนามาจากทฤษฎีของ Holland (1985) ผลการวิเคราะห์การถดถอย
แบบพหุคูณแสดงว่า

1. บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ บุคลิกภาพ
ด้านชอบระเบียบแบบแผนและบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง สามารถร่วมกันพยากรณ์การเรียนรู้แบบ
นักกิจกรรมได้ร้อยละ 37.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 35.233, p < .001$)

2. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนและบุคลิกภาพด้านชอบความท้า
ทาย สามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองได้ร้อยละ 32.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F =$
46.600, $p < .001$)

3. บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ
สามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีได้ร้อยละ 42.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F =$
72.997, $p < .001$)

4. บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนและบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น สามารถร่วมกันพยากรณ์
รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติได้ร้อยละ 18.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 32.643, p < .001$)

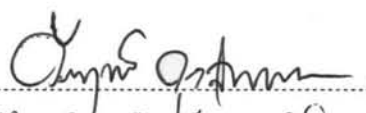
5. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น สามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาได้ร้อยละ
27.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 114.764, p < .001$)

6. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น สามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกดปัญหาได้ร้อยละ
29.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 123.456, p < .001$)

7. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง และบุคลิกภาพด้านชอบความท้า
ทาย สามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาได้ร้อยละ 13.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F =$
15.091, $p < .001$)

สาขาวิชา.....จิตวิทยาพัฒนาการ.....

ปีการศึกษา..... 2552.....

ลายมือชื่อนิสิต..... .....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์..... .....

4978307638: MAJOR DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

KEYWORDS: LEARNING STYLES/ COPING STYLE/ CAREER PERSONALITY

WEERAYUT KULSUWIPONCHAI: RELATIONSHIPS AMONG CAREER PERSONALITY, LEARNING STYLES, AND COPING OF YOUNG ADULTS.

THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. PENPILAI RITHAKANANONE, Ph.D., 115 pp.

The purpose of this research was to study relationships among personality, learning styles and coping of young adults. The subjects consisted of 300 young adults aged range between 22 to 40 years old, who had at least a Bachelor's Degree, had an occupation, either in an organization or in their own business. The participants responded to a set of questionnaires measuring their career personality types based on Holland's concept (Holland, 1985), their coping styles based on Heppner, Cook, Wright, and Johnson's concept (Heppner et al.,1995), and their learning styles based on Honey and Mumford's experience learning approach (Honey & Mumford, 2006). The multiple regression analysis revealed that:

1. The enterprising, investigative, artistic, conventional, and realistic personality types significantly predicted the activists learning style ($F = 35.233, p < .001$) and accounted for 37.5 percent of the total variance of the activists learning style.

2. The investigative, conventional, and enterprising personality types significantly predicted the reflectors learning style ($F = 46.600, p < .001$) and accounted for 32.1 percent of the total variance of the reflectors learning style.

3. The conventional, investigative, and artistic personality types significantly predicted the theorists learning style ($F = 72.997, p < .001$) and accounted for 42.5 percent of the total variance of the theorists learning style.

4. The conventional and investigative personality types significantly predicted the pragmatists learning style ($F = 32.643, p < .001$) and accounted for 18.0 percent of the total variance of the pragmatists learning style.

5. The investigative type significantly predicted the reflective coping ($F = 114.764, p < .001$) and accounted for 27.9 percent of the total variance of the reflective coping.

6. The investigative personality type significantly predicted the suppressive coping ($F = 123.456, p < .001$) and accounted for 29.4 percent of the total variance of the suppressive coping.

7. The investigative, realistic and enterprising personality types significantly predicted the reactive coping ($F = 15.091, p < .001$) and accounted for 13.3 percent of the total variance of the reactive coping.

Field of Study :Developmental Psychology.....

Student's Signature

Academic Year:.. 2009

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้ ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ และความปรารถนาดีอย่างที่สุดของรองศาสตราจารย์ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย ขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างยิ่งสำหรับความเข้าใจ กำลังใจ และความไว้วางใจ อันเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ผู้วิจัยต่อสู้กับความไม่เชื่อมั่น และทำงานวิจัยนี้จนสำเร็จในที่สุด

ขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ดร.สม โภชน์ เอี่ยมสุภานิต และรองศาสตราจารย์ศิริรงค์ ทับสายทอง ที่ช่วยตรวจสอบ ปรับปรุงมาตรฐานและแนะนำเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ ที่ได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย และคอยไต่ถามติดตามด้วยความเอาใจใส่ รวมถึงคณาจารย์ในสาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ รองศาสตราจารย์ประไพพรรณ ภูมิวิสุทธิสาร รองศาสตราจารย์ ดร.พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ อาจารย์ ดร.กฤษณา พิสิษฐ์สังฆการ ขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้อันเป็นสมบัติที่มีค่ายิ่งต่อผู้วิจัย

ขอบพระคุณศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย และ อาจารย์สันทัต พรประเสริฐมานิต ที่คอยช่วยเหลือตอบคำถามทางด้านการวิเคราะห์สถิติด้วยความเต็มใจมาตลอด ตั้งแต่เริ่มเสนอโครงร่างการวิจัยเรื่อยมาจนถึงการวิเคราะห์ผลการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัว ที่คอยเป็นกำลังใจ คอยช่วยเหลือ และให้อิสระในการทำงาน

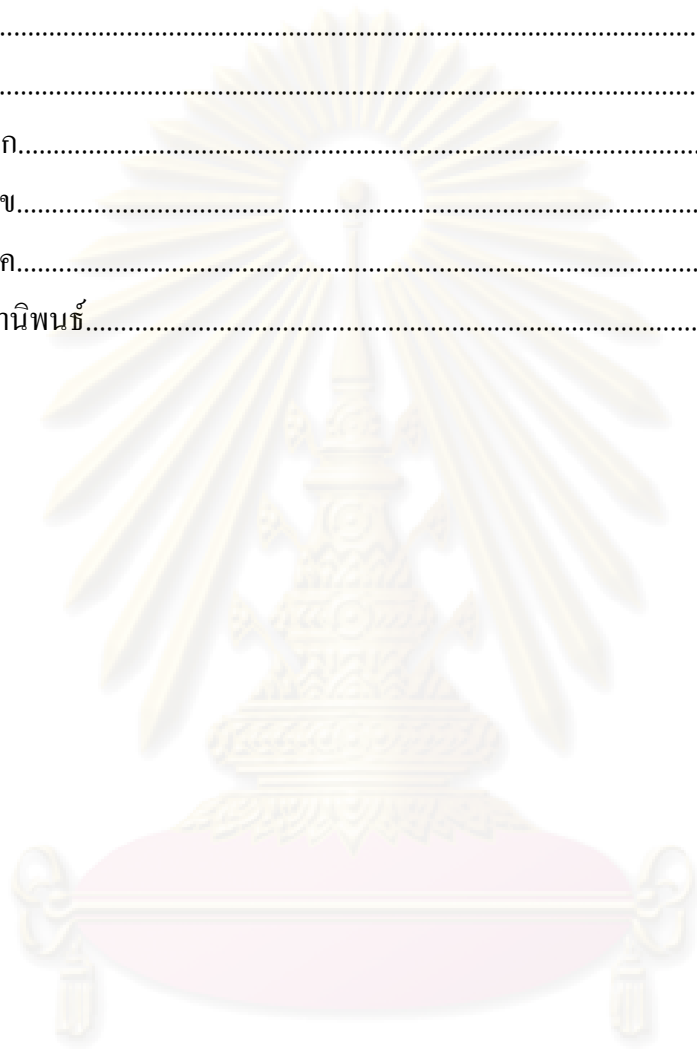
ขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่สละเวลาเพื่องานวิจัยนี้ ขอบคุณเพื่อนๆทุกคนที่ช่วยเก็บข้อมูลและรวบรวมแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ รุ่นพี่และรุ่นน้อง คณะจิตวิทยารวมทั้งเพื่อน ๆ ผู้วิจัยไม่สามารถเอ่ยนามได้ทั้งหมด ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีบุคลิกภาพของ Holland.....	6
ทฤษฎีการเรียนรู้.....	14
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญกับปัญหา.....	25
พัฒนาการของวัยผู้ใหญ่.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	39
สมมติฐานในการวิจัย.....	39
ขอบเขตของการวิจัย.....	39
ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย.....	40
คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย.....	40
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	43
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
กลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54

	หน้า
บทที่ 4 การอภิปรายผลการวิจัย.....	70
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	83
รายการอ้างอิง.....	86
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก.....	92
ภาคผนวก ข.....	93
ภาคผนวก ค.....	102
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	115

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 การพัฒนาลักษณะบุคลิกภาพ.....	7
1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกหรือสิ่งแวดลอมทั้ง 6 แบบ ซึ่งจัดแสดงออกมาเป็นรูป 6 เหลี่ยม.....	9
1.3 วัฏจักรการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb.....	16
1.4 วัฏจักรการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนรู้ของ Honey & Mumford.....	19

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนและร้อยละของลักษณะทางประชากร.....	55
3.2 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแต่ละด้าน รูปแบบการเรียนรู้การเผชิญกับ ปัญหา.....	57
3.3 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบขั้นต่อน (Stepwise) ของบุคลิกภาพที่มีผลต่อ รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม.....	58
3.4 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบขั้นต่อน (Stepwise) ของบุคลิกภาพที่มีผลต่อ รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง.....	60
3.5 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบขั้นต่อน (Stepwise) ของบุคลิกภาพที่มีผลต่อ รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี.....	62
3.6 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบขั้นต่อน (Stepwise) ของบุคลิกภาพที่มีผลต่อ รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ.....	64
3.7 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบขั้นต่อน (Stepwise) ของบุคลิกภาพที่มีผลต่อ รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา.....	65
3.8 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบขั้นต่อน (Stepwise) ของบุคลิกภาพที่มีผลต่อ รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บคตปัญหา.....	67
3.9 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบขั้นต่อน (Stepwise) ของบุคลิกภาพที่มีผลต่อ รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา.....	68

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม การดำรงชีวิตในแต่ละวันของเรานั้นคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เราจะต้องพบปะ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบๆตัวเรา โดยเริ่มตั้งแต่ครอบครัว ชุมชนที่เราอยู่อาศัย และขยายตัวไปถึงสังคมต่างๆที่เราเป็นส่วนประกอบอยู่ ซึ่งสิ่งหนึ่งที่เราจะได้พบเจออยู่ตลอดก็คือความแตกต่างที่แต่ละบุคคลได้แสดงออกมาให้เราได้พบเห็น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย ค่านิยม ทัศนคติ ความเชื่อ ความสามารถในด้านต่างๆที่ต่างกัน รูปแบบและแนวทางการดำรงชีวิตไปจนถึงการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เนื่องมาจากแต่ละคนมีคุณลักษณะที่เฉพาะของตนเอง โดยความแตกต่างนี้เริ่มตั้งแต่การที่มีส่วนประกอบของลักษณะทางพันธุกรรมที่ต่างกัน เติบโตมาในสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน มีประสบการณ์ การตีความ การเลือกเก็บข้อมูลที่ต่างกันซึ่งจะส่งผลให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางบุคลิกลักษณะ ความคิด และความสามารถที่ต่างกันออกไป

ตั้งแต่วัยเด็กผ่านวัยรุ่นมาจนถึงวัยผู้ใหญ่ นั่น บุคคลจะสะสมประสบการณ์ชีวิตและมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้งความรู้ ความสามารถ ความสนใจ แนวความคิด ความเชื่อ และค่านิยม ซึ่งพัฒนาการที่สำคัญอย่างหนึ่งในวัยผู้ใหญ่คือการสิ้นสุดชีวิตการเรียนและการก้าวเข้าสู่ชีวิตการทำงาน การเลือกอาชีพนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อบุคคลเนื่องจากในแต่ละวันนั้นเวลาส่วนใหญ่ถูกใช้ไปกับการทำงานและการเตรียมทรัพยากรเพื่อที่จะใช้ในการทำงานตามลักษณะอาชีพ ซึ่งการประกอบอาชีพนั้น ไม่ใช่เป็นแค่เพียงการหาเลี้ยงชีวิตเท่านั้นแต่ยังเป็นสิ่งที่แสดงถึงแนวทางการใช้ชีวิตอีกด้วย Super (1957) กล่าวว่าไว้ว่าบุคคลค้นหาความพึงพอใจจากการมีอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ตรงตามความคาดหวังในสิ่งที่ตนจะเป็น เป็นสิ่งที่แสดงถึงลักษณะของตัวเองและช่วยสนับสนุนและพัฒนาอัตมโนทัศน์ของตน ซึ่งบุคคลนั้นจะมีความพึงพอใจมากกว่าถ้าได้ทำงานและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับลักษณะบุคลิกภาพของตน และมักจะแสวงหางานที่มีสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ตนเกิดความพึงพอใจเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมนั้น (Holland, 1959) ดังนั้นบุคคลจึงควรเลือกอาชีพที่ตนมีความถนัด สอดคล้องกันกับแนวทางและความคาดหวังในการดำเนินชีวิต รวมไปถึงมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง

เมื่อเปรียบเทียบพัฒนาการการเลือกอาชีพของ Super (1957) กับช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นนี้ จะพบว่าอยู่ในขั้นของการสำรวจและค้นหา (Exploratory) คือเป็นช่วงที่สำรวจเพื่อค้นหาอาชีพและวางแผนด้านอาชีพที่เหมาะสมกับตนจากทางเลือกต่างๆภายในวงจำกัดแต่ยังไม่ตัดสินใจเลือก และขั้น

วางรากฐานการทำงาน (Establishment) เป็นขั้นที่พัฒนาทักษะและมีประสบการณ์การทำงานที่การคั่งที่มากขึ้น โดยบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงาน นอกจากนี้ยังมีขั้นย่อยของพัฒนาการการเลือกอาชีพตามช่วงอายุในช่วงนี้ คือ

ช่วงอายุ 18-21 ขั้นคัดเลือกอาชีพที่เหมาะสม (Specification) เป็นช่วงเวลาที่เปลี่ยนแปลงจากการสำรวจเพื่อแสวงหาอาชีพที่สนใจไปสู่อาชีพที่ชอบอย่างเฉพาะเจาะจง

ช่วงอายุ 21-24 ขั้นวางแผนไปสู่เป้าหมายอาชีพที่ต้องการ (Implementation) ขั้นนี้เป็นช่วงที่เสร็จสิ้นการฝึกอบรมสำหรับอาชีพที่ชอบ คัดเลือกตัวเลือกที่เหมาะสมกับตัวเองที่สุดและเข้าสู่โลกของการทำงาน

ช่วงอายุ 24-35 ขั้นคงที่ (Stabilization) เป็นช่วงที่ยืนยันถึงความชื่นชอบของงานจากประสบการณ์การทำงานที่ได้รับและพิสูจน์ทางเลือกในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมจากความสามารถของตน

ช่วงอายุ 35 ขึ้นไป ขั้นมีความมั่นคง (Consolidation) เป็นช่วงที่มีความมั่นคงในอาชีพจากการพัฒนาจนก้าวหน้า ทั้งในสถานะภาพและความอาวุโส

จะเห็นได้ว่าในช่วงวัยนี้มีความต้องการการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการทำงานเพื่อที่จะได้ประเมินเพื่อหาทางเลือกในอาชีพที่เหมาะสมและพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของตนให้ดียิ่งขึ้นไป

ทฤษฎีบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพของ Holland (1973, 1985) มีพื้นฐานทางทฤษฎีที่ว่าบุคคลย่อมจะแสดงบุคลิกภาพของตนออกมาด้วยการประกอบอาชีพ โดยบุคลิกภาพสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ด้าน คือ บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic) บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น (Investigative), บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ (Artistic) บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคม (Social) บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย (Enterprising) และบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) ซึ่งแต่ละคนจะมีลักษณะของบุคลิกทั้ง 6 แบบอยู่ในตัวเองแต่โดยส่วนใหญ่ก็จะมีลักษณะเพียงแบบเดียวเท่านั้นที่โดดเด่นที่สุด

ทฤษฎีของ Holland ได้รับความนิยมนำไปใช้เป็นอย่างกว้างขวางทั้งในด้านจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับการอาชีพ และยังเป็นแนวทางสำคัญในงานวิจัยของจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพและจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร ทฤษฎีนี้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพและความสนใจด้านอาชีพ ให้การปรึกษาในการพัฒนาอาชีพ การศึกษาในด้านประกอบอาชีพ (Gottfredson, 1999) นอกเหนือจากทฤษฎีของ Holland ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพกับแนวทางในการประกอบอาชีพแล้ว ยังมีทฤษฎีและวรรณกรรมอื่นที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของลักษณะบุคลิกภาพกับแนวทางในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของลักษณะดังกล่าวอีกซึ่งเป็นการยืนยันถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพและแนวทางในการประกอบอาชีพที่ไปในทิศทางเดียวกัน (Hogan & Blake, 1999)

เมื่อพิจารณาพัฒนาการในการเลือกอาชีพของ Super (1957) และทฤษฎีบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพของ Holland (1973, 1985) ร่วมกับพัฒนาการวัยผู้ใหญ่ตอนต้นจะพบว่า วัยผู้ใหญ่ตอนต้นจะมีพัฒนาการทางด้านร่างกายและปัญญาพัฒนามาจนถึงจุดสูงสุดและมีอารมณ์คงที่รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในทางสังคม นั่นคือการก้าวเข้าสู่ชีวิตการทำงาน ดังนั้นวัยผู้ใหญ่ตอนต้นจึงเป็นช่วงเวลาที่ได้เลือกอาชีพที่มีความเหมาะสมกับตนและทำให้เกิดความพึงพอใจ ควรก้าวเข้าสู่ความคงที่และมีความชำนาญในงาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการฝึกฝนทักษะในการทำงานในอาชีพของตนให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปเพราะในการทำงานทุกๆคนย่อมหวังให้ประสิทธิภาพของการทำงานออกมาเป็นดังที่ได้คาดหวังเอาไว้ ดังนั้นเพื่อที่จะพัฒนาตนเองและความสามารถในหน้าที่การงานของตน บุคคลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ลักษณะของงาน ทักษะ กระบวนการขั้นตอนของงานเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของตนให้สูงขึ้น

ลักษณะการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่จะเน้นหนักไปทางประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งแต่ละคนก็จะมีประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตที่แตกต่างกันกล่าวคือมีเรื่องราวส่วนตัว ผ่านวัยเด็ก วัยรุ่น ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การเรียน การทำงาน ลักษณะงานต่างๆ ระดับความประทับใจของหน้าที่รับผิดชอบ บริบทของสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้พวกเขาได้เห็น ได้เป็น และได้ทำในสิ่งที่แตกต่างกัน ประสบการณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นในการช่วยสนับสนุนกระบวนการการเรียนรู้และนอกจากนี้ในวัยผู้ใหญ่ยังต้องการเรียนรู้ในสิ่งที่สัมพันธ์และสามารถนำไปประยุกต์กับชีวิตในปัจจุบันเช่นเรื่องของการงานและครอบครัว มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมที่และเรียนรู้ด้วยมีรูปแบบของตัวเอง ซึ่งในวัยนี้มีความต้องการที่จะเชื่อมโยงหลักของเนื้อหาต่างๆไม่ว่าจะเป็นการจัดการธุรกิจ ประวัติศาสตร์ ปรัชญา กับเรื่องของตัวเอง (Taylor, Marienau, & Fiddler, 2000) การเรียนรู้ที่เป็นผลที่เกิดจากการได้รับประสบการณ์โดยประสบการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตนั้นมีทั้งแบบที่ได้วางแผนเอาไว้และที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้วางแผนซึ่งจะเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆได้มากขึ้น (Hoare, 2006) นอกจากนี้การเรียนรู้ยังเป็นกระบวนการที่ถูกปรับเปลี่ยนจากประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง การได้รับประสบการณ์ใหม่ๆไม่เพียงจะทำให้ได้รับความคิดใหม่ๆเท่านั้นแต่ยังทำให้มีการปรับแต่งความรู้ของแต่ละคนด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์อันทำให้เกิดเชื่อมโยงและสนับสนุนการทำงาน การศึกษา และการพัฒนาบุคคลอีกด้วย (Kolb, 1984)

เนื่องจากแต่ละบุคคลมีการเรียนรู้ในวิธีที่ต่างกันออกไป เมื่อได้รับประสบการณ์แต่ละบุคคลก็จึงมีการเลือกที่จะเข้าใจหรือให้ความสำคัญกับสิ่งที่ปรากฏขึ้น ทำให้ประสบการณ์ที่ได้รับ

จากบางเหตุการณ์มีผลต่อแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ทำให้แต่ละบุคคลมีรูปแบบของการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนรู้ก็ยังขึ้นอยู่กับทัศนคติและพฤติกรรมที่แต่ละคนจะให้กับสถานการณ์เพื่อที่จะสร้างโอกาสในการเรียนรู้ในแต่ละรูปแบบ ตลอดจนทัศนคติและพฤติกรรมจากแต่ละรูปแบบการเรียนรู้ ความสนใจในที่เป็นลักษณะเฉพาะในแต่ละรูปแบบการเรียนรู้ได้รับการเสริมแรงอยู่ตลอดเวลาและจะกลายเป็นนิสัย ซึ่งในแต่ละบุคคลนั้นจะมีรูปแบบการเรียนรู้ของตนเองที่แตกต่างกันไปไปตามลักษณะของบุคลิกภาพและแนวทางในการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน (Honey & Mumford, 2006; Kolb, 1984) ดังนั้นจึงพอที่จะสรุปได้ว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ (career personality) ต่างกันควรที่จะมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป การฝึกฝน การอบรม หรือการให้ความรู้เพื่อที่จะส่งเสริมหรือพัฒนาบุคคลให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงควรที่จะคำนึงถึงความแตกต่างนี้ และออกแบบวิธีการต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างนั้นด้วย

นอกจากความจำเป็นในการเรียนรู้เพื่อที่จะได้พัฒนาตนเองให้สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การก้าวข้ามผ่านจากวัยเรียนไปสู่การทำงานในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นนี้ ทำให้พบกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจากชีวิตในวัยเรียนไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ในการทำงานและสถานะทางสังคมที่เปลี่ยนไปจากเดิม นอกจากนี้ยังมีความรับผิดชอบที่มากขึ้นจากหน้าที่การงานของตน สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปนี้มีผลเป็นอย่างยิ่งกับตัวบุคคลเนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมนั้นไม่หยุดนิ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและความสัมพันธ์นี้มีผลในการควบคุมซึ่งกันและกัน (Folkman, 1984) ดังนั้นเมื่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมมีความเปลี่ยนแปลงโดยบุคคลได้ประเมินแล้วว่าเกินกำลังของทรัพยากรที่มีอยู่จะจัดการได้และมีผลต่อสวัสดิภาพของตนก็จะทำให้เกิดความเครียดขึ้น (Lazarus & Folkman, 1984) ซึ่งสาเหตุที่เกิดได้จากหลายแหล่งไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน (work stress) ปัญหาเล็กน้อยในชีวิตประจำวัน (daily hassles) หรือ การเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือสูญเสียที่สำคัญในชีวิตของเรา (life event) เมื่อไม่สามารถหลีกเลี่ยงที่จะต้องพบกับความเครียดได้ ดังนั้นเมื่อมีความเครียดเกิดขึ้นบุคคลจะเผชิญกับความเครียดหรือเผชิญกับปัญหา (coping) โดยการใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องในการจัดการกับปัญหาจากทั้งภายในและ/หรือภายนอกตัวบุคคล โดยบุคคลมักจะเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหาเมื่อประเมินแล้วว่าสามารถแก้ปัญหาที่นั้นได้และเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่อารมณ์เมื่อประเมินแล้วว่าไม่สามารถแก้ปัญหาที่นั้นได้ (Lazarus & Folkman, 1984) และแต่ละคนจะมีแนวทางเฉพาะของตนเมื่อพบกับเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาและแนวโน้มของรูปแบบในการเผชิญกับปัญหานี้จะปรากฏให้เห็นอย่างคงที่ (Folkman & Lazarus, 1985) อย่างไรก็ตามความคงที่นี้เกิดจากการที่บุคคลได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขของสิ่งแวดล้อมแบบเดิมด้วย (Stone & Neale, 1984) นอกจากนี้บุคคลอาจเผชิญกับปัญหาด้วยวิธีการที่ซับซ้อนกล่าวคือใช้ทั้งวิธีการเผชิญกับปัญหาทั้งแบบที่มุ่งที่

ปัญหาร่วมกันกับแบบมุ่งที่อารมณ์ในส่วนที่ช่วยสนับสนุนการแก้ปัญหา ทำให้การแก้ปัญหาง่ายขึ้น ซึ่งเรียกว่าการให้ความสำคัญกับมุมมองในแง่ดีเพื่อช่วยในการแก้ปัญหา (emphasizing the positive) (Folkman & Lazarus, 1985) นอกจากนี้อาจจะใช้วิธีการเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่อารมณ์ก่อน เมื่อสบายใจหรือมีกำลังใจขึ้นแล้วจึงค่อยแก้ปัญหาที่มุ่งที่ปัญหาต่อไป (Auerbach & Gramling, 1998) หรืออาจจะใช้การชะลอการเผชิญกับปัญหา (Restraint coping) โดยรอโอกาสที่เหมาะสมแล้วจึงลงมือจัดการกับปัญหา ซึ่งแน่ใจแล้วว่าหากคว่นลงมือทำอาจจะทำให้เกิดเหตุการณ์หรือปัญหาเลวร้ายไปกว่าเดิม (Carver, Scheier, & Weintraub, 1989) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการเผชิญกับปัญหาที่ดีควรเป็นการที่ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เป็นสาเหตุของความเครียดได้ง่ายขึ้นหรือสามารถบรรเทาความเครียดลงได้ในกรณีที่ปัญหานั้นไม่ใช่ปัญหาที่จะสามารถแก้ไขได้

ลักษณะของบุคลิกภาพที่ต่างกันอาจส่งผลให้การเผชิญกับปัญหาเป็นไปอย่างสะดวกหรือเป็นอุปสรรคกับการเผชิญกับปัญหาก็ได้ (Connor-Smith & Flachsbart, 2007) เนื่องจากการที่ลักษณะของบุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาที่ต่างกัน (Bolger, 1990; Folkman, Lazarus, Gruen, & DeLongis, 1986) นอกจากนี้ในหลายๆงานวิจัยได้ใช้ลักษณะของบุคลิกภาพในการศึกษารูปแบบการเผชิญกับปัญหา (เช่น Brebner, 2001; Grant & Langan-Fox, 2006; Penley & Tomaka, 2002; Saklofske, Austin, Galloway & Davison, 2007; Vollrath & Torgersen, 2000) ซึ่งสอดคล้องกับ Holland (1973, 1985) ที่ได้กล่าวไว้ว่าบุคคลในแต่ละบุคลิกภาพจะมีแนวทางในการเผชิญกับปัญหาที่มีความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของตน

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่าวัยผู้ใหญ่ตอนต้นนั้น มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยเปลี่ยนจากวัยเรียนเข้าสู่วัยทำงาน ต้องพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพในการทำงานของตนให้สูงขึ้น นอกจากนี้ยังต้องพบกับปัญหาต่างๆ และความเครียดจากหลากหลายแหล่ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการเรียนรู้และแนวโน้มของรูปแบบการเผชิญกับปัญหาของผู้ที่มีบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ (career personality) ที่แตกต่างกัน โดยใช้บุคลิกภาพทฤษฎีของ Holland เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคคลให้สามารถเลือกสภาพการณ์ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้และมีวิธีการเผชิญกับปัญหาที่เหมาะสมต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

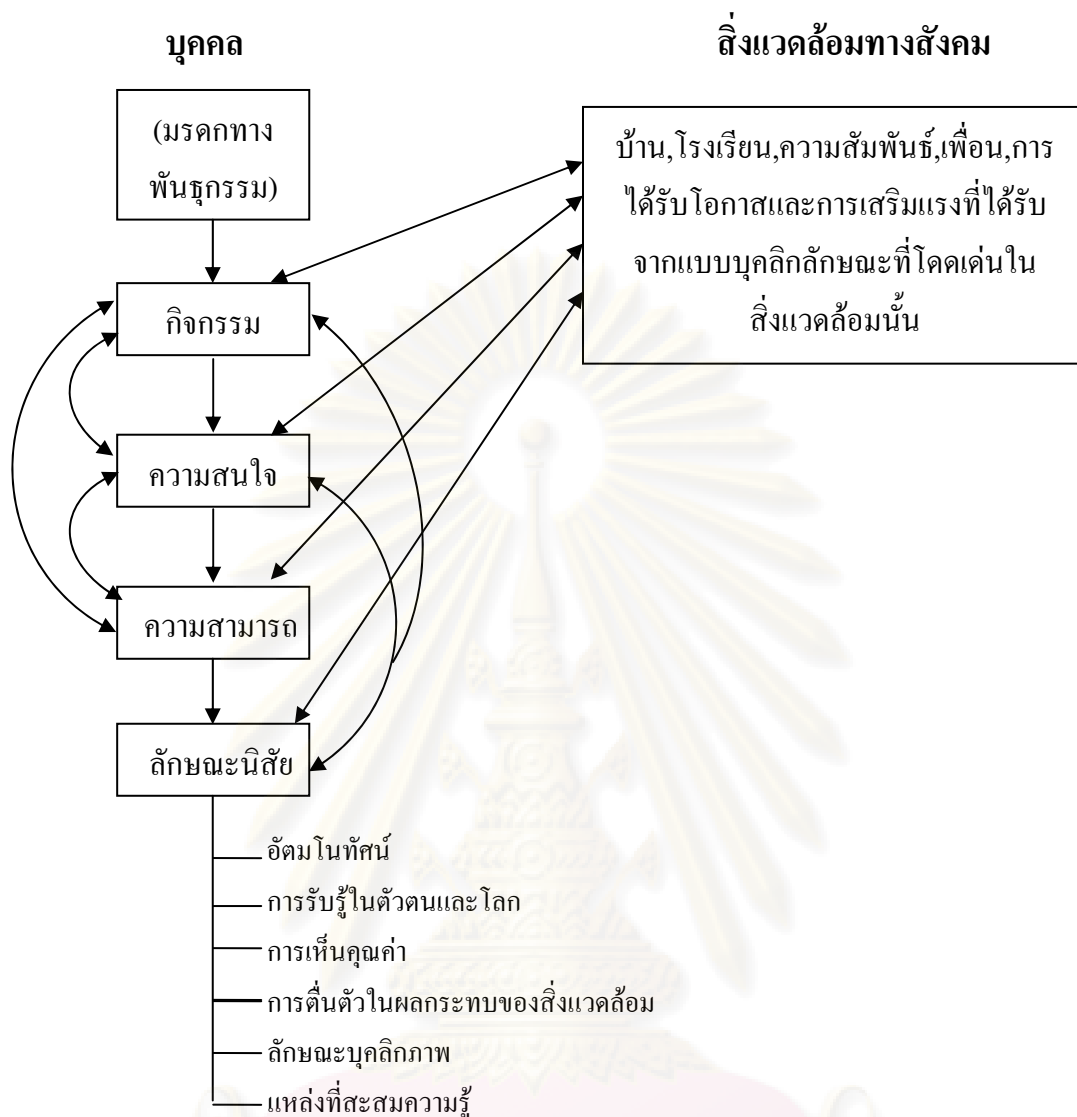
2.1 ทฤษฎีบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพของ Holland

2.1.1 แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎี

Holland (1973, 1985) ได้เขียนทฤษฎีบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพซึ่งสามารถจำแนกได้ตามความสนใจในการประกอบอาชีพขึ้น โดยมีแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีว่า

1. เราสามารถจำแนกบุคคลออกตามบุคลิกภาพได้ 6 ด้าน ตามความสนใจในการประกอบอาชีพ คือ ชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic) ชอบสืบค้น (Investigative) ชอบศิลปะ (Artistic) ชอบเข้าสังคม (Social) ชอบความท้าทาย (Enterprising) และชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) บุคลิกภาพแต่ละแบบเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งแวดล้อมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ เพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ลักษณะชนชั้นทางสังคม วิธีการดำเนินชีวิต และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ กับแรงผลักดันของแต่ละบุคคลซึ่งจะได้รับอิทธิพลจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรมและจะส่งผลไปยังความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ประสบการณ์จากการมีปฏิสัมพันธ์นี้จะเริ่มต้นทำให้แต่ละคนมีการเรียนรู้ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในกิจกรรมที่แตกต่างกัน แล้วต่อมาความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่เกิดขึ้นกับกิจกรรมเหล่านี้จะกลายมาเป็นความสนใจ และความสนใจจะนำไปสู่ความสามารถเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน ท้ายที่สุดความสนใจและความสามารถที่แตกต่างกันนี้จะก่อตัวเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีอุปนิสัย ความคิด การรับรู้ และการกระทำที่ต่างกันออกไปในแต่ละตัวบุคคล ดังรูป 1.

2. สิ่งแวดล้อมทางสังคมสามารถแบ่งได้เป็น 6 ด้าน เช่นเดียวกับความสนใจในการประกอบอาชีพ นั่นคือ ชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic) ชอบสืบค้น (Investigative) ชอบศิลปะ (Artistic) ชอบเข้าสังคม (Social) ชอบความท้าทาย (Enterprising) และชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) สิ่งแวดล้อมมีลักษณะแตกต่างกันเนื่องจากการได้รับอิทธิพลจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันในแต่ละแบบ ด้วยเหตุที่ว่าแต่ละบุคคลมีบุคลิกภาพแตกต่างกันจึงทำให้มีความสนใจ ความสามารถ และลักษณะที่แตกต่างกัน เมื่อบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเดียวกันมาอยู่ร่วมกันก็จะจัดสภาพแวดล้อมรอบตัวให้เหมาะสมกับตน และแต่ละสิ่งแวดล้อมแสดงถึงปัญหาเฉพาะด้านและความกดดันที่ต่างกัน เนื่องจากแต่ละแบบจะมีความสนใจ ความสามารถและอุปนิสัยที่แตกต่างกันจึงทำให้แต่ละบุคคลมีแนวโน้มที่จะนำตัวเองเข้าหาสิ่งแวดล้อม บุคคลหรือสิ่งต่างๆ ที่เข้ากันกับความสนใจ ความสามารถของตน เมื่อมีการรวมกลุ่มกันของบุคคลในแต่ละบุคลิกภาพพวกเขาจะสร้างสิ่งแวดล้อมที่ตอบสนองต่อบุคลิกลักษณะของพวกเขา ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ว่าเมื่อเราประเมินสิ่งแวดล้อมในวาระเดียวกันนี้เราก็จะสามารถประเมินความต่างของแต่ละบุคคลได้

แผนภาพที่ 1 การพัฒนาบุคลิกภาพ (Holland, 1985)

จากแผนภาพที่ 1 ได้แสดงถึงการพัฒนาบุคลิกภาพว่าเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ลำดับของการพัฒนามักจะเริ่มจากกิจกรรมไปจนถึงลักษณะนิสัย โดยที่มรดกทางพันธุกรรมนั้นจะส่งผลต่อทางเลือกในการทำกิจกรรมและมีความเป็นไปได้ที่จะสนับสนุนการทำกิจกรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมที่เด็กชื่นชอบจะนำไปสู่ความสนใจและความสามารถ แล้วท้ายสุดจึงเกิดเป็นลักษณะนิสัย เส้นโค้งต่างๆแสดงถึงความหลากหลายของวิธีการที่พัฒนาแต่ละลักษณะ

3. บุคคลแต่ละบุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตัวเองซึ่งแต่ละสิ่งแวดล้อมย่อมมีลักษณะแตกต่างกันและในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันนี้เขาจะได้ฝึกฝนทักษะและความสามารถแสดงออกถึงทัศนคติและคุณค่า รับเอาปัญหาที่ยอมรับได้และบทบาทต่างๆในสิ่งแวดล้อมนั้นๆ

4. พฤติกรรมของแต่ละบุคคลถูกกำหนดโดยการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคลิกภาพและลักษณะของสิ่งแวดล้อม ถ้าหากเรารู้ว่ารูปแบบบุคลิกของแต่ละคนเป็นอย่างไรและสิ่งแวดล้อมนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไรเราจะสามารถนำความรู้เกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพและรูปแบบของสิ่งแวดล้อมมาพยากรณ์ผลต่างๆที่จะตามมา เช่น การเลือกอาชีพ การเปลี่ยนงาน ความสามารถด้านต่างๆความสำเร็จในอาชีพ การศึกษา และพฤติกรรมทางสังคม

นอกจากสมมติฐานหลักทั้ง 4 ข้อนี้แล้วยังมีสมมติฐานสนับสนุนเพื่อช่วยการอธิบายของสมมติฐานหลักซึ่งสามารถปรับใช้ได้กับทั้งรูปแบบของบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมอีก 5 ข้อ คือ

การคำนวณ (Calculus) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพหรือสิ่งแวดล้อมนั้นสามารถจัดได้เป็นรูปหกเหลี่ยมดังแผนภาพที่ 2 โดยแต่ละมุมของรูปหกเหลี่ยมจะแทนด้วยลักษณะบุคลิกภาพหรือสิ่งแวดล้อมทั้ง 6 แบบ ระยะทางระหว่างแบบบุคลิกภาพหรือสิ่งแวดล้อมปรับแต่งสัดส่วนให้เหมาะสมตามความสัมพันธ์ตามทฤษฎี การกำหนดช่องว่างระหว่างรูปแบบเหล่านี้เพื่อที่จะแสดงถึงความสอดคล้อง (Consistency) ของบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมและความกลมกลืน (Congruence) ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยความสัมพันธ์ของรูปแบบตามทฤษฎีนี้ถูกกำหนดและจัดขึ้นตามรูปทรงเรขาคณิต เพื่อความชัดเจนและความสะดวกในการทำการศึกษา

ความสอดคล้อง (Consistency) ลักษณะบุคลิกหรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในคู่ที่ใกล้กันบนรูปหกเหลี่ยมจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมากกว่าที่อยู่ห่างกันออกไป เช่น บุคคลที่มีบุคลิกด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic) กับผู้ที่มีบุคลิกด้านชอบสืบค้น (Investigative) จะมีบุคลิกที่คล้ายคลึงกันมากกว่าความคล้ายคลึงกันระหว่างบุคลิกด้านชอบศิลปะ (Artistic) มากกว่าผู้ที่มีบุคลิกด้านชอบระเบียบแบบแผน (Conventional)

ความแตกต่าง (Differentiation) บุคคลที่มีบุคลิกแบบใดหรือมีความเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมใดก็จะมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเองจะแสดงออกซึ่งลักษณะของบุคลิกของตนเป็นหลัก โดยอาจมีการแสดงลักษณะของแบบอื่นบ้างเพียงเล็กน้อย แต่หากมีบุคคลที่แสดงออกหลายบุคลิกจะไม่มี ความแตกต่างเฉพาะตัวและยากที่จะกำหนดได้ว่าเป็นลักษณะแบบใด

ความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) แนวความคิดนี้ใช้เพื่อประมาณความชัดเจนและคงที่ของเอกลักษณ์ของบุคคลและสิ่งแวดล้อม เอกลักษณ์ของบุคคลกำหนดโดยการมีภาพที่ชัดเจนและคงที่ของเป้าหมาย ความสนใจและความสามารถพิเศษ เอกลักษณ์ของสิ่งแวดล้อมแสดงออกมาเมื่อสิ่งแวดล้อมหรือองค์การมีการบูรณาการเป้าหมาย งาน และรางวัลซึ่งคงที่ในระยะยาว

ความกลมกลืน (Congruence) แต่ละบุคลิกลักษณะก็จะมีความต้องการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตน เช่น บุคคลผู้มีบุคลิกด้านชอบสังคม (social) ก็จะมีคามพึงพอใจที่จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมด้านชอบสังคม ได้รับโอกาสในการแสดงออกและได้รับรางวัลตามที่ต้องการ และจะเกิดความไม่เหมาะสมขึ้นหากได้ไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะแตกต่างออกไป เช่น ไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมของผู้ที่ชอบความเป็นจริง

จากทฤษฎีของ Holland ดังกล่าวความสัมพันธ์ของแต่ละลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 6 ด้านนั้นสามารถจัดให้เป็นรูปหกเหลี่ยม โดยบุคลิกที่อยู่ใกล้กันก็จะมีบางลักษณะที่คล้ายคลึงกันแต่ ส่วนบุคลิกที่อยู่ในมุมที่ตรงกันข้ามกันก็จะมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกันด้วย ดังแผนภาพที่ 2 และนอกจากนี้โดยปกติแล้วในแต่ละคนก็จะมีลักษณะของทั้ง 6 ด้านนี้อยู่แต่ก็จะมีบางแบบที่แสดงออกมาเด่นชัด ลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 6 ด้านนี้จะมีคามคงที่ (stability) และจะมีความคงที่มากขึ้นเมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีความสอดคล้องกับลักษณะบุคลิกภาพของตัวเอง (Holland 1996)

แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกหรือสิ่งแวดล้อมทั้ง 6 ด้าน ซึ่งจัดแสดงออกมาเป็นรูป 6 เหลี่ยม (Holland, 1985)

2.1.2 ลักษณะของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพตามความสนใจในแนวทางการประกอบอาชีพตามทฤษฎีของ Holland (1973, 1985) ทั้ง 6 ด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic)

มีลักษณะโดยทั่วไปคือ เปิดเผย จริ่งใจ ตรงไปตรงมา หนักแน่น ไม่เพื่อฝัน เป็นธรรมชาติ ไม่ปรุงแต่ง ชอบทำกิจกรรมกลางแจ้ง รักธรรมชาติ ชอบที่จะอยู่กับต้นไม้และสัตว์ อารมณ์มั่นคง หลีกเลียงการเข้าสังคม

มีความพึงพอใจที่ได้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องยนต์ สิ่งที่ต้องได้ มีความสามารถในการปฏิบัติงานกับวัตถุ อุปกรณ์ เครื่องยนต์กลไกต่างๆ หลีกเลียงงานที่ต้องทำงานร่วมกับผู้คน เห็นคุณค่าในวัตถุ

อาชีพที่เหมาะสมได้แก่ ช่างเครื่องกลต่างๆ ช่างไฟฟ้า ช่างเทคนิคอุตสาหกรรม นักเดินเรือ นักบิน วิศวกรเครื่องกล เกษตรกร นักป่าไม้

2. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น (Investigative)

มีลักษณะโดยทั่วไปคือ ชอบคิด วิเคราะห์ ทดลอง ช่างสังเกต ใช้เหตุผลในทางตรรกะ มั่นใจในตัวเอง แสวงหาความรู้ แก้ปัญหาอย่างมีหลักการ มีความต้องการที่จะเข้าใจ พยากรณ์ ควบคุม สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและปรากฏการณ์ต่างๆทางสังคม ขาดความสามารถในการเป็นผู้นำ

มีความพึงพอใจในการทำงานที่ได้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ค้นคว้า สืบค้น สังเกต ใช้ความรู้ ความสามารถในทางวิทยาศาสตร์อย่างเป็นอิสระ หลีกเลียงงานที่จะชักจูง บังคับผู้อื่น เห็นคุณค่าทางวิทยาศาสตร์

อาชีพที่เหมาะสมได้แก่ นักวิทยาศาสตร์แขนงต่างๆ นักวิชาการ แพทย์ เภสัชกร นักจิตวิทยา นักวิเคราะห์ นักวิจัย วิศวกรไฟฟ้า

3. บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ (Artistic)

มีลักษณะโดยทั่วไปคือ มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่ยึดติดกฎเกณฑ์ รักความเป็นอิสระ ใช้สัญชาตญาณ มีจินตนาการ คิดแบบนามธรรม เพื่อฝัน อ่อนไหว ชอบแสดงออก ริเริ่ม ไม่คล้อยตามผู้อื่น ขาดความสามารถที่ต้องใช้ระเบียบแบบแผน

มีความพึงพอใจในการทำงานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ไม่มีกรอบทางด้านความคิด ได้แสดงความสามารถด้านศิลปะ หลีกเลียงงานที่ต้องใช้ระเบียบแบบแผน ต้องวิเคราะห์ ข้อมูล เห็นคุณค่าในทางศิลปะ

อาชีพที่เหมาะสมได้แก่ ช่างถ่ายภาพ มัณฑนากร สถาปนิก นักออกแบบเครื่องแต่งกาย นักประพันธ์ นักร้อง นักแสดง นักดนตรี

4. บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคม (Social)

มีลักษณะโดยทั่วไปคือ ชอบพบปะผู้คน เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่าเริง เข้ากับผู้คนได้ดี ใจกว้าง มีเมตตา ชอบช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม ชอบเป็นสมาชิกในองค์กรต่างๆทางสังคม ให้คำปรึกษาได้ดี เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ยืดหยุ่น มีความสามารถด้านการสอน ขาดความสามารถด้านด้านเครื่องดนตรีกลไก และงานทางวิทยาศาสตร์

มีความพึงพอใจในการทำงานที่ได้พบปะผู้คน ให้ข้อมูล สอน ฝึกอบรม ให้กำลังใจผู้อื่น งานที่ใช้ความสามารถทางสังคม ใช้ความรู้สึก หลีกเลียงงานที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักรกล อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ เห็นคุณค่าของสังคมและจริยธรรม

อาชีพที่เหมาะสมได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ ครู พยาบาล นักสังคมวิทยา พนักงานต้อนรับ นักการโรงแรม

5. บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย (Enterprising)

มีลักษณะโดยทั่วไปคือ มีพลัง กระตือรือร้น ชอบวางแผน เชื้อมั่นในตัวเอง ทะเยอทะยาน ไม่ยอมแพ้ ชอบความท้าทาย มองโลกในแง่ดี ชอบเสี่ยง กล้าคิดกล้าทำ กล้าแสดงออก มีความเป็นผู้นำ มีความสามารถในการเข้าสังคม ช่างพูด ชอบทำให้ผู้อื่นคล้อยตาม ขาดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์

มีความพึงพอใจที่จะทำงานร่วมกับผู้คน ควบคุมผู้อื่น ใช้ความสามารถในการชักนำผู้คนให้ไปถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ หลีกเลียงงานที่ต้องทำการค้นคว้า ตำรวจ สืบค้น และใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เห็นคุณค่าทางการเมืองและธุรกิจ

อาชีพที่เหมาะสมได้แก่ นักธุรกิจ เจ้าของกิจการ นักขาย นักการตลาด นักการเมือง นักปกครอง นายความ

6. บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน (Conventional)

มีลักษณะโดยทั่วไปคือ ช่างระมัดระวัง ละเอียดรอบคอบ มีระเบียบ ไม่ยืดหยุ่น ยึดมั่นในกฎระเบียบและประเพณี เคร่งครัด ควบคุมตัวเองได้ ไม่วุ่นวาย รับผิดชอบ ปฏิบัติตามคำสั่ง ไม่เพ้อฝัน ขาดความสามารถทางศิลปะและการใช้จินตนาการ

มีความพึงพอใจกับงานที่ต้องใช้ระเบียบแบบแผน ขั้นตอน งานด้านธุรการ งานที่ต้องใช้ความสามารถในการจัดเก็บ รวบรวม และประมวลผลข้อมูล หลีกเลียงงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ เห็นคุณค่าในทางธุรกิจและเศรษฐกิจ

อาชีพที่เหมาะสมได้แก่ นักบัญชี นักการธนาคาร นักวิเคราะห์การเงิน เจ้าหน้าที่สำนักงาน เลขานุการ พนักงานจัดดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล เจ้าหน้าที่ธุรการ

2.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีบุคลิกภาพของ Holland กับทฤษฎีบุคลิกภาพแบบ 5 องค์ประกอบ (Big Five personality)

Costa, McCrae, and Holland (1984), Gottfreson, Jones, and Holland (1993), และ Larson, Rottinghaus, and Borgen (2002) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีบุคลิกภาพของ Holland กับทฤษฎีบุคลิกภาพแบบ 5 องค์ประกอบ (Big Five personality) โดยพบว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน คือ

บุคลิกลักษณะแบบแสดงตัว (Extraversion) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบชอบเข้าสังคม (Social) และบุคลิกภาพแบบชอบความท้าทาย (Enterprising)

บุคลิกลักษณะแบบเปิดรับประสบการณ์ (Openness to experience) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบชอบสืบค้น (Investigative) และบุคลิกภาพแบบศิลปิน (Artistic)

บุคลิกลักษณะแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบชอบระเบียบแบบแผน (Conventional)

บุคลิกลักษณะแบบเห็นพ้องกับผู้อื่น (Agreeableness) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบชอบเข้าสังคม (Social)

บุคลิกลักษณะแบบหวุ่นไหว (Neuroticism) จะมีความสัมพันธ์ทางลบกับบุคลิกภาพทั้ง 6 แบบของ Holland (Gottfreson et al., 1993) หรือมีความสัมพันธ์ทางบวกเล็กน้อยโดยไม่มีนัยสำคัญ (Costa et al., 1984; Larson et al., 2002)

นอกจากนี้งานวิจัยของ De Fruyt and Merviede (1997) แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพของ Holland กับลักษณะย่อยของบุคลิกภาพแบบ 5 องค์ประกอบ (Big Five personality) ซึ่งสนับสนุนลักษณะบุคลิกภาพตามทฤษฎีของ Holland เช่น

บุคลิกภาพแบบชอบศิลปะ (Artistic) จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะย่อยของบุคลิกลักษณะแบบเปิดรับประสบการณ์ (Openness to experience) คือ ฝัน (fantasy) นิยมในความงามหรือศิลปะ (aesthetic) ใช้ความคิด (idea) และจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับลักษณะย่อยของบุคลิกลักษณะแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness) คือ การทำตามคำสั่ง (order) มีวินัยในตัวเอง (self-discipline) สุขุมรอบคอบ (deliberation)

บุคลิกภาพแบบชอบเข้าสังคม (Social) จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะย่อยของบุคลิกลักษณะแบบเห็นพ้องกับผู้อื่น (Agreeableness) คือ ความไว้วางใจ (trust) เห็นแก่ประโยชน์

ของผู้อื่น (altruism) อ่อนโยน (tender) และลักษณะย่อยของบุคลิกลักษณะแบบแสดงตน (Extraversion) คือ อบอุ่น (warmth) มีอารมณ์ที่เป็นไปในทางบวก (positive emotion)

บุคลิกภาพแบบชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะย่อยของบุคลิกลักษณะแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness) คือ การรับผิดชอบต่อหน้าที่ (dutifulness) มีวินัยในตัวเอง (self-discipline) สุขุมรอบคอบ (deliberation) และจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับลักษณะย่อยของบุคลิกลักษณะแบบเปิดรับประสบการณ์ (Openness to experience) คือ เพื่อฝัน (fantasy) นิยมในความงามหรือศิลปะ (aesthetic) ไข่ความคิด (idea)

2.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพของ Holland กับความสามารถทางปัญญาในด้านต่างๆ

Ackerman and Heggestad (1997) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถทางปัญญาในด้านต่างๆกับลักษณะบุคลิกภาพของ Holland แล้วสรุปถึงความสัมพันธ์ของความสามารถทางปัญญากับลักษณะบุคลิกภาพของ Holland ไว้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบชอบสิ่งที่เป็ความจริง (Realistic) และบุคลิกภาพแบบชอบสืบค้น (Investigative) มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถทางคณิตศาสตร์ (math) ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ (spatial) การใช้เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ (mechanical) ความสามารถด้านการใช้ภาษา (verbal)

บุคลิกภาพแบบศิลปิน (Artistic) มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถด้านการใช้ภาษา (verbal) ความสามารถด้านดนตรี (music)

บุคลิกภาพแบบชอบเข้าสังคม (Social) และบุคลิกภาพแบบชอบความท้าทาย (Enterprising) มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเข้าสังคม (social potency)

บุคลิกภาพแบบชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถทางจำนวน (numerical)

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้

2.2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Biggs

Biggs (1987 cited in Hua, William, and Hoi, nd.) ได้แบ่งแนวทางการเรียนรู้สำหรับนักเรียน/นักศึกษาออกเป็น 3 แนวทางคือ

แนวทางการเรียนรู้แบบผิวเผิน (surface approach) มีความต้องการแค่เพียงให้ผ่านคะแนน ความต้องการขั้นต่ำหรือพอให้สอบผ่าน ไม่ต้องการเข้าใจเนื้อหาหลักการหรือทฤษฎีอย่างลึกซึ้ง มองว่าการเรียนเป็นความคาดหวังของครอบครัวหรือสังคมที่ต้องทำให้สำเร็จ เป็นการเรียนรู้แค่ได้รับคำแนะนำจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย ไม่ได้เข้าไปมีประสบการณ์ตรงกับเหตุการณ์ที่ทำให้มีการเรียนรู้ ไม่มีการเชื่อมโยงกันของความรู้ที่ได้มากับชีวิตประจำวัน และความรู้ที่ได้จะถูกลืมเมื่อเวลาผ่านไป

แนวทางการเรียนรู้แบบลึกซึ้ง (deep approach) มีลักษณะเป็นความต้องการที่เกิดจากความ ต้องการภายในหรือความอยากรู้อยากเห็น ความรู้ที่ได้รับคงอยู่ได้นานเมื่อเวลาผ่านไป มีการเชื่อมโยงกันระหว่างความรู้เดิมและความรู้ใหม่ มีการบูรณาการความรู้จากแหล่งข้อมูลที่แตกต่าง เข้าด้วยกัน มีการเชื่อมโยงกันของทฤษฎีและประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน สามารถนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นได้

แนวทางการเรียนรู้แบบบรรลุผล (achieving approach) มีความต้องการเรียนรู้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้กลยุทธ์สำหรับการเรียนรู้ในการปรับกระบวนการต่างๆภายในขอบเขตของงานให้ประสบความสำเร็จอย่างสูงสุดในด้านวิชาการ มีการวางแผนและทำตารางการเรียนอย่างรอบคอบ เกร็งครัดในการเข้าเรียน พยายามฝึกทำแบบฝึกหัดเพื่อให้ได้คะแนนสูงสุด และจคงอยู่กับการแข่งขันผลคะแนนการสอบ

2.2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) ของ Kolb

Kolb (1984) ได้กล่าวไว้ว่าประสบการณ์เป็นแหล่งทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนรู้ บุคคลสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของตนเอง การเรียนรู้มีลักษณะเป็นกระบวนการที่ได้มาด้วยวิธีการปรับเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) มีลักษณะเป็นวัฏจักร (Cycle) โดยวัฏจักรของการเรียนรู้ (Learning Cycle) มี 4 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1. เรียนรู้โดยประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete Experience: CE) คือการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่สัมผัสได้ จัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ให้ความสำคัญกับหลักฐานเชิง

ประจักษ์ คำนึงถึงลักษณะเฉพาะและความสลับซับซ้อนของความจริงในปัจจุบัน เปิดกว้างทางความคิด ไม่อคติ

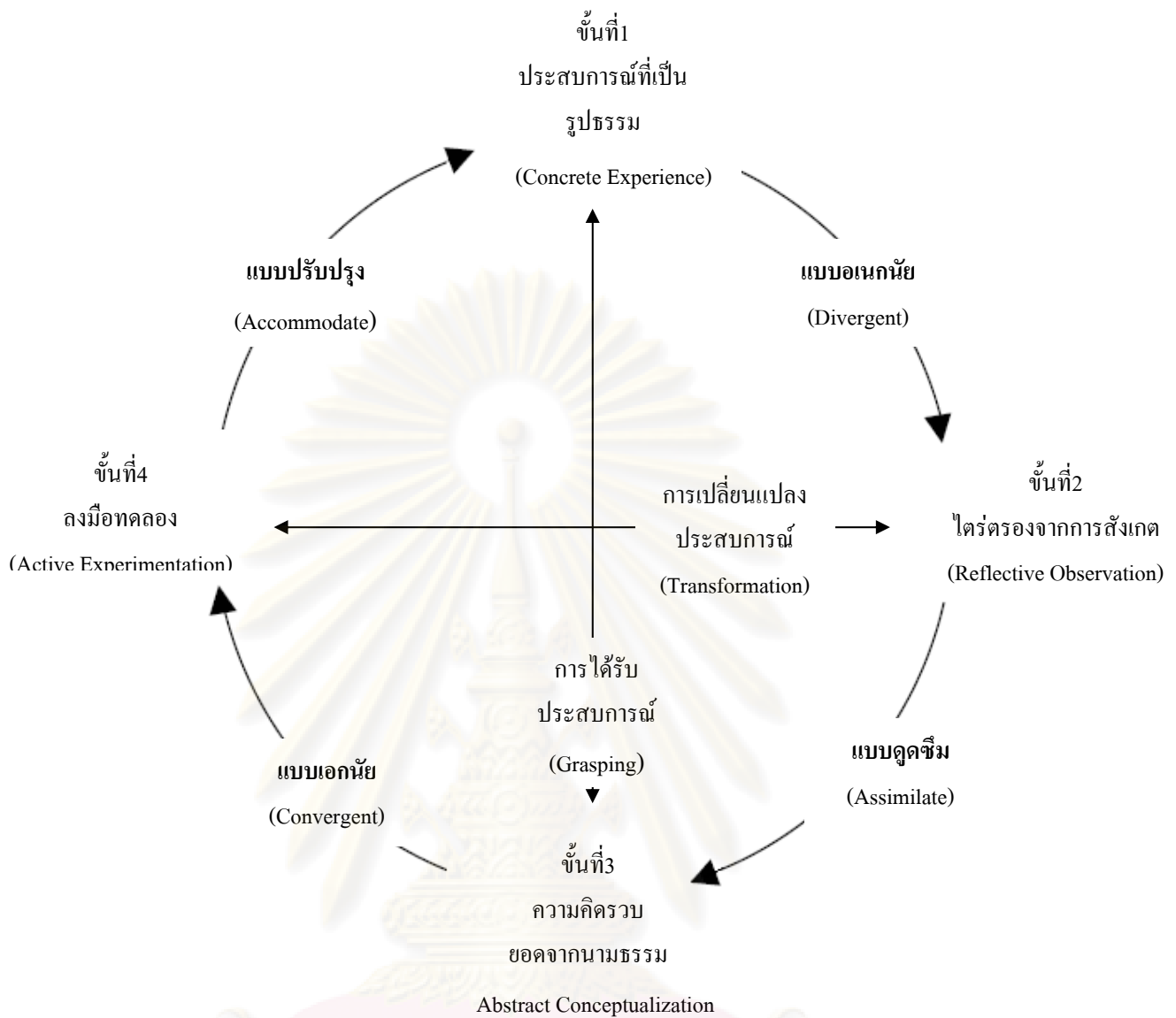
ขั้นที่ 2. เรียนรู้โดยไตร่ตรองจากการสังเกต (Reflective Observation: RO) คือเรียนรู้โดยการสังเกตแล้วประมวลข้อมูลด้วยกระบวนการทางปัญญา ให้ความสำคัญในการคิดพิจารณา คำนึงถึงความเป็นจริงหรือสิ่งต่างๆว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร อดทน ไม่ลำเอียง ชอบพิจารณาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และความคิด

ขั้นที่ 3. เรียนรู้โดยใช้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม (Abstract Conceptualization: AC) คือเรียนรู้จากพิจารณาความคิดรวบยอด หลักการ ตรรกะ ให้ความสำคัญกับความถูกต้องแม่นยำ มีระเบียบเข้มงวดในการวิเคราะห์ความคิด วางแผนอย่างมีระบบ ใช้สัญลักษณ์ได้ดี วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ขั้นที่ 4. เรียนรู้โดยลงมือทดลอง (Active Experimentation: AE) คือเรียนรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติจริงและผลของการปฏิบัติและตรวจสอบ เข้าใจจากการกระทำ ลองผิดลองถูก คำนึงถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ค้นหาความจริงในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน มองที่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ปฏิบัติงานจนบรรลุผล มีอิทธิพลต่อคนรอบข้างและอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว

วัฏจักรของการเรียนรู้ (Learning Cycle) จะเริ่มเกิดที่ช่วงใดก่อนก็ได้ และเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเกิดต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ โดยวัฏจักรของการเรียนรู้ (Learning Cycle) นี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 มิติ แกนตั้งและแกนนอน และในแต่ละมิติจะประกอบด้วย 2 ด้านที่ตรงข้ามกัน ซึ่งแสดงให้เห็นดังแผนภาพที่ 3.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 3 วัฏจักรการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb (Kolb, 1984, p. 42)

2.2.2 รูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb (1984; Kolb & Kolb, 2005)

รูปแบบการเรียนรู้ (Learning styles) เกิดจากการผสมผสานกันของแต่ละฝั่งทั้ง 2 มิติ ทั้งการได้รับประสบการณ์เป็นการเปรียบเทียบระหว่างเรียนรู้โดยประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมกับเรียนรู้โดยใช้ความคิดรวบยอดจากนามธรรม (รูปธรรมกับนามธรรม) และการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้โดยวิธีไตร่ตรองจากการสังเกตและเรียนรู้โดยลงมือทดลอง (การสังเกตกับการทดลอง) ซึ่งการเรียนรู้ของแต่ละคนจะเกิดขึ้นในช่วงที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้แต่ละคนจึงมีความสนใจในแต่ละช่วงของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การเรียนรู้จากประสบการณ์นี้สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์ไม่ว่าจะเป็นในการทำงาน การเรียน หรือการใช้ชีวิตประจำวัน รูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 4 แบบได้แก่

1. แบบเอกนัย (Convergent) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดจากการผสมผสานกันของผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้จากความคิดรวบยอดจากนามธรรม (Abstract Conceptualization) และแบบลงมือทดลอง (Active Experimentation) มากที่สุด ผู้ที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้จะมีความสามารถในการหาทางออกเพื่อที่จะแก้ปัญหา ตัดสินใจได้ดี และประยุกต์แนวความคิดหรือทฤษฎีเพื่อไปใช้ในการนำไปใช้จริงได้ มีการใช้เหตุผลเชิงตรรกะแบบนิรนัยคือคิดจากสมมติฐานแล้วจึงหาความจริงเชิงประจักษ์ ควบคุมอารมณ์ได้ดี ชอบที่จะทำงานที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะทางและการแก้ปัญหามากกว่าที่จะทำงานแบบที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

2. แบบไดเวอร์เจนต์ (Divergent) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดจากการผสมผสานกันของผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) และ ไตร่ตรองจากการสังเกต (Reflective Observation) มากที่สุด ผู้ที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้จะมีความสามารถในการใช้จินตนาการ การรับรู้ความหมายและคุณค่า รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆแล้ว ไตร่ตรองจนเข้าใจถึงภาพรวม เฝ้าสังเกตมากกว่าที่จะลงมือกระทำ ทำงานได้ดีในสภาพที่มีความคิดหลากหลาย ชอบทำงานในการใช้ความคิดแบบการระดมสมอง ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น อ่อนไหวง่าย

3. แบบดูดซึม (Assimilate) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดจากการผสมผสานกันของผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้จากการใช้ความคิดรวบยอดจากนามธรรม (Abstract Conceptualization) และไตร่ตรองจากการสังเกต (Reflective Observation) มากที่สุด ผู้ที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้มีความสามารถในการสรุป เข้าใจ ในหลักการและทฤษฎีต่างๆ มีการใช้เหตุผลเชิงตรรกะแบบนิรนัยเห็นคุณค่าของหลักการทางทฤษฎีมากกว่าการลงมือปฏิบัติ ให้ความสนใจกับความคิดเห็นและความคิดเชิงนามธรรมมากกว่าที่จะสนใจในตัวบุคคล ชอบที่จะอ่าน ฟังคำบรรยาย คิดวิเคราะห์สิ่งต่างๆ

4. แบบปรับปรุง (Accommodate) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดจากการผสมผสานกันของผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) และลงมือทดลอง (Active Experimentation) มากที่สุดผู้ที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้มีความสามารถในการปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปตามแผน ลงมือในการปฏิบัติเพื่อที่จะได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ชอบลงมือปฏิบัติ มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี มีแนวโน้มที่จะแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูกจากสัญชาตญาณของตน เชื่อถือข้อมูลที่ได้จากผู้อื่นมากกว่าที่จะวิเคราะห์ด้วยตัวเอง ชอบทำงานที่ต้องพบปะผู้คน

2.2.3 การเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Honey and Mumford (2006)

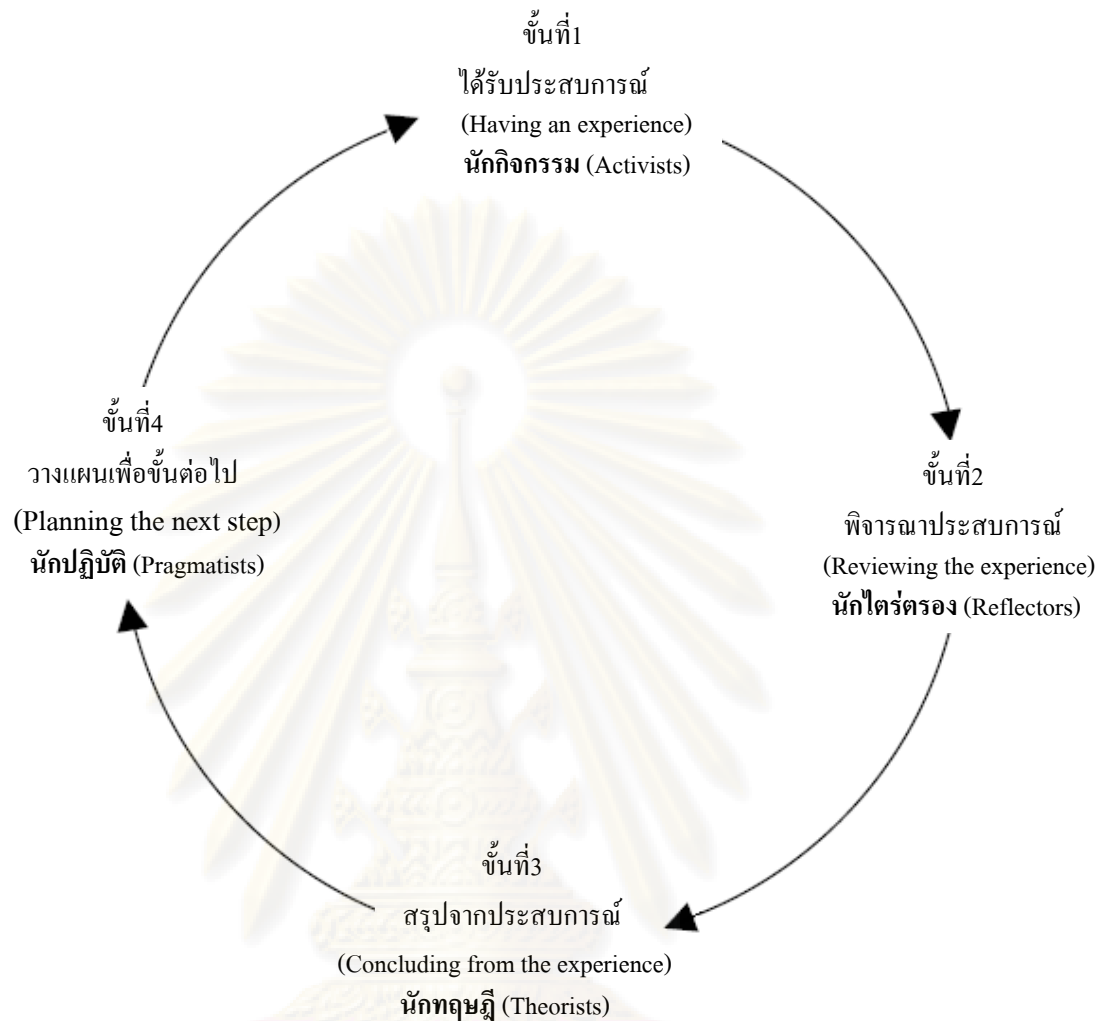
การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทั้งที่เกิดจากการเรียนรู้ทั่วไป และทั้งจากเหตุการณ์เฉพาะอย่าง การเรียนรู้เป็นผลก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะและความรู้ใหม่ๆ โดยแต่ละคนจะมีวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมแตกต่างกันออกไป เช่น จากการอ่านหนังสือ การได้รับการฝึกอบรม หรือจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ซึ่งบุคคลมีการเรียนรู้ตลอดทั้งชีวิต และถนัดที่จะพัฒนาไปในรูปแบบเฉพาะของการเรียนรู้ของตัวเอง

เนื่องจากแต่ละคนมีการเรียนรู้ในวิธีที่แตกต่างกัน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับทัศนคติและพฤติกรรมที่แต่ละคนให้กับแต่ละสถานการณ์เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้ในแต่ละแบบ ทัศนคติและพฤติกรรมจากแต่ละรูปแบบการเรียนรู้ ความสนใจที่เป็นลักษณะเฉพาะในแต่ละรูปแบบการเรียนรู้ได้รับการเสริมแรงอยู่ตลอดเวลาและจะกลายเป็นนิสัย อย่างไรก็ตามรูปแบบการเรียนรู้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ไม่ว่ามีรูปแบบการเรียนรู้เป็นอย่างไรแล้วจะต้องเป็นรูปแบบเช่นนั้นตลอด รูปแบบการเรียนรู้สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

2.2.4 รูปแบบการเรียนรู้ของ Honey & Mumford (Honey & Mumford, 2006)

รูปแบบการเรียนรู้ของ Honey and Mumford (2006) ได้พัฒนาแนวคิดขึ้นมาโดยมีทฤษฎีของ Kolb (1984) เป็นภูมิหลังซึ่ง Honey and Mumford ได้แบ่งรูปแบบการเรียนรู้ออกเป็น 4 รูปแบบเช่นเดียวกันคือ นักกิจกรรม (Activists) นักไตร่ตรอง (Reflectors) นักทฤษฎี (Theorists) นักปฏิบัติ (Pragmatists) โดยในแต่ละคนจะมีทั้ง 4 รูปแบบนี้อยู่ในตัวเอง แต่จะมีลักษณะของบางรูปแบบที่มีความเด่นชัดมากกว่ารูปแบบอื่น และไม่มีรูปแบบใดดีไปกว่ารูปแบบใด

นอกจากนี้การเรียนรู้ตามแนวคิดของ Honey and Mumford ยังมีลักษณะเป็นวัฏจักร โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นเช่นเดียวกัน กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ทั้ง 4 ขั้นนั้นเป็นอิสระและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นที่ขั้นใดก่อนก็ได้แล้วจึงก้าวไปสู่ขั้นต่อไปดังแผนภาพที่ 4.

แผนภาพที่ 4 วัฏจักรการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนรู้ของ Honey & Mumford (Honey & Mumford, 1999; Honey & Mumford, 2006)

ขั้นที่ 1. การได้รับประสบการณ์ (having an experience) การได้รับประสบการณ์ มีทั้งการที่ประสบการณ์เข้ามาหาบุคคล (reactive) และบุคคลออกไปค้นหาประสบการณ์เอง (proactive) หลายๆ โอกาสในการเรียนรู้จะเพิ่มการเรียนรู้ได้ดีถ้าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำกับบุคคลนั้นช่วยส่งเสริมโดยประสบการณ์พิเศษที่บุคคลสร้างขึ้น

ขั้นที่ 2. การพิจารณาประสบการณ์ที่ได้รับ (reviewing the experience) การพิจารณาตรวจสอบว่ามีสิ่งใดเกิดขึ้นในตลอดระยะเวลาที่ได้รับประสบการณ์และจะทำให้เกิดผลอย่างไรนั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นในการเรียนรู้จากประสบการณ์

ขั้นที่ 3. การสรุปจากประสบการณ์ที่ได้รับ (concluding from the experience) การสรุปความจากการพิจารณาประสบการณ์ที่ได้รับว่าจะได้คำตอบหรือบทเรียนอะไร ซึ่งการสรุปแบบชี้เฉพาะจะให้ผลดีกว่าการสรุปแบบกว้างๆ

ขั้นที่ 4. การวางแผนเพื่อที่จะก้าวไปสู่ขั้นต่อไป (planning the next step) การวางแผนเป็นการแปลงข้อสรุปจากประสบการณ์ที่ได้รับไปสู่แบบแผนในการปฏิบัติที่จะทำให้เกิดผลตามที่ใคคาดหวังไว้

ในแต่ละรูปแบบการเรียนรู้จะมีความสัมพันธ์กับแต่ละขั้น ผู้ที่เป็นนักกิจกรรมจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อพบประสบการณ์ตรงด้วยตัวเอง นักไตร่ตรองจะมีความพึงพอใจในการขบคิด ไตร่ตรองข้อมูล นักทฤษฎีจะมีความต้องการในการหาคำตอบอย่างมีแบบแผนเพื่อที่จะสรุปความและนักปฏิบัติมีความสนใจในการเชื่อมโยงความรู้เพื่อนำมาปฏิบัติให้ได้จริงรูปแบบการเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Honey and Mumford ทั้ง 4 รูปแบบมีลักษณะดังต่อไปนี้ (Honey & Mumford, 1999; Honey & Mumford, 2006)

1. รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) ผู้ที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้จะมีลักษณะชอบทำกิจกรรม มีความกระตือรือร้นที่จะนำตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ เปิดใจยอมรับประสบการณ์ใหม่ๆ โดยไม่มีอคติ ไม่ช่างสงสัย ชอบความท้าทาย สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมากกว่าที่จะพิจารณาถึงอดีต มุ่งไปข้างหน้า ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี มีปรัชญาที่ว่า ฉันจะพยายามทำให้มันเกิดขึ้นให้ได้ (I'll try anything once) แต่ละวันมักเต็มไปด้วยการทำกิจกรรมต่างๆ เมื่อเสร็จจากกิจกรรมหนึ่งก็จะมองหากิจกรรมใหม่ๆ ทำอยู่เสมอ เป้าหมายที่จะทำอะไรซ้ำแล้วซ้ำเล่าหรือสิ่งที่จะต้องใช้เวลาละเอียดยรอบคอบ แก้ปัญหาด้วยการระดมสมอง มีแนวโน้มที่จะลงมือทำก่อนแล้วจึงคำนึงถึงผลที่ตามมาทีหลัง ชอบอยู่ในสังคมและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ชอบที่จะให้ตัวเองเป็นศูนย์กลางของความสนใจ มีความต้องการที่จะควบคุมสถานการณ์รอบๆตัว

นักกิจกรรมจะเรียนรู้ได้ดีเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ดังต่อไปนี้

- การได้พบกับประสบการณ์ ปัญหา โอกาสใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยพบมาก่อน
- การได้ทำกิจกรรมอย่างเอาใจใส่และจดจ่อในช่วงเวลาปัจจุบัน
- การได้พบกับเรื่องที่น่าตื่นเต้น เร้าใจ เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน หรือเป็นเหตุการณ์ที่เป็นวิกฤติ
- การได้พบกับการเปลี่ยนแปลงและได้ปรับตัวแก้ไขสถานการณ์
- การได้เป็นจุดสนใจ เป็นเป้าสายตาของผู้คน
- การมีโอกาสได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่

- การได้ตกอยู่ในสภาวะที่ทำงานได้ยากลำบากและท้าทายความสามารถ
- การได้เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ได้แสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหาพร้อมกัน
- การอยู่ในภาวะที่ผ่อนคลาย

นักกิจกรรมจะเรียนรู้ได้น้อยและยากลำบากเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ดังนี้

- การเรียนรู้ในบทบาทที่เป็นผู้รับ เช่น ฟังคำบรรยาย อ่านหนังสือ เผชิญเหตุ คิดและเขียนบรรยาย
- การไม่ได้มีส่วนร่วมกับใคร ทำงาน คิดตามลำพัง
- การที่ต้องทำงานหรือกิจกรรมอย่างเดิมบ่อยๆ
- การทำงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด
- การทำงานที่ต้องใช้ความละเอียดถี่ถ้วน คำนึงถึงรายละเอียด

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) ผู้ที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้จะมีลักษณะชอบสังเกต พิจารณา ไตร่ตรองความคิดเห็นและประสบการณ์จากทั้งของตนเองและผู้อื่นอย่างรอบคอบ ชอบที่จะคิด ไคร่ครวญให้ลึกซึ้ง คำนึงถึงความเป็นไปได้ในแง่มุมต่างๆและสิ่งที่จะเกิดตามมาก่อนที่จะลงมือทำ ชอบเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากประสบการณ์ตรงของตัวเองและของผู้อื่น ใช้เวลาให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยตลอดทั่วถึงก่อนที่จะสรุปความ มีปรัชญาที่ว่าทำอะไรต้องระมัดระวัง (to be cautious) เป็นผู้ฟังที่ดี คุ้นเคยกับความรู้ ชอบสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆโดยตรง จะรับฟังแนวทางความคิดของผู้อื่นก่อนที่จะให้ความคิดเห็น เป็นคนอดทน มั่นคง มีความเพียรพยายาม มีการเตรียมตัวที่ดีไม่ทำอะไรผิดพลาด

นักไตร่ตรองจะเรียนรู้ได้ดีเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ดังต่อไปนี้

- การเฝ้าดู คิด พิจารณาเหตุการณ์ กิจกรรมต่างๆ
- การได้เป็นผู้สังเกตการณ์ในขณะที่ทำกิจกรรมกลุ่ม ประชุม
- การได้มีเวลาในการเตรียมตัว มีเวลาคิด ได้ศึกษาให้เข้าใจ ทบทวนข้อมูลที่มาที่ไปก่อนที่จะลงมือทำ
- การได้ทำการศึกษาวิจัยงานที่ต้องใช้ความพยายาม ความระมัดระวัง เช่นต้องสืบหา เก็บ และรวบรวมข้อมูลเพื่อให้เข้าถึงสาเหตุ รากฐานของสิ่งต่างๆ
- การได้มีโอกาสในการพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นหรือสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้ว
- การได้รู้ถึงการวิเคราะห์และการรายงานถึงผลที่จะได้จากการปฏิบัติงานอย่างละเอียดถี่ถ้วน

- การได้มีเวลาคิด ตัดสินใจในเวลาที่ตัวเองกำหนด โดยไม่มีการบีบคั้นเรื่องเวลาและไม่มีแรงกดดัน

นักไตร่ตรองจะเรียนรู้ได้น้อยและยากลำบากเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ดังต่อไปนี้

- การต้องเป็นจุดสนใจของผู้อื่น เป็นเป้าสายตา เช่น ต้องทำหน้าที่ผู้นำ เล่นบทบาทสมมุติ
- การต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการณ์ที่ไม่ได้มีการวางแผนก่อนที่จะลงมือทำ
- การได้รับข้อมูลที่ไม่เพียงพอ ข้อมูลที่ไม่ละเอียด ข้อมูลที่สรุปมา
- การได้รับข้อมูลที่ไม่เพียงพอว่าควรทำอะไรยังไง
- การต้องกังวลกับการกดดันของเวลาต้องรีบทำกิจกรรมหนึ่งเพื่อไปทำอีกกิจกรรมหนึ่งให้ทันเวลา
- การไม่มีเวลามากพอในการคิดพิจารณางาน

3. รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) ผู้มีรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้จะมีลักษณะคิดแก้ไขปัญหาเป็นเส้นตรงอย่างเป็นขั้นตอนในแนวทางของตรรกะ ใช้หลักการในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการดูซึม เรียบเรียงและบูรณาการ ข้อเท็จจริงต่างๆเพื่อนำไปสู่ทฤษฎีได้ มีหลักการ ชอบความสมบูรณ์แบบจะพยายามทำงานให้ออกมาสมบูรณ์แบบตามแบบแผน ชอบใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ชอบที่จะทดลอง พิสูจน์สมมติฐาน หากความจริงที่อยู่เบื้องหลังสิ่งต่างๆ ให้ความสนใจกับรายละเอียดต่างๆ มีรูปแบบและระบบในการคิด คิดอย่างมีแนวทางของสมมติฐาน หลักการและทฤษฎี มีปรัชญาที่ว่า ถ้าเป็นไปตามเหตุผลตามหลักการก็จะดี (If it's logic it's good) ชอบตั้งคำถาม มองทุกอย่างโดยภาพรวม เชื่อมงวด มีระเบียบแบบแผนในการคิดและการทำงาน ชอบสิ่งที่แน่นอน ไม่ชอบสิ่งที่ไม่เป็นระบบระเบียบและคลุมเครือ

นักทฤษฎีจะเรียนรู้ได้ดีเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ดังต่อไปนี้

- การได้มีเวลาสืบหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิด เหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีระเบียบแบบแผน
- การได้มีโอกาสซักถาม พิจารณา ระเบียบวิธีเบื้องต้น สมมติฐาน ข้อเท็จจริงที่อยู่เบื้องหลังสิ่งต่างๆ
- การได้ใช้สติปัญญาของตนในการวิเคราะห์สถานการณ์ คำถาม เรื่องราวที่สลับซับซ้อน
- การได้ทำสิ่งที่มีรูปแบบ แนวทางและวัตถุประสงค์ชัดเจน
- การได้ฟัง อ่าน แนวความคิดที่มีเหตุผลหนักแน่นและน่าเชื่อถือที่ได้รับการพิสูจน์แล้ว
- การได้เข้าไปทำความเข้าใจและมีส่วนร่วมในสถานการณ์ที่มีความสลับซับซ้อน

นักทฤษฎีจะเรียนรู้ได้น้อยและยากเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ดังต่อไปนี้

- การทำกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์คลุมเครือ ไม่ชัดเจนหรือ ไม่มีข้อมูลพื้นฐานที่เพียงพอ
- การเข้าไปร่วมงานที่ต้องใช้การแสดงอารมณ์ ความรู้สึก
- การต้องลงมือทำหรือตัดสินใจโดยที่ไม่มีแนวทางหรือหลักการ
- การต้องพบกับแนวทางเลือกที่หลากหลายและกระบวนการหรือวิธีการที่ขัดแย้งกันเอง
- การเกิดความสงสัยในรูปแบบ กระบวนการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานอยู่ว่ามีความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักหรือไม่
- การต้องทำงานร่วมกับกลุ่มคนที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าตน

4. รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) ผู้มีรูปแบบการเรียนรู้แบบนี้จะมีลักษณะพยายามนำเอาความคิด หลักการและทฤษฎีต่างๆ ไปใช้ให้เกิดผลขึ้นจริง หาแนวทางการคิดใหม่ๆ แล้วทดลอง วัดผลสะท้อน ประยุกต์ใช้ ผักผ่อนเทคนิค วิธีการและทักษะต่างๆ เพื่อนำไปใช้จริง มีปรัชญาที่ว่า มีหนทางที่ดีกว่าเสมอ (There is always a better way) และ ถ้ามันใช้ได้มันก็ดี (If it works it's good) ชอบทำงานกับวัตถุ ทำงานรวดเร็ว เชื่อมั่นในความคิดของตัวเอง มองโลกตามความเป็นจริง ไม่เพ้อฝัน ใช้หลักความเป็นจริงและความตรงไปตรงมาเพื่อที่จะมุ่งสู่ประเด็นที่สำคัญๆ ในการแก้ปัญหาและแสดงความคิดเห็นที่นำไปใช้การได้จริง ค่อนข้างที่จะเบื่อหน่ายและไม่อดทนต่อการสนทนาถกเถียงที่ยืดเยื้อ ไม่มีข้อสรุป มุ่งที่ตัวงานมากกว่าบุคคล ประเมินปัญหาและโอกาสต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาว่าเป็นสิ่งที่ทำทนาย

นักปฏิบัติจะเรียนรู้ได้ดีเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ดังนี้

- การเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจนระหว่างทฤษฎีและหลักในการปฏิบัติ ได้นำความรู้ หลักวิชาการ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างได้ผลจริง
- การได้เห็นเทคนิคที่มีประโยชน์ซึ่งใช้ในการทำงานอย่างชัดเจนทั้งจากสถานการณ์จริงและจากการบันทึกภาพ เช่น วิธีที่ช่วยในการประหยัดเวลาในการทำงาน การสร้างความประทับใจแรกพบ
- การมีโอกาสได้ทดลองและฝึกฝนเทคนิคต่างๆ กับผู้ที่ได้รับการยอมรับ หรือประสบความสำเร็จในด้านนั้นๆ
- การได้ลงมือปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการที่วางเอาไว้อย่างเป็นขั้นตอน
- การได้ทดลองทำงานเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานจริง

นักปฏิบัติจะเรียนรู้ได้น้อยและยากเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ดังนี้

- สิ่งที่เรียนรู้ไม่ตรงกับความต้องการ ไม่ตรงประเด็น ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
- การไม่มีการฝึกปฏิบัติ แนวทาง หรือคำแนะนำที่ชัดเจนว่าจะทำอะไร
- การไม่เห็นประโยชน์ ความสำคัญของสิ่งที่เรียนรู้
- การสิ่งที่เรียนดูห่างไกลจากความเป็นจริง
- สิ่งที่เรียนรู้เป็นเพียงหลักการ ทฤษฎีทั่วไป ไม่มีเทคนิค วิธีการใหม่ๆ

รูปแบบการเรียนรู้กับลักษณะบุคลิกภาพ

เนื่องจากบางสถานการณ์มีผลเป็นอย่างมากกับการเรียนรู้สำหรับคนกลุ่มหนึ่งแต่ในขณะที่มีผลน้อยมากสำหรับคนอีกกลุ่มหนึ่ง (Peterson, Thornton, & Birren, 1986) และการเรียนรู้ของแต่ละคนมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เมื่อได้รับประสบการณ์แต่ละคนมีการเลือกที่จะเข้าใจหรือให้ความสำคัญกับสิ่งที่ปรากฏขึ้น ทำให้ประสบการณ์ที่ได้รับจากบางเหตุการณ์ ซึ่งส่งผลให้แต่ละคนมีรูปแบบของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และในแต่ละบุคคลจะมีรูปแบบการเรียนรู้ของตนเองที่ต่างกันไปในแต่ละบุคลิกลักษณะและการเลือกประกอบอาชีพ (Kolb, 1984) เหตุที่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันจะมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เนื่องจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ต่างกันจะได้รับการกระตุ้น (arousal) จากสิ่งเร้าที่ต่างกัน การได้รับการกระตุ้นที่ต่างกันนี้เองทำให้แต่ละบุคคลมีการเลือกที่จะจำและเลือกที่จะนำข้อมูลมาประมวลที่แตกต่างกันออกไป คือแต่ละคนจะเลือกจำสิ่งที่สามารถกระตุ้นตนเองให้รู้สึกสนใจและเลือกนำข้อมูลเหล่านั้นมาทำการประมวล ซึ่งในแต่ละสถานการณ์สิ่งที่จะมากระตุ้นและทำให้แต่ละบุคคลเลือกที่จะสนใจมีลักษณะแตกต่างกันออกไปจึงทำให้บุคคลในแต่ละบุคลิกภาพเลือกที่จะสนใจ จดจำ และเรียนรู้จากสิ่งที่มากระตุ้นเหล่านั้นจนทำให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Biggs & Moore, 1993) โดยแต่ละบุคคลจะมีความปรารถนาแรงจูงใจ และความสนใจทำให้มีการจดจำกับสิ่งที่ต่างกัน มีความต้องการข้อมูลที่มีลักษณะแตกต่างกัน ทำให้กลวิธีที่จะใช้ในการจดจำ และเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป (Ackerman & Woltz, 1994)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญกับปัญหา

2.3.1 ความหมายของการเผชิญกับปัญหา

2.3.1.1 Lazarus and Folkman (1984) ได้ให้ความหมายของการเผชิญกับปัญหาไว้ว่า คือ ความพยายามในการใช้ปัญญา (cognitive) และพฤติกรรม (behavior) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเพื่อจัดการกับปัญหาจากทั้งภายในและ/หรือภายนอกตัวบุคคล โดยที่บุคคลประเมินแล้วว่าเกินกว่าความสามารถที่ตนเองจะรับได้

การประเมินนี้จะมีลักษณะเป็นกระบวนการประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนแรกเมื่อได้พบกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปบุคคลจะประเมินว่าการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีผลกับตัวเองหรือไม่ถ้าหากมีผลผลนั้นจะดีหรือไม่ดีกับตัวเองอย่างไร ขั้นที่สองเมื่อมีการประเมินทรัพยากรและทางเลือกที่ใช้ในการเผชิญกับปัญหา (Folkman, 1984; Folkman & Lazarus, 1985)

2.3.1.2 Heppner and Krauskopf (1987 cited in Heppner, Cook, Wright, & Johnson, 1995) ยังได้กล่าวไว้ว่าการเผชิญกับปัญหาคือกระทำอย่างครอบคลุมและคำนึงถึงการไปสู่เป้าหมายอย่างต่อเนื่องของกระบวนการทางปัญญาและอารมณ์ซึ่งจะรวมถึงการตอบสนองของพฤติกรรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับความต้องการหรือการทำทหายจากทั้งภายในและภายนอก

2.3.2 แหล่งทรัพยากรที่ใช้ในการเผชิญกับปัญหา

การเผชิญกับปัญหาของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไปจากการใช้ทรัพยากรของตนเพื่อหาหนทางในการเผชิญกับปัญหา ซึ่งแหล่งทรัพยากรที่ใช้ในการเผชิญกับปัญหาของบุคคลมีมากมาย แหล่งทรัพยากรที่สำคัญที่จะใช้ในการเผชิญกับปัญหามีดังนี้ (Lazarus & Folkman, 1984)

1. สุขภาพและพลังงาน (Health and Energy) สุขภาพและพลังงานส่งผลต่อการเผชิญกับปัญหาเป็นอย่างมาก ผู้ที่มีสุขภาพกายแข็งแรง และมีพลังงาน เป็นการสนับสนุนให้มีความพยายามและอดทนในการเผชิญกับปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่เจ็บป่วยหรือมีพลังน้อย

2. ความเชื่อในทางบวก (Positive Beliefs) ความคิดในแง่บวกจะมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เรานำความเชื่อ แนวความคิดหรือกลวิธีทางจิตวิทยามาใช้ในการเผชิญกับปัญหาได้ รวมถึงความเชื่อในทางบวกจะทำให้บุคคลมีความหวังและช่วยสนับสนุนให้มีความพยายามในการเผชิญกับปัญหา

3. ทักษะการแก้ปัญหา (Problems-Solving Skill) เป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้และสติปัญญา แสวงหาข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ จำแนกแยกแยะปัญหา สาเหตุ รวมทั้งค้นหาวิธีการและวางแผนที่จะแก้ปัญหา ประเมินผลที่จะตามมา ซึ่งจะเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญในการเผชิญกับปัญหา

4. ทักษะทางสังคม (Social Skill) ทักษะทางสังคมส่งผลต่อการเผชิญกับปัญหาโดยความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นนั้นช่วยสนับสนุนให้การแก้ปัญหาที่มีส่วนสัมพันธ์กับบุคคลอื่น รวมทั้งความสามารถในการสื่อสารและการปฏิบัติตัวในสังคมให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

5. การสนับสนุนทางสังคม (Social Support) การได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งการสนับสนุนด้านอารมณ์ ข้อมูลข่าวสาร และวัสดุสิ่งของต่างๆ จะช่วยให้บุคคลนั้นเผชิญกับปัญหาได้ดีขึ้น

6. แหล่งทรัพยากรด้านวัตถุ (Material Resource) ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินเงินทองหรือสิ่งของต่างๆที่สามารถหาซื้อได้ ล้วนมีส่วนช่วยในการเผชิญกับปัญหาได้และหากมีทักษะในการใช้อย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นการเพิ่มทางเลือกในการเผชิญกับปัญหาได้ด้วย

2.3.3 รูปแบบของการเผชิญกับปัญหา

2.3.3.1 Lazarus and Folkman (1984) ได้แบ่งรูปแบบการเผชิญกับปัญหาออกเป็น 2 รูปแบบคือ

1. รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่อารมณ์ (Emotion-focused Forms of Coping) เป็นการตอบสนองกับสถานการณ์โดยที่ไม่มีผลให้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงซึ่งจะมีทั้งการใช้กระบวนการทางปัญญาที่ทำให้ความเครียดลดลง การหลีกเลี่ยงปัญหา การไม่เข้าไปข้องเกี่ยว การถอนตัวออกมา ทำกิจกรรมอื่นเพื่อลดความเครียด การเปรียบเทียบกับสิ่งที่จะทำให้รู้สึกดีขึ้น มองหาสิ่งดีที่เกิดขึ้น และกระบวนการทางปัญญาที่ทำให้ความเครียดเพิ่มขึ้นได้แก่ การโทษตัวเอง การลงโทษตัวเอง

2. รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-focused Forms of Coping) มีลักษณะคล้ายกับกลวิธีการแก้ปัญหาซึ่งจะประกอบด้วย การวิเคราะห์แยกแยะสภาพปัญหา การค้นหาทางเลือกในการแก้ปัญหา การประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหา การเลือกวิธีที่จะแก้ปัญหา และการลงมือแก้ปัญหา โดยเป็นการจัดการกับสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียวแต่การเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหารวมถึงการจัดการภายในตัวเองด้วย เช่น การจูงใจตัวเอง การเปลี่ยนวิธีการคิด การประเมิน การปรับตัวให้เหมาะสม การลดการยึดมั่นถือมั่นลง การสร้างพฤติกรรมใหม่

2.3.3.2 Endler and Parker (1990) ได้พัฒนาแบบวัดการเผชิญกับปัญหาแบบหลายมิติ (Multidimensional Coping Inventory: MCI) ซึ่งพัฒนามาจากการประเมินและรวบรวมมาตรวัดต่างๆรวมทั้งจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดด้านการเผชิญกับปัญหาที่หลากหลายแหล่ง (Billings & Moo, 1981; Folkman & Lazarus, 1980, 1985; McCrae, 1984; McCrae & Costa,

1986; Pearlin & schooler, 1978; Stone & Neal, 1984) โดยเห็นด้วยกับรูปแบบกลยุทธ์ในการเผชิญกับปัญหาทั้ง 2 รูปแบบของ Lazarus and Folkman (1984) รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่อารมณ์ (Emotion-focused Forms of Coping) โดยมีเป้าหมายที่ตัวบุคคล(person orientation) และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-focused Forms of Coping) ที่มีเป้าหมายที่ตัวปัญหา (task orientation) เนื่องจากกลวิธีในการเผชิญกับปัญหาของแต่ละคนจะรวมถึงการแสดงการตอบรับของการรับรู้อารมณ์ การตอบสนองกับปัญหาโดยการเพื่อฝัน การวิตกกังวลต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้น จึงได้เสนอว่าควรจะมีรูปแบบในการเผชิญกับปัญหารูปแบบที่ 3 คือ รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบที่มีเป้าหมายที่การหลีกเลี่ยง (avoidance orientation) ซึ่งจะรวมถึงรูปแบบการเผชิญกับปัญหาทั้งแบบที่มีเป้าหมายที่ตัวบุคคล(person orientation) หรือการเผชิญกับปัญหาแบบที่มีเป้าหมายที่ตัวปัญหา(task orientation) โดยที่แต่ละบุคคลนั้นสามารถหลีกเลี่ยงความเครียดในแต่ละเหตุการณ์ได้จากการไปพบปะพูดคุยกับบุคคลอื่นหรือเลี่ยงไปทำงานอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ก่อให้เกิดความเครียดนั้นๆ ดังนั้นจึงได้แบ่งรูปแบบการเผชิญกับปัญหาออกเป็น 3 รูปแบบคือ

1. การเผชิญกับปัญหาที่มีเป้าหมายที่ตัวปัญหา (Task-oriented coping) มีลักษณะคือ วิเคราะห์ปัญหาก่อนจะลงมือแก้ปัญหา ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ พิจารณาและเรียนรู้จากปัญหา
2. การเผชิญกับปัญหาที่มีเป้าหมายที่อารมณ์ (Emotion-oriented coping) มีลักษณะคือ การวิตกกังวล เครียดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โทษตัวเอง ฝันกลางวันหวังว่าจะพบกับสิ่งที่ดีกว่าที่เป็นอยู่
- 3.การเผชิญกับปัญหาที่มีเป้าหมายที่การหลีกเลี่ยง (Avoidance-oriented coping) มีลักษณะคือ หากิจกรรมอื่นทำที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไปหาเพื่อนหรือคนสำคัญเพื่อร่วมทำกิจกรรมต่างๆ

2.3.3.3 Heppner et al. (1995) ได้พัฒนามาตรวัดการเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-focused style of coping) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะสืบหารูปแบบของแต่ละบุคคลโดยมุ่งเน้นว่าเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาบุคคลจะมีการกระทำอย่างไร และการกระทำที่เกิดขึ้นนั้นจะขัดขวางหรือช่วยสนับสนุนในการแก้ปัญหา โดยใช้แนวทางในการพัฒนาเครื่องมือที่จะใช้วัดรูปแบบของการเผชิญกับปัญหาจากแนวคิดของ Endler and Parker (1990) กับ Lazarus and Folkman (1984) และ แนวคิดหลักของวรรณกรรมด้านการเผชิญกับปัญหาที่แบ่งแยกการเผชิญกับปัญหาออกเป็น 2 แนวทางคือการเข้าหาเพื่อที่จะแก้ไปปัญหา และการหลีกเลี่ยงปัญหา เป็นหลักในการพัฒนามาตรวัด ซึ่งในแต่ละรูปแบบจะประกอบกิจกรรมที่ใช้ในการเผชิญกับปัญหาคือ

กิจกรรมทางพฤติกรรมที่มุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-focused behavioral activities) หมายถึง การกระทำ การแสดงกิริยาอาการ การตอบสนอง การชี้แนะ เพื่อที่จะให้เป็นผลหรือมุ่งเน้นให้มีผลใน

การเปลี่ยนแปลงทั้งสถานการณ์ภายนอก กระบวนการทางปัญญา หรือสภาวะทางอารมณ์ โดยจะรวมถึงการใช้ทักษะต่างๆ เช่น ทักษะทางสังคม ความสามารถในการใช้ทรัพยากรต่างๆ

กิจกรรมทางปัญญาที่มุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-focused cognitive activities) หมายถึง ปฏิบัติการภายในซึ่งจะรวมถึงการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา กลวิธีที่เคยใช้แก้ปัญหาในอดีตที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน การคิดไปข้างหน้าซึ่งเป็นการคำนึงถึงทั้งระยะสั้นและระยะยาว การตัดสินใจ และการประเมินวิธีการแก้ปัญหา

กิจกรรมทางอารมณ์ที่มุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-focused affective activities) หมายถึง การตอบสนองทางอารมณ์ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนจากการถูกระตุ้น โดย การวิตกกังวลถึงการมีอยู่ของปัญหา การปรับเปลี่ยนการรับรู้ปัญหาในแง่มุมมองอื่น การตีความที่เกินจริงจากการรับรู้ปัญหา การคำนึงผลสะท้อนของอารมณ์ที่จะมีผลในการกระบวนการการแก้ไขปัญหา และการเห็นคุณค่าและความสำคัญของปัญหาที่จะส่งผลต่อตัวเรา

ทั้ง 3 กิจกรรมนี้จะเป็นทรัพยากรสำคัญที่จะนำไปสู่ผลที่จะเกิดตามมาทั้งในทางบวกและทางลบซึ่งจะเป็นการส่งผลให้เป็นการยับยั้งหรือส่งเสริมความคืบหน้าในการแก้ปัญหา โดยเมื่อนำข้อกระทงต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 3 กิจกรรมนี้มาทำการวิเคราะห์ปัจจัยจะสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ปัจจัย แต่ละปัจจัยจะแสดงถึงรูปแบบการเผชิญกับปัญหาที่แตกต่างกันทั้ง 3 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบไตร่ตรองปัญหา (Reflective style) จะประกอบด้วยกิจกรรมทางปัญญา (Problem-focused cognitive activities) และกิจกรรมทางอารมณ์ (Problem-focused affective activities) ซึ่งกิจกรรมจะเกี่ยวพันถึงการช่วยส่งผลในการปรับตัวและระบบการจัดการกับปัญหา วิธีการเผชิญกับปัญหาจะมีลักษณะคือ วางแผนแก้ไขปัญหา กระตุ้นตัวเองให้แก้ปัญหา นึกถึงประสบการณ์ในอดีตที่เคยแก้ปัญหามีลักษณะคล้ายๆกัน การวิเคราะห์กรณีศึกษาที่เป็นตัวอย่าง

2.แบบตอบโต้ปัญหา(Reactive style) จะประกอบด้วยกิจกรรมทางปัญญา (Problem-focused cognitive activities) กิจกรรมทางพฤติกรรม (Problem-focused behavioral activities) และกิจกรรมทางอารมณ์ (Problem-focused affective activities) ซึ่งกิจกรรมที่เป็นการตอบสนองทางอารมณ์มักเป็นการกระทำที่ไม่ได้ไตร่ตรองส่งผลให้ขัดขวางการแก้ปัญหา วิธีการเผชิญกับปัญหาจะมีลักษณะดังนี้ การลงมือทำอย่างรวดเร็วจนทำให้ปัญหาแย่ลงไปอีก ไม่สนใจว่าคนอื่นจะคิดเห็นอย่างไรถ้าความคิดของตัวเองถูก ใช้ความรู้สึกเดิมมาแก้ปัญหาในปัจจุบัน

3.แบบเก็บกดปัญหา(Suppressive style) จะประกอบด้วยกิจกรรมทางปัญญา (Problem-focused cognitive activities) กิจกรรมทางพฤติกรรม (Problem-focused behavioral activities) และ

กิจกรรมทางอารมณ์ (Problem-focused affective activities) เป็นกิจกรรมที่ทำให้เป็นอุปสรรคการแก้ปัญหาโดยการปฏิเสธ หลีกเลียง หลีกหนีปัญหา มีความสับสน ไม่มีจุดยืนที่แน่ชัด วิธีการเผชิญกับปัญหาซึ่งจะมีลักษณะคือ ทำกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา หลีกเลียงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา รู้สึกผิดหวังและเลิกทำงานทุกอย่างที่มีปัญหา

2.4 พัฒนาการวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

วัยผู้ใหญ่ตอนต้นเป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือเปลี่ยนจากวัยเรียนเข้าสู่วัยทำงาน สร้างครอบครัว ในวัยนี้พัฒนาการในหลายๆด้านได้พัฒนาจนถึงจุดสูงสุด ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและสรุปพัฒนาการด้านต่างๆ ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

● 2.4.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

Papalia and Olds (1995) และ Dacey & Travers (2006) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านร่างกายของวัยผู้ใหญ่ตอนต้นไว้ว่า ร่างกายเจริญเติบโตถึงขีดสุด ระบบการทำงานต่างๆในร่างกายได้พัฒนาอย่างเต็มที่ กล้ามเนื้อ อวัยวะภายในและกระดูกมีความแข็งแรง ส่วนสูงเพิ่มจนถึงจุดสูงสุดและจะหยุดเพิ่มความสูงในวัยนี้ ในด้านการรับรู้ต่างๆไม่ว่าจะเป็นการมองเห็น, การได้ยินและประสาทสัมผัสสามารถใช้การได้ดี ในวัยนี้ร่างกายแข็งแรงจะไม่ค่อยมีการเจ็บป่วยและเกิดอุบัติเหตุเหมือนตอนเป็นเด็ก และเมื่อร่างกายผ่านการพัฒนามาจนถึงจุดสูงสุดแล้วก็จะค่อยๆเสื่อมถอยไปในวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง แต่อย่างไรก็ตามการรักษาสภาพให้มีความแข็งแรงอยู่เสมอจะช่วยให้ร่างกายเสื่อมโทรมก่อนวัยอันควรและยังช่วยให้ระบบการทำงานต่างๆในร่างกายคงสภาพในการใช้งานได้ดีต่อไปด้วย ซึ่งสิ่งที่จะส่งผลต่อสุขภาพกายคือ

- การได้รับอาหารให้ถูกหลักโภชนาการ จะทำให้ร่างกายได้รับสารอาหารที่เพียงพอและเหมาะสมจะช่วยให้ร่างกายแข็งแรง หากได้รับสารอาหารที่ผิดสัดส่วนหรือไม่เพียงพอก็จะมีผลต่อระบบการทำงานของร่างกายและเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดโรคต่างๆเช่น โรคอ้วนนอกจากนี้ยังเป็นผลให้เกิดโรคหัวใจและมะเร็งอีกด้วย

- การออกกำลังกายจะช่วยให้ร่างกายแข็งแรง กล้ามเนื้อมีความแข็งแรงรวมทั้งกล้ามเนื้อหัวใจระบบไหลเวียนโลหิตดีและมีผลให้ระบบการทำงานต่างๆทำงานได้อย่างเป็นปกติ ช่วยชะลอความเสื่อมโทรมของร่างกายด้วย

- บุหรี่และสุรานั้นจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทำให้ร่างกายเสื่อมโทรม เป็นสาเหตุของการเกิดมะเร็ง และโรคหัวใจ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อปัญหาสังคม

- ความเครียด ความเครียดเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องพบเจอ ไม่ว่าจะเป็นความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน (daily hassles) และความเครียดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในชีวิต (stressful life event) ความเครียดนี้ส่งผลต่อทั้งสุขภาพกายและจิต บั่นทอนการทำงานของระบบต่างๆในร่างกายและยังเป็นสาเหตุของโรคต่างๆ อย่างไรก็ตามเราก็ควรจะเรียนรู้ที่จะเผชิญกับปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้ใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

ระบบการทำงานด้านต่างๆของสมองได้มีการพัฒนามาอย่างเต็มที่แล้วตั้งแต่ในช่วงวัยรุ่น ส่วนที่ยังมีการพัฒนาในช่วงวัยนี้คือส่วน Frontal lobes ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการทางปัญญาในขั้นสูงเช่นกระบวนการคิดที่สลับซับซ้อนจะพัฒนาไปถึงตอนต้นของช่วงอายุ 20 ปี (Stuss, 1992 cited in Sigelman & Shaffer, 1995) หลังจากนั้นเซลล์สมองและเส้นใยประสาทในส่วนที่ไม่ได้ใช้ก็จะค่อยๆถูกตัดทอนไป (pruning) แต่อย่างไรก็ตามหากมีการเรียนรู้เพิ่มเติม สมองในส่วนที่รับผิดชอบในการทำกิจกรรมนั้นๆก็จะสามารถพัฒนามีการเพิ่มเส้นใยประสาทและการจัดระบบการทำงานใหม่ (reorganization) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากสมองมีความยืดหยุ่น (plasticity) ต่างจากอวัยวะอื่นคือมีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวตามความจำเป็นในการใช้งาน (Pinel, 2006)

2.4.2 พัฒนาการทางปัญญา

จากทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญาของ Piaget วัยนี้อยู่ในช่วงปฏิบัติการด้านนามธรรม (formal operation) ซึ่งบุคคลมีความคิดในระดับนี้มาแล้วตั้งแต่ช่วงวัยรุ่น มีความสามารถในการคิดที่เป็นนามธรรมเช่นสามารถคิดเกี่ยวกับความคิดตัวเองหรือความคิดของคนอื่น มีความคิดที่ลึกซึ้ง ตั้งสมมติฐาน สามารถสรุปผลและอนุมานผลได้ คิดถึงผลลัพธ์จากการใช้ตรรกะ คิดถึงทางเลือกความเป็นไปได้ต่างๆ (Crain, 2005) การคิดหรือแก้ปัญหาในวัยนี้จะนึกถึงสิ่งที่เป็นไปได้ (possible) แล้วจึงพิจารณาว่าเป็นไปได้ตรงกับสถานการณ์นั้นหรือไม่ มีการตั้งสมมติฐานแล้วจึงพิสูจน์ด้วย พยานเชิงประจักษ์ที่เรียกว่านิรนัยเชิงสมมติ (Hypothetico-Deductive) และยังสามารถคิดระหว่างข้อเสนอ (Interpropositional) คือการคิดแบบใช้ตรรกะที่บอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อเสนอโดยโยงเข้าหากัน (Flavell, Miller, & Miller, 1993)

อย่างไรก็ตาม Sigelman and Shaffer (1995) มีความเชื่อว่าพัฒนาการทางปัญญาในวัยผู้ใหญ่ นั้น ไม่ได้หยุดแค่ขั้นปฏิบัติการด้านนามธรรม (formal operation) พัฒนาการทางปัญญาในวัยนี้เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่จะคิดอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะพัฒนาไปเป็นผู้เชี่ยวชาญ (expertise) เฉพาะทาง จึงได้รวบรวมและเสนอถึงระดับขั้นของกระบวนการทางความคิดที่สูงกว่าขั้นปฏิบัติการด้านนามธรรม (postformal) จากแนวคิดและทฤษฎีไว้ดังนี้

การคิดแบบสัมพัทธ์ภาพ (Relative Thinking) ความเข้าใจว่าความรู้ที่ขึ้นอยู่กับการคิดหรือมุมมอง การตีความที่เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้รู้ แต่ละคนมีการคิด ตีความสิ่งต่างๆซึ่งจะส่งผลกับความจริง ทำให้สามารถมองและแก้ปัญหาได้จากหลายมุมมองไม่ได้มีวิธีการหรือมุมมองใดที่จะสมบูรณ์ถูกต้องตลอด ในแต่ละเรื่องจะมีแนวทางของตัวเอง

การคิดแบบโต้แย้งด้วยเหตุผล (Dialectical Thinking) เป็นความสามารถในการคิดที่ต้องค้นหาและวิเคราะห์ความแตกต่างในแนวความคิดที่ตรงข้ามกัน รวมถึงเข้าใจถึงความขัดแย้งและการหาทางออก โดยจะสามารถเข้าใจความสลับซับซ้อนที่มากขึ้นจากการโต้แย้งปัญหาจากความคิดที่มีความขัดแย้งกัน

การคิดแบบเป็นระบบ (Systematic Thinking) เป็นการใช้ความคิดและจินตนาการในขั้นปฏิบัติการด้านนามธรรม (formal operation) อย่างเป็นระบบ การจัดการกับความคิดให้เป็นไปอย่างเป็นระบบ จัดการระบบโดยรวมของความคิด คิดอย่างเป็นระบบระเบียบ มีลำดับขั้นตอน มีผลกระทบรองรับแนวความคิด คิดถึงระบบโดยรวมของความรู้ กำหนดเปรียบเทียบได้ถึงความคล้ายคลึงกันและข้อแตกต่าง

เนื่องจากในวัยนี้บุคคลสามารถประมวลผลข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีความจำที่ดี การมีความรู้และการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ที่ได้เก็บสะสมมาจากงานที่ตนเองได้ทำและได้จัดรวบรวมข้อมูล พัฒนาความสามารถเฉพาะทางทำให้สามารถพัฒนาตัวเองไปสู่ความเป็นผู้เชี่ยวชาญ (expertise) ซึ่งจะสามารถเรียนรู้และแก้ปัญหาในสิ่งที่ตนมีความชำนาญได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่าพวกที่เป็นมือใหม่ (novice) เนื่องจากมีความใส่ใจในเรื่องนั้นมากกว่า มีความรู้มากกว่า และในขณะที่แก้ปัญหาก็จะดึงความรู้ที่จะใช้ในการแก้ปัญหาและความจำของรูปแบบในการแก้ปัญหานั้นที่มีลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันขึ้นมาใช้ คิดถึงปัญหาได้อย่างลึกซึ้งและมีมุมมองในการคิดมากกว่า (Sigelman & Shaffer, 1995; Sternberg & Ben-Zeev, 2001) Chi and Glaser (1980 cited in Flavell et al., 1993) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างผู้เชี่ยวชาญและพวกมือใหม่ในทางเดียวกันไว้ว่ามีกระบวนการทางความคิดและมีกลวิธีที่ใช้ในการแก้ปัญหาคือต่างกัน เช่น ผู้เชี่ยวชาญจะมีการวางแผนมากกว่า โดยจะมีการวิเคราะห์และจัดแบ่งประเภทของปัญหาก่อนที่จะลงมือแก้ปัญหา การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากวิธีหนึ่งคือการสังเกตลักษณะของปัญหาที่มีความคล้ายคลึงกันกับปัญหาเก่าที่รู้วิธีแก้มาแล้วเป็นการใช้แบบแผนของความจำในการแก้ไขปัญหา วิธีนี้ผู้เชี่ยวชาญจะใช้มากกว่าพวกที่เป็นมือใหม่เนื่องจากเคยแก้ปัญหามาแล้วอย่างมากซึ่งวิธีการต่างๆจะมีเก็บอยู่ในความจำ

2.4.3 พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ

Sigelman and Shaffer (1995) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่ไว้ว่า บุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่มีความคงที่หรือมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยตั้งแต่วัยเด็กหรือวัยรุ่นต่อเนื่องมาจนถึงวัยผู้ใหญ่ โดยความต่อเนื่องของบุคลิกภาพของวัยผู้ใหญ่นี้มีอยู่ 2 แบบคือ

1. คงที่ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล หรือมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยในแต่ละลักษณะบุคลิกภาพ ซึ่งสหสัมพันธ์ทางบวกระหว่างลักษณะบุคลิกในวัยเด็กและผู้ใหญ่ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่คงที่นี้ เด็กที่มีความสามารถในการเข้าสังคมจะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสามารถในการเข้าสังคม ส่วนเด็กขาดความสามารถในการเข้าสังคมย่อมจะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ขาดความสามารถในการเข้าสังคมเช่นเดียวกัน ซึ่งถ้าหากรู้ว่าแต่ละคนที่มีลักษณะบุคลิกอย่างไรในวัยเด็กจะสามารถทำนายลักษณะบุคลิกในวัยผู้ใหญ่ได้

2. คงที่ตามระดับของค่าเฉลี่ยของลักษณะในวัยนั้น ระดับของความสามารถในการเข้าสังคมมีความคงที่ตลอดช่วงวัยผู้ใหญ่ แต่ก็อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ เช่นคนในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีความสามารถในการเข้าสังคมมากกว่าค่าเฉลี่ยของบุคคลทั่วไปในช่วงวัยเดียวกันจะสามารถเปลี่ยนแปลงได้หากคนส่วนใหญ่ในวัยนั้นมีความสามารถด้านนี้ลดลงก็จะทำให้ความสามารถเฉลี่ยในวัยนี้ลดลงไป

ความคงที่ของบุคลิกภาพตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลและความคงที่ของบุคลิกภาพระดับของค่าเฉลี่ยของลักษณะในวัยนั้นมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในแต่ละคนสามารถมีความคงที่ได้ในแบบเดียวโดยที่ไม่ต้องมีความคงที่อีกแบบหนึ่ง

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่จะมีความคงที่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นแต่ลักษณะบุคลิกภาพนี้ก็จะมีเปลี่ยนแปลงได้หากเราคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงการพบว่าการแสดงออกของลักษณะทางบุคลิกภาพของตนเองนั้น ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้หรือการได้รับประสบการณ์ที่มีความสำคัญอย่างมากกับชีวิตก็จะสามารถพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงลักษณะบุคลิกได้

การแสดงออกของอารมณ์ในวัยผู้ใหญ่มีความคงที่ตั้งแต่วัยผู้ใหญ่ตอนต้นจนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย วัยผู้ใหญ่ตอนต้นแสดงออกอารมณ์ทางลบไม่มากกว่าผู้ใหญ่ในวัยอื่น โดยมีการเรียนรู้และควบคุมแสดงออกทางอารมณ์ตั้งแต่วัยเด็กและวัยรุ่นตลอดจนถึงวัยผู้ใหญ่ มีการเพิ่มความสามารถในการควบคุมการแสดงออกของอารมณ์โดยเรียนรู้ว่าควรแสดงอารมณ์ (หรือเก็บซ่อนไว้) อย่างไรในแต่ละสถานการณ์ซึ่งเป็นการแสดงอารมณ์จากการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization of emotion) (Sigelman & Shaffer, 1995)

2.4.4 พัฒนาการทางสังคม

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่เห็นได้เด่นชัดในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นคือการมีคู่ครองและการสิ้นสุดชีวิตการเรียนและเริ่มเข้าสู่ชีวิตการทำงาน

เมื่อความสัมพันธ์ด้านความรักระหว่างกันพัฒนามาจนถึงจุดหนึ่งจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจเรื่องของการมีคู่ครอง ช่วงวัยผู้ใหญ่เป็นช่วงที่ตัดสินใจด้านนี้มากที่สุดไม่ว่าจะเป็นการเลือกที่จะแต่งงาน (Marital) การอยู่ร่วมกันโดยไม่แต่งงาน (cohabitation) หรือการอยู่คนเดียว (singlehood) และตัดสินใจว่าจะมีหรือไม่มีลูก ความสัมพันธ์นี้จะมีทั้งความสัมพันธ์ระหว่างเพศ (heterosexual) และความสัมพันธ์ของเพศเดียวกัน (homosexual) การจะอยู่ร่วมกับครอบครัวเดิมหรือการแยกไปสร้างครอบครัวใหม่ (Papalia & Olds, 1995)

การเปลี่ยนจากชีวิตการเรียนก้าวเข้าสู่ชีวิตการทำงานโดยแต่ละคนจะค้นหาสถานที่และลักษณะของงานตามความสามารถ ทักษะ ความพึงพอใจ ประสบการณ์การทำงานของแต่ละคนจะถูกปรับแต่งโดยโอกาสที่จะได้ทำงานที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน การได้รับเงินค่าตอบแทนจากการทำงาน (money-earning work) ในวัยนี้มีความหมายมากกว่าการได้รับเงินจากผู้ปกครองในวัยเรียน โดยการได้รับค่าตอบแทนนี้เป็นการแสดงว่าเขาได้เข้าสู่โลกของเศรษฐกิจเต็มตัวแล้ว (Ryner, Joyce, Rose, Twyman, & Clulow, 2005) นอกจากนี้การทำงานยังมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการในวัยผู้ใหญ่อีกด้วย การทำงานเป็นการปลุกเร้าและแสดงออกของการเห็นคุณค่าในตัวเอง สุขภาพจิตและความสัมพันธ์ของครอบครัว การทำงานยังให้ผลตอบแทนที่มากกว่าเงิน เช่น การได้มีโอกาสทำสิ่งที่ท้าทาย การยกระดับสถานะภาพ การได้พบเพื่อนร่วมงานที่ดี นอกจากนี้การทำงานที่ครอบคลุมมากกว่าหน้าที่ปกติของตนยังช่วยพัฒนาความสามารถของตนอีกด้วย เช่น เลขานุการไม่ได้ทำหน้าที่เพียงพิมพ์เอกสารตามหน้าที่หลักเท่านั้น แต่ยังช่วยในการติดต่อกับพนักงานในแผนกอื่นๆ จัดการงบประมาณบางส่วนในแผนก คัดเลือกวัสดุอุปกรณ์สำนักงาน งานที่เพิ่มขึ้นมาเหล่านี้จะช่วยในการคิดตัดสินใจในการทำงานที่หลากหลายขึ้น การทำงานในรูปแบบที่หลากหลายขึ้น การถูกท้าทายในทางปัญญามีความเกี่ยวข้องกับความยืดหยุ่นทางปัญญา (intellectual Flexibility) คือความสามารถในการใช้ปัญญาในการปรับแก้ไขปัญหาและพิจารณาเรื่องราวต่างๆ โดยไม่มีอคติและกับความสามารถในการควบคุมตัวเอง (greater self-directed) คือการมีแนวโน้มที่จะเชื่อมั่นในตัวเอง การคิดอย่างเป็นอิสระ การเปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สำหรับผู้ที่ทำงานโดยไม่ได้ถูกท้าทายทางปัญญาเลยจะมีแนวโน้มที่มีความคิดที่ไม่มีประสิทธิภาพ มองตัวเองในแง่ลบและมีการขัดแย้งกับผู้อื่น (Sigelman & Shaffer, 1995)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

2.5.1 งานวิจัยด้านความสัมพันธ์ของลักษณะบุคลิกภาพและรูปแบบการเรียนรู้

งานวิจัยที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้กับลักษณะบุคลิกภาพโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ของ Honey & Mumford ร่วมกับลักษณะบุคลิกภาพของ Eysenck and Eysenck ในงานวิจัยของ Furnham (1992), Furnham, Jackson, and Miller, (1999) และ Jackson and Lawty-Jones (1996) จากผลการศึกษาของทั้ง 3 งานวิจัยพบว่า

รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) พบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงออก (Extraversion) และ แบบ Psychoticism โดยที่มีค่าความสัมพันธ์กับลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงออก (Extraversion) มากกว่า นอกจากนี้ยังพบอีกว่ามีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่เป็นจริง (Lie) และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบหว่นไหว (Neuroticism)

รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงออก (Extraversion) นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่เป็นจริง (Lie) แต่ในงานวิจัยของ Furnham (1992) กลับให้ผลในทางตรงกันข้ามคือรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญกับลักษณะบุคลิกภาพแบบสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่เป็นจริง (Lie) นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบ Psychoticism ในงานวิจัยของ Jackson and Lawty-Jones (1996) และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบหว่นไหว (Neuroticism)

รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงออก (Extraversion) แต่ระดับความสัมพันธ์ทางลบนี้จะไม่มีนัยสำคัญเฉพาะในงานวิจัยของ Furnham et al. (1999) เท่านั้น และพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี

(Theorists) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบหวุ่นไหว (Neuroticism) เฉพาะงานของ Furnham (1992) แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในงานวิจัยของ Furnham (1992) และ Jackson and Lawty-Jones (1996) นอกจากนี้ยังพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบ Psychoticism ในทุกงานวิจัยและพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่เป็นจริง (Lie) ในทุกงานวิจัยยกเว้นในงานวิจัยของ Furnham (1992)

รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) พบว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญเฉพาะลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงออก (Extraversion) โดยไม่พบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญนี้ในงานวิจัยของ Furnham et al. (1999) และไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) กับลักษณะบุคลิกภาพอื่นๆ แต่มีความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบระหว่างรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) กับลักษณะบุคลิกภาพแบบ Psychoticism และลักษณะบุคลิกภาพแบบหวุ่นไหว (Neuroticism)

เมื่อพิจารณาผลจากงานวิจัยดังกล่าวทำให้สรุปได้ถึงความสัมพันธ์ที่ทับซ้อนกันของรูปแบบการเรียนรู้และลักษณะของบุคลิกภาพ โดยเมื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องกันของทฤษฎีและผลการวิจัยดังกล่าวแล้วรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) และนักปฏิบัติ (Pragmatists) มีความสัมพันธ์ทางบวกและมีลักษณะบุคลิกภาพคล้ายแบบแสดงออก (Extraversion) ซึ่งพอจะทำให้สรุปได้ว่าผู้ที่มีลักษณะชอบที่จะเข้าไปมีประสบการณ์โดยตรงกับสถานการณ์ซึ่งเป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกันของผู้ที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) และนักปฏิบัติ (Pragmatists) มักจะมีลักษณะบุคลิกภาพแสดงออก (Extraversion) แต่ นักกิจกรรม มีความสัมพันธ์และระดับนัยสำคัญกับแบบแสดงออกที่สูงกว่านักปฏิบัติ (Pragmatists) ซึ่งเป็นเพราะว่านักกิจกรรม (Activists) ชอบพบปะและทำงานกับผู้คนมากกว่าซึ่งเป็นลักษณะที่ชัดเจนของลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงออก (Extraversion) อยู่แล้ว ซึ่งจะตรงข้ามกันกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) และนักไตร่ตรอง (Reflectors) จะมีลักษณะตรงกันข้าม โดยเฉพาะนักไตร่ตรอง (Reflectors) ที่มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญกับแบบแสดงออก (Extraversion) ในทุกงานวิจัยเช่นเดียวกับนักทฤษฎี (Theorists) ที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงออก (Extraversion) ไปในทางลบแต่พบระดับนัยสำคัญในบางงานวิจัยเท่านั้น นอกจากนี้ นักทฤษฎี (Theorists) และนักไตร่ตรอง (Reflectors) ยังมีความสัมพันธ์ทางลบกับลักษณะบุคลิกภาพแบบ Psychoticism โดยเฉพาะกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) ที่พบนัยสำคัญของ

ความสัมพันธ์ทางลบในทุกงานวิจัย ส่วนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) นั้น ถึงแม้จะไม่พบระดับนัยสำคัญในทุกงานวิจัยแต่ก็มีลักษณะความสัมพันธ์ไปในทางลบกับลักษณะบุคลิกภาพแบบ Psychoticism ซึ่งจะสอดคล้องกับลักษณะของนักทฤษฎี (Theorists) และนักไตร่ตรอง (Reflectors) ที่นิยมใช้ความคิดและใช้เหตุผล ซึ่งตรงข้ามกับลักษณะก้าวร้าว เอาแต่ใจตัวเองของลักษณะบุคลิกภาพแบบ Psychoticism

รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) และนักไตร่ตรอง (Reflectors) ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับลักษณะบุคลิกภาพแบบสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่เป็นจริง (Lie) ซึ่งเป็นเพราะการนิยมนิยมความสมบูรณ์แบบ ความมีระเบียบแบบแผนของนักทฤษฎี (Theorists) และความต้องการใช้ความคิดอย่างรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วนระมัดระวังของนักไตร่ตรอง (Reflectors) ที่ไปสัมพันธ์กับลักษณะบุคลิกภาพแบบสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่เป็นจริง (Lie) ได้

ไม่พบว่าลักษณะบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว (Neuroticism) มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบใดเป็นส่วนใหญ่นั้นเป็นเพราะลักษณะย่อยของแบบหวั่นไหวเช่น การเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ ความวิตกกังวล ไม่มีความสอดคล้องกับลักษณะของรูปแบบการเรียนรู้

นอกจากนี้ Zhang (2004) ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางการเรียนรู้และบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ (career personality) โดยใช้ทฤษฎีรูปแบบการเรียนรู้ของ Biggs และ ทฤษฎีบุคลิกภาพของ Holland โดยบุคลิกภาพแบบชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic) มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญกับแนวทางการเรียนรู้แบบผิวเผิน (surface approach) ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบนี้มีลักษณะและพฤติกรรมที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง แนวทางการเรียนรู้แบบผิวเผินนั้นจะเป็นการเรียนรู้แค่ได้รับคำแนะนำจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย ไม่ต้องลงมือทำ หรือเข้าไปมีประสบการณ์ แต่บุคลิกภาพแบบชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic) นั้น ชอบที่จะทดลองทำ ได้ลองผิดลองถูก ได้รับความรู้โดยผ่านประสบการณ์จากกับกิจกรรมที่ตัวเองทำ

แนวทางการเรียนรู้แบบลึกซึ้ง (deep approach) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับบุคลิกภาพด้านศิลปิน (Artistic) และบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น (Investigative) แนวทางการเรียนรู้แบบลึกซึ้งมีลักษณะเป็นความต้องการที่เกิดจากความต้องการภายในหรือความอยากรู้อยากเห็น บุคคลจะใช้ทุกวิธีเพื่อที่จะอธิบายเรื่องราวปรากฏการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น (Investigative) และผู้ที่ชอบใช้ความคิดสร้างสรรค์ในแนวทางของตนให้ประสบความสำเร็จในงานที่ตนได้ทำซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านศิลปิน (Artistic) ซึ่งจะมีลักษณะและพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน

แนวทางการเรียนรู้แบบบรรลุผล (achieving approach) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ (Artistic) บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย (Enterprising) บุคลิกภาพแบบด้านชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) ซึ่งจะสามารถอธิบายได้โดยแนวทางการเรียนรู้แบบบรรลุผล (achieving approach) โดยนักศึกษาที่มีแนวทางการเรียนรู้แบบบรรลุผลจะใช้กลยุทธ์สำหรับการเรียนรู้ในการปรับกระบวนการต่างๆภายในขอบเขตของงานให้ประสบความสำเร็จอย่างสูงสุดในด้านวิชาการ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ตามบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ (Artistic) ใช้ความสามารถทางสังคมและความเป็นผู้นำตามบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย (Enterprising) และใช้ทักษะในการทำงานภายในสถานการณ์ที่ต้องทำตามขั้นตอน มีระเบียบแบบแผนตามบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน (Conventional)

จากงานวิจัยที่กล่าวมาทำให้สามารถสรุปได้ว่าลักษณะบุคลิกภาพจะมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้โดยบุคลิกภาพที่ต่างกันมีรูปแบบและแนวทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปตามลักษณะพฤติกรรมที่สอดคล้องกันระหว่างบุคลิกภาพและรูปแบบการเรียนรู้

2.5.2 งานวิจัยด้านความสัมพันธ์ของลักษณะบุคลิกภาพและรูปแบบการเผชิญกับปัญหา

เมื่อพิจารณาการใช้หลักของทฤษฎีบุคลิกภาพแบบ 5 องค์ประกอบ (Big Five personality) ของ Costa and McCrae เพื่อใช้ศึกษาการเผชิญกับปัญหาในงานวิจัยของ Brebner (2001) งานวิจัยของ Penley and Tomaka (2002) และงานวิจัยของ Saklofske, Austin, Galloway, and Davison (2007) รวมไปถึงงานวิจัยของ Vollrath and Torgersen (2000) พบว่า

บุคลิกลักษณะแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และมีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบใช้อารมณ์

บุคลิกลักษณะแบบหวั่นไหว (Neuroticism) จะมีลักษณะตรงกันข้ามกันกับบุคลิกลักษณะแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness) คือมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบใช้อารมณ์และมีความสัมพันธ์และมีความสัมพันธ์ในทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ลงมือแก้ปัญหา

บุคลิกลักษณะแบบแสดงตัว (Extraversion) ในบางงานวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และมีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบใช้อารมณ์ รวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบหลีกเลี่ยงในบางงานวิจัย

บุคลิกลักษณะแบบเปิดรับประสบการณ์ (Openness to experience) ส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบวางแผนลงมือแก้ปัญหา และในบางงานวิจัยยังพบความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาที่มีลักษณะหลีกเลี่ยงและไม่ใช้ความอดทนในการเผชิญกับปัญหา นอกจากนี้บุคลิกลักษณะแบบนี้ยังมีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบใช้อารมณ์ถึงแม้ว่าจะไม่พบระดับนัยสำคัญก็ตาม

บุคลิกลักษณะแบบเห็นพ้องกับผู้อื่น (Agreeableness) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และมีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบใช้อารมณ์ นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบใช้ความอดทนกับปัญหาและใช้การสนับสนุนทางสังคมอีกด้วย

หากพิจารณาผลของงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าลักษณะบุคลิกภาพแต่ละแบบมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาที่ต่างกันออกไป บุคลิกลักษณะแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness) จะมีลักษณะมีความสุข มีวินัย มีความพยายามเพื่อความสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลให้สนับสนุนการเผชิญกับปัญหาแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา และจะส่งผลทางลบกับการเผชิญกับปัญหาแบบใช้อารมณ์ โดยมีลักษณะตรงกันข้ามกับบุคลิกลักษณะแบบหวุ่นไหว (Neuroticism) มีรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบใช้อารมณ์มากกว่าที่จะวางแผนและลงมือแก้ปัญหา เนื่องจากมีลักษณะหุนหันพลันแล่น วิตกกังวล เครียด ซึ่งจะส่งผลทางลบกับการเผชิญกับปัญหาแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา บุคลิกลักษณะแบบแสดงออก (Extraversion) มีลักษณะการเผชิญกับปัญหาคล้ายกับบุคลิกลักษณะแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness) คือมีรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหาและมีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบใช้อารมณ์ แต่จะมีการเผชิญกับปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ด้วย เนื่องจากบางลักษณะการมองโลกในแง่ดีของบุคลิกลักษณะแบบแสดงตัว (Extraversion) ไปสัมพันธ์กับความสามารถหัวเราะกับปัญหาได้ มองปัญหาเป็นเรื่องตลก นอกจากนี้บุคลิกลักษณะแบบเปิดรับประสบการณ์ (Openness to experience) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบหลีกเลี่ยงและไม่ใช้ความอดทนในการเผชิญกับปัญหาอีกด้วย เนื่องจากมีลักษณะของการใช้จินตนาการและความเพ้อฝันซึ่งจะสนับสนุนรูปแบบการเผชิญกับปัญหาเหล่านี้ และบุคลิกลักษณะแบบเห็นพ้องกับผู้อื่น (Agreeableness) เนื่องจากมีลักษณะเห็นแก่ความรู้สึกของผู้อื่น โอบอ้อมผ่อนตาม ถ่อมตน และตรงไปตรงมาทำให้มีลักษณะการเผชิญกับปัญหาแบบใช้ความอดทนกับปัญหาและใช้การ

สนับสนุนทางสังคม ร่วมกับการเผชิญกับปัญหาแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา โดยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการเผชิญกับปัญหาแบบใช้อารมณ์

จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้สามารถสรุปได้ว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับการเผชิญกับปัญหา โดยในแต่ละลักษณะบุคลิกภาพจะเอื้อต่อการเผชิญกับปัญหาที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะย่อยและพฤติกรรมของลักษณะบุคลิกภาพนั้นๆ ซึ่งอาจจะมีผลที่แตกต่างกันบ้างในงานวิจัยเนื่องจาก โครงสร้างและการจัดรูปแบบที่แตกต่างกันไปของเครื่องมือที่ใช้ในการวัด แต่ผลของการวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อย่างไรก็ดีผู้วิจัยไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพกับรูปแบบการเรียนรู้และการเผชิญกับปัญหา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาในกลุ่มตัวอย่างชาวไทย ซึ่งผลจากการวิจัยนี้น่าจะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการและเชิงประยุกต์เพื่อการพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้และวิธีการเผชิญกับปัญหาที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ รูปแบบการเรียนรู้และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้และการเผชิญกับปัญหา
2. บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพทั้ง 6 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 4 รูปแบบได้
3. บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพทั้ง 6 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาทั้ง 3 รูปแบบได้

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการเรียนรู้และการเผชิญกับปัญหาในบุคคลในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันตามทฤษฎีของ Holland (1985)
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น อายุระหว่าง 22 – 40 ปี จำนวน 300 คน มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ไม่จำกัดสาขาอาชีพ ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ

1.1 บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ 6 ด้าน คือ

1.1.1 บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic)

1.1.2 บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น (Investigative)

1.1.3 บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ (Artistic)

1.1.4 บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคม (Social)

1.1.5 บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย (Enterprising)

1.1.6 บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน (Conventional)

2. ตัวแปรตาม (Independent Variable) คือ

2.1 รูปแบบการเรียนรู้ 4 รูปแบบ คือ

2.2.1. นักกิจกรรม (Activists learning style)

2.2.2. นักไตร่ตรอง (Reflectors learning style)

2.2.3. นักทฤษฎี (Theorists learning style)

2.3.4. นักปฏิบัติ (Pragmatists learning style)

2.2 รูปแบบการเผชิญกับปัญหา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ

2.2.1 แบบไตร่ตรองปัญหา (Reflective style)

2.2.2 แบบตอบโต้ปัญหา (Reactive style)

2.2.3 แบบเก็บกดปัญหา (Suppressive style)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ** (Career Personality) หมายถึง การรายงานถึงลักษณะของตน ความสามารถ และกิจกรรมที่ชอบของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาจากมีแบบวัด *Your Career Personality* (Johns Hopkins School of Medicine Office of Faculty Development, n.d.) โดยอ้างอิงจากทฤษฎีของ Holland (1985)

1.1. บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic) หมายถึง ผู้มีลักษณะเปิดเผย ตรงไปตรงมา หนักแน่น ไม่เพ้อฝัน เป็นธรรมชาติไม่ปรุงแต่ง ชอบทำกิจกรรมกลางแจ้ง อารมณ์มั่นคง มีความพึงพอใจที่ได้ทำงานกับเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องยนต์ สิ่งที่ต้องได้ และมีความสามารถในการปฏิบัติงานกับวัตถุ อุปกรณ์ เครื่องยนต์กลไกต่างๆ

1.2. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น (Investigative) หมายถึง ผู้มีลักษณะชอบคิด วิเคราะห์ ช่างสังเกต ใช้เหตุผลในทางตรรกะ แสวงหาความรู้ แก้ปัญหาอย่างมีหลักการ มีความพึงพอใจในการทำงานที่ได้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ค้นคว้า สืบค้น สังเกต และใช้ ความรู้ ความสามารถในทางวิทยาศาสตร์

1.3. บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ (Artistic) หมายถึง ผู้มีลักษณะมีความคิด สร้างสรรค์ ไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ รักความเป็นอิสระ มีจินตนาการ คิดแบบนามธรรม เพื่อ ฝัน อ่อนไหว ชอบแสดงออก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความพึงพอใจในการทำงานที่ใช้ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ไม่มีกรอบทางด้านความคิด และได้แสดงความสามารถ ด้านศิลปะ

1.4. บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคม (Social) หมายถึง ผู้มีลักษณะชอบพบปะผู้คน เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่าเริง เข้ากับผู้คนได้ดี ใจกว้าง มีเมตตา ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ให้ คำปรึกษาได้ดี เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น มีความสามารถด้านการสอน มีความพึงพอใจในการ ทำงานที่ได้พบปะผู้คน สามารถให้ข้อมูล สอน ฝึกอบรม และให้กำลังใจผู้อื่น มีความถนัด ในงานที่ใช้ความสามารถทางสังคม และใช้ความรู้สึก

1.5. บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย (Enterprising) หมายถึง ผู้มีลักษณะ กระตือรือร้น เชื่อมั่นในตัวเอง ทะเยอทะยาน ไม่ยอมแพ้ ชอบความท้าทาย มองโลกในแง่ดี ชอบเสี่ยง กล้าคิดกล้าทำ กล้าแสดงออก มีความเป็นผู้นำ มีความสามารถในการเข้า สังคม ช่างพูด ชอบทำให้ผู้อื่นคล้อยตาม มีความพึงพอใจที่จะทำงานร่วมกับผู้คน หรืองาน ที่ควบคุมผู้อื่น และสามารถชักนำผู้คนให้ไปถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

1.6. บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) หมายถึง ผู้มีลักษณะ ระมัดระวัง ละเอียดรอบคอบ มีระเบียบ ไม่ยืดหยุ่น ยึดมั่นในกฎระเบียบและประเพณี เคร่งครัด ควบคุมตัวเองได้ ไม่วุ่นวาย รับผิดชอบ ปฏิบัติตามคำสั่ง มีความพึงพอใจกับงาน ที่ต้องใช้ระเบียบแบบแผน ขั้นตอน งานด้านธุรการ งานที่ต้องใช้ความสามารถในการ จัดเก็บ รวบรวม และประมวลผลข้อมูล

2. รูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) หมายถึง การรายงานถึงลักษณะ วิธีการและ สถานการณ์ในการเรียนรู้ที่ถนัดและมีความชื่นชอบของกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้วัดได้จาก แบบทดสอบรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาจาก *Learning Styles Questionnaire: LSQ* (Honey & Mumford, 2006) ซึ่งสามารถได้แบ่งรูปแบบการเรียนรู้ออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

2.1 รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) หมายถึง ผู้มีลักษณะชอบทำ กิจกรรม มีความกระตือรือร้นที่จะนำตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ เปิดใจ

ยอมรับประสบการณ์ใหม่ๆ โดยไม่มีอคติ ชอบความท้าทาย ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี เพื่อหน้าที่จะทำอะไรงานซ้ำๆ หรืองานที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ ชอบอยู่ในสังคมและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ชอบที่จะให้ตัวเองเป็นศูนย์กลางของความสนใจ มีความต้องการที่จะควบคุมสถานการณ์รอบๆ ตัว

2.2 รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) หมายถึง ผู้มีลักษณะชอบสังเกต พิจารณา ไตร่ตรองความคิดเห็นและประสบการณ์จากทั้งของตนเองและผู้อื่นอย่างรอบคอบ ชอบที่จะคิดใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง คำนึงถึงความเป็นไปได้ของสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาในแง่มุมต่างๆ ก่อนที่จะลงมือทำ ชอบเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากประสบการณ์ตรงของตนเองและของผู้อื่น ใช้เวลาให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อนที่จะสรุปความ เป็นผู้ฟังที่ดี รับฟังแนวทางความคิดของผู้อื่นก่อนที่จะให้ความคิดเห็น มีการเตรียมตัวที่ดีไม่ทำอะไรผิดพลาด

2.3 รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) หมายถึง ผู้มีลักษณะชอบใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ชอบทดลอง พิสูจน์สมมติฐาน หาความจริงที่อยู่เบื้องหลังสิ่งต่างๆ ให้ความสนใจกับรายละเอียด มีรูปแบบและระบบในการคิด ชอบตั้งคำถาม มองทุกอย่างโดยภาพรวม เข้มงวด มีระเบียบแบบแผนในการคิดและการทำงาน มีความสามารถในการคาดเดา เรียบเรียงและบูรณาการข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อนำไปสู่ทฤษฎีได้ มีหลักการพยายามทำงานให้ออกมาสมบูรณ์ตามแบบแผน ชอบสิ่งที่แน่นอนไม่ชอบสิ่งที่ไม่เป็นระบบระเบียบและคลุมเครือ

2.4 รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) หมายถึง ผู้มีลักษณะพยายามนำเอาความคิด หลักการ และทฤษฎีต่างๆ ไปใช้ให้เกิดผลขึ้นจริง หาแนวทางความคิดใหม่ๆ แล้วทดลอง วัดผลที่เกิดขึ้น ประยุกต์ ฝึกฝนเทคนิค วิธีการ และทักษะต่างๆ เพื่อนำไปใช้จริง ชอบทำงานกับวัตถุ ทำงานรวดเร็ว เชื่อมมั่นในความคิดของตัวเอง มองโลกตามความเป็นจริง ไม่เพ้อฝัน ใช้หลักความเป็นจริงและความตรงไปตรงมาเพื่อที่จะมุ่งสู่ประเด็นที่สำคัญๆ ในการแก้ปัญหาและแสดงความคิดเห็นที่นำไปใช้การได้จริง

3. รูปแบบการเผชิญกับปัญหา (Coping Style) หมายถึง การรายงานถึงวิธีการที่ใช้ในการจัดการกับปัญหาและความเครียดของกลุ่มตัวอย่างซึ่งจะ ได้จากการทำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยพัฒนามาจาก *Problem-focused style of coping: PF-SOC* (Heppner et al.,1995) โดยรูปแบบของการเผชิญกับปัญหาสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 แบบ

3.1 แบบไตร่ตรองปัญหา (Reflective style) หมายถึง กิจกรรมจะเกี่ยวพันถึงการช่วยส่งผลในการปรับตัวและระบบการจัดการกับปัญหา วิธีการเผชิญกับปัญหาจะมีลักษณะ วางแผนแก้ไขปัญหา กระตุ้นตัวเองให้แก้ปัญหานี้ถึงประสบการณ์ในอดีตที่เคยแก้ปัญหามีลักษณะคล้ายๆกัน การวิเคราะห์กรณีศึกษาที่เป็นตัวอย่าง

3.2 แบบตอบโต้ปัญหา (Reactive style) หมายถึง กิจกรรมที่เกิดเป็นการตอบสนองทางอารมณ์มักเป็นการกระทำที่ไม่ได้ไตร่ตรองส่งผลให้ชัดเจนวางแผนแก้ไขปัญหามีลักษณะคือ การลงมือทำอย่างรวดเร็วจนทำให้ปัญหาเลวร้ายลงไปอีก ไม่สนใจว่าคนอื่นจะคิดเห็นอย่างไรถ้าความคิดของตัวเองถูก ใช้ความรู้สึกเดิมมาแก้ปัญหในปัจจุบัน

3.3 แบบเก็บกดปัญหา (Suppressive style) หมายถึง กิจกรรมที่ทำให้เป็นอุปสรรคการแก้ปัญหโดยการปฏิเสธ หลีกเลียง หลีกหนีปัญหา มีความสับสน ไม่มีจุดยืนที่แน่ชัด วิธีการเผชิญกับปัญหาซึ่งจะมีลักษณะคือ ทำกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาลี้ภัยสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา รู้สึกผิดหวังและเลิกทำงานทุกอย่างที่มีปัญหา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อจะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพกับรูปแบบการเรียนรู้และการเผชิญกับปัญหา
2. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคคลให้มีการสภาพการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ
3. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคคลให้มีวิธีการเผชิญกับปัญหาที่เหมาะสม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น อายุระหว่าง 22 – 40 ปี ที่มีงานทำหรือประกอบอาชีพส่วนตัว จำนวน 300 คน เป็นเพศชาย 66 คน เพศหญิง 234 คน มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ไม่จำกัดสาขาอาชีพ ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็นตอน 4 ชุด ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้

ตอนที่ 3 มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหา

ตอนที่ 4 มาตรวัดบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ

ตอนที่ 1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำสัญลักษณ์ลงในช่องว่าง ส่วนสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก อาชีพ และตำแหน่งงาน โดยการเติมค่าลงในพื้นที่ที่กำหนดไว้ให้ (ภาคผนวก ข.)

ตอนที่ 2. มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อกระทงจากมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้มาจาก *Learning Styles Questionnaire: LSQ* (Honey & Mumford, 2006) ซึ่งเป็นมาตรวัดที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง (self-report) ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 40 ข้อ ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะการเรียนรู้ได้ 4 ลักษณะ โดยมี 4 มาตรวัดย่อย คือ

2.1 มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ข้อกระทงที่ 1, 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29, 33, 37

2.2 มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ข้อกระทงที่ 2, 6, 10, 14, 18, 22, 26, 30, 34, 38

2.3 มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ข้อกระทงที่ 3, 7, 11, 15, 19, 23, 27, 31, 35, 39

2.4 มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ข้อกระทงที่ 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36, 40

เกณฑ์การให้คะแนนมี 2 เกณฑ์ ได้แก่ ใช่ = 1 และ ไม่ใช่ = 0

คุณภาพของมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้

Swales & Senior (1999) ได้รายงานคุณภาพของมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้ *Learning Styles Questionnaire: LSQ* (Honey & Mumford, 2006) แบบมีข้อกระทง 80 ข้อ มีความเที่ยงโดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficient) ดังนี้

มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists)	0.72
มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors)	0.78
มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists)	0.67
มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists)	0.61

นอกจากนี้ยังมีผลความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (Test-Retest Reliability)

มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists)	0.83
มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors)	0.64
มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists)	0.90
มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists)	0.83

ส่วนมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้ *Learning Styles Questionnaire: LSQ* (Honey & Mumford) แบบมีข้อกระทง 40 ข้อ นั้นมีค่าความสัมพันธ์กับมาตรวัดแบบ 80 ข้อ ในแต่ละรูปแบบดังนี้

มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists)	0.90
มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors)	0.86
มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists)	0.81
มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists)	0.89

การพัฒนามาตรวัด

1. ผู้วิจัยทำการพัฒนามาตรวัดโดยเรียบเรียงข้อกระทง จากเนื้อหาในมาตรวัดเดิมและปรับปรุงข้อกระทงให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของไทย

2. นำมาตรวัดที่ได้พัฒนาแล้วไปทดสอบในกลุ่มนักร้องที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน เพื่อทดสอบความชัดเจนและความเข้าใจทางด้านภาษา

3. ผู้วิจัยได้นำข้อกระทงไปตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (construct validity) โดยขอรับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ก.) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาภาษาที่ใช้ในข้อกระทงแต่ละข้ออย่างละเอียด พร้อมทั้งได้แนะนำและปรับแก้ข้อกระทงให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และถูกต้องตามเนื้อหายิ่งขึ้น และผู้วิจัยได้ใช้ข้อกระทงที่ผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

4. เมื่อได้ปรับปรุงความตรงตามภาวะสันนิษฐานของข้อกระทงจนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำแบบวัดไปทดสอบในกลุ่มนักร้อง จำนวน 90 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบวัดโดยการวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแต่ละด้าน (Correct Item-Total Correlation) ผลปรากฏว่า

4.1 มาตรฐานรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (corrected item-total correlation: CITC) ของมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) พบว่ามีข้อกระทง 2 ข้อคือ ข้อ 25 และ 29 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัดไม่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ภาคผนวก ค 1.1) ผู้วิจัยจึงตัดข้อกระทงดังกล่าวออกจากมาตรวัด และหลังจากตัดข้อกระทงออกแล้วได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficient) วัดโดยหาค่า Cronbach's alpha ได้เท่ากับ .763

4.2 มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (corrected item-total correlation: CITC) ของมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) พบว่ามีข้อกระทง 2 ข้อคือ ข้อ 26 และ ข้อ 38 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตร

วัดไม่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ห้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ภาคผนวก ค 1.2) ผู้วิจัย จึงตัดข้อกระตงดังกล่าวออกจากมาตรวัด และหลังจากตัดข้อกระตงออกแล้วได้ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficient) วัดโดย หาค่า Cronbach's alpha ได้เท่ากับ .779

4.3 มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) เมื่อวิเคราะห์ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระตงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของ แต่ละด้าน ในมาตรวัด (corrected item-total correlation: CITC) ของมาตรวัดรูปแบบการ เรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) พบว่ามีข้อกระตง 2 ข้อได้แก่ข้อ 11 และข้อ 23 มีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระตงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตร วัดไม่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ห้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ภาคผนวก ค 1.3) ผู้วิจัย จึงตัดข้อกระตงดังกล่าวออกจากมาตรวัด และหลังจากตัดข้อกระตงออกแล้วได้ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficient) วัดโดย หาค่า Cronbach's alpha ได้เท่ากับ .736

4.4 มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) เมื่อวิเคราะห์ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระตงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของ แต่ละด้าน ในมาตรวัด (corrected item-total correlation: CITC) ของมาตรวัดรูปแบบการ เรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) พบว่ามีข้อกระตง 1 ข้อคือข้อ 28 มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระตงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัดไม่ผ่าน เกณฑ์การวิเคราะห์ห้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ภาคผนวก ค 1.4) ผู้วิจัยจึงตัดข้อ กระตงดังกล่าวออกจากมาตรวัด และ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพิจารณาตัดข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระตงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตร ต่ำสุดออก อีกข้อคือข้อ 36 เพื่อให้ในทุกมาตรวัดย่อยมีข้อกระตงเท่ากัน หลังจากตัดข้อกระตงออก แล้วได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficient) วัด โดยหาค่า Cronbach's alpha ได้เท่ากับ .791

5. หลังจากตัดข้อกระตงออกตามข้อ 4. มาตรวัดนี้จึงเหลือข้อกระตงที่นำไปใช้จริง จำนวน 32 ข้อประกอบด้วย

5.1 มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม (Activists) ประกอบด้วยข้อ กระตงจำนวน 8 ข้อ คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ ได้แก่ข้อกระตงที่ 1, 5, 9, 13, 17, 21, 33, 37

5.2 มาตรการรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง (Reflectors) ประกอบด้วยข้อ
 กระทบจำนวน 8 ข้อ คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ ได้แก่ข้อกระทบที่ 2, 6, 10, 14,
 18, 22, 30, 34

5.3 มาตรการรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี (Theorists) ประกอบด้วยข้อกระทบ
 จำนวน 8 ข้อ คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ ได้แก่ข้อกระทบที่ 3, 7, 15, 19, 27, 31,
 35, 39

5.4 มาตรการรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ (Pragmatists) ประกอบด้วยข้อ
 กระทบจำนวน 8 ข้อ คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ ได้แก่ข้อกระทบที่ 4, 8, 12, 16,
 20, 24, 32, 40

ตอนที่ 3. มาตรการเผชิญกับปัญหา

มาตรการเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหาที่ผู้วิจัยได้เรียบเรียงมาจาก *Problem-focused style of coping: PF-SOC* (Heppner et al., 1995) เป็นมาตรวัดที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง (self-report) มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า (Likert scale) 5 ระดับ มีข้อกระทบจำนวน 18 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและสามารถแบ่งรูปการเผชิญกับปัญหาออกเป็น 3 แบบ ดังต่อไปนี้

3.1 มาตรการรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา (Reflective Style) ประกอบด้วยข้อกระทบจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อกระทบที่ 3, 4, 6, 11, 12, 14, 17 โดยจะมีค่าคะแนนอยู่ที่ 7-35

3.2 มาตรการรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา (Reactive Style) ประกอบด้วยข้อกระทบจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อกระทบที่ 1, 2, 5, 10, 16, 18 โดยจะมีค่าคะแนนอยู่ที่ 6-30

3.3 มาตรการรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกดปัญหา (Suppressive Style) ประกอบด้วยข้อกระทบจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อกระทบที่ 7, 8, 9, 13, 15 โดยจะมีค่าคะแนนอยู่ที่ 5-25

เกณฑ์การให้คะแนนมี 5 เกณฑ์ดังต่อไปนี้

แทบจะไม่เคยทำเลย	= 1 คะแนน
ไม่ค่อยได้ทำ	= 2 คะแนน
ทำและไม่ทำมากเท่าๆกัน	= 3 คะแนน
ทำบ่อย	= 4 คะแนน
ทำบ่อยมาก	= 5 คะแนน

คุณภาพของมาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหา

มาตรวัดชุดนี้ Heppner et al., (1995) ได้รายงานความเที่ยงโดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficient) แบบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์ในแต่ละรูปแบบดังนี้

มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา (Reflective Style)	0.77
มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบโต้สนองปัญหา (Reactive Style)	0.73
มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกดปัญหา (Suppressive Style)	0.76

นอกจากนี้ยังมีค่าความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (Test-Retest Reliability) ในช่วง 3 สัปดาห์ พบว่าแต่ละรูปแบบมีค่าความเที่ยง ดังนี้

มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา (Reflective Style)	0.67
มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา (Reactive Style)	0.71
มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกดปัญหา (Suppressive Style)	0.65

การพัฒนามาตรวัด

1. ผู้วิจัยได้พัฒนามาตรวัดโดยแปลและปรับปรุงมาตรวัดโดยสร้างข้อกระทงจากเนื้อหามาตรวัดเดิมและปรับปรุงข้อกระทงให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของไทย

2. นำมาตรวัดที่พัฒนาแล้วไปทดสอบในกลุ่มนำร่องที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อทดสอบความชัดเจนและความเข้าใจทางด้านภาษา

3. ผู้วิจัยนำข้อกระทงไปตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (construct validity) โดยขอรับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ก.) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาภาษาที่ใช้ในข้อกระทงแต่ละข้ออย่างละเอียด พร้อมทั้งได้แนะนำและปรับแก้ข้อกระทงให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และถูกต้องตามเนื้อหายิ่งขึ้น และผู้วิจัยได้ใช้ข้อกระทงที่ผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

4. เมื่อได้ปรับปรุงความตรงตามเนื้อหาของข้อกระทงจนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบวัดไปทดสอบในกลุ่มนำร่อง จำนวน 120 คน เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (corrected item-total correlation: CITC) ของมาตรวัดรูปแบบเผชิญกับปัญหา พบว่าข้อกระทงทุกข้อมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัดผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ภาคผนวก ค 1.5 – ค 1.7) นอกจากนี้สัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficient) วัดโดยหาค่า Cronbach's alpha ดังนี้

4.1 มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา (Reflective Style)	0.73
4.2 มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา(Reactive Style)	0.74
4.3 มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกดปัญหา (Suppressive Style)	0.70

ตอนที่ 4. มาตรวัดบุคลิกภาพ

มาตรวัดบุคลิกภาพที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นมาตรวัดที่พัฒนามาโดยใช้ลักษณะโครงสร้างของแบบวัด *Your Career Personality* (Johns Hopkins School of Medicine Office of Faculty Development, n.d.) จากนั้นพิจารณาใช้ข้อกระทงร่วมกันกับมาตรวัด *Self-Directed Search: SDS form R* ของ Holland (1994) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมที่ได้ทำการวิจัยถึงลักษณะบุคลิกภาพแต่ละด้าน รวมทั้งสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อรวบรวมและเรียบเรียงในการสร้างข้อกระทงของลักษณะ ความสามารถ รวมทั้งกิจกรรมของแต่ละด้านของบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของไทย เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง (self-report) ประกอบด้วยลักษณะของแต่ละบุคลิกภาพเท่ากันทั้ง 6 ด้าน เป็นการรายงานว่าในแต่ละข้อกระทงนั้นตรงกับตนเองหรือไม่ โดยตอบว่า เหมือนหรือไม่เหมือน และใช่หรือไม่ใช่ โดยแบ่งบุคลิกภาพของบุคคลออกเป็น 6 ด้าน ตามความสนใจในการประกอบอาชีพ คือ

- 1 มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic)
- 2 มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น (Investigative)
- 3 มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ (Artistic)
- 4 มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคม (Social)
- 5 มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย (Enterprising)
- 6 มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน (Conventional)

เกณฑ์การให้คะแนน

1. การรายงานด้านลักษณะของตนมี 2 เกณฑ์ดังนี้

ใช่ = 1

ไม่ใช่ = 0

2. การรายงานด้านความสามารถมี 2 เกณฑ์ดังนี้

ใช่ = 1

ไม่ใช่ = 0

3. การรายงานด้านกิจกรรมที่ชอบมี 2 เกณฑ์ดังนี้

ใช่ = 1

ไม่ใช่ = 0

วิธีการคิดคะแนน

1. นับคะแนนจากการรายงานตนของกลุ่มตัวอย่างตามบุคลิกภาพในแต่ละด้าน
2. ให้คะแนนในการรายงานตนของกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. นำคะแนนที่ได้ตามบุคลิกภาพแต่ละด้านมารวมกัน (คะแนนของบุคลิกภาพในแต่ละด้านจะประกอบด้วยกรรายงานลักษณะของตน การรายงานด้านความสามารถ การรายงานด้านกิจกรรมชอบ) ซึ่งในแต่ละบุคคลจะมีคะแนนของบุคลิกภาพทุกด้านอยู่ โดยในแต่ละด้านจะมีคะแนนสูงสุด 15 คะแนน คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน

การพัฒนามาตรวัด

1. ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนามาตรวัดโดยใช้ลักษณะโครงสร้างของแบบวัด *Your Career Personality* (Johns Hopkins School of Medicine Office of Faculty Development, n.d.)

ซึ่งการรายงานลักษณะของบุคลิกภาพในแต่ละด้านจะประกอบด้วย

- 1 การรายงานด้านลักษณะของตน
- 2 การรายงานด้านความสามารถ
- 3 การรายงานด้านกิจกรรมที่ชอบ

จากนั้นพิจารณาใช้ข้อกระทงจากแบบวัดเดิมร่วมกันกับข้อกระทงของมาตรวัดมาตรวัด *Self-Directed Search: SDS form R* ของ Holland (1994) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆที่ได้ทำการวิจัยถึงลักษณะบุคลิกภาพแต่ละด้าน รวมทั้งการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อรวบรวมและเรียบเรียงในการสร้างข้อกระทงของลักษณะ ความสามารถ รวมทั้งกิจกรรมของแต่ละด้านของบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของไทย โดยผู้วิจัยได้สร้างข้อกระทงเพื่อไว้เพื่อจะได้เลือกข้อกระทงที่ดีที่สุดในการเก็บข้อมูลจริง

2. นำมาตรวัดที่ได้พัฒนาแล้วไปทดสอบในกลุ่มนำร่องที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน เพื่อทดสอบความชัดเจนและความเข้าใจทางด้านภาษา

3. ผู้วิจัยได้นำข้อกระทงไปตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (construct validity) โดยขอรับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ก.) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาภาษาที่ใช้ในข้อกระทงแต่ละข้ออย่างละเอียด พร้อมทั้งได้แนะนำและปรับแก้ข้อกระทงให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย

และถูกต้องตามเนื้อหายิ่งขึ้น และผู้วิจัยได้ใช้ข้อกระทงที่ผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

4. เมื่อได้ปรับปรุงความตรงตามเนื้อหาของข้อกระทงจนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบวัดไปทดสอบในกลุ่มนักร้อง จำนวน 120 คน เพื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (corrected item-total correlation: CITC) จากนั้นคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัดที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ภาคผนวก ค 1.8 – ค 1.13) โดยให้แต่มาตรย่อยทั้ง 6 มาตรมีการรายงานลักษณะของตนเอง ความสามารถ และกิจกรรมที่ชอบ ด้านละ 5 ข้อ และนอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficient) วัดโดยหาค่า Cronbach's alpha ได้ดังนี้

1. มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic)	0.74
2. มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น (Investigative)	0.77
3. มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ (Artistic)	0.81
4. มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคม (Social)	0.80
5. มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย (Enterprising)	0.82
6. มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน (Conventional)	0.83

5. หลังจากที่ได้คัดเลือกข้อกระทงออกตามข้อ 4. มาตรวัดนี้จึงเหลือข้อกระทงที่นำไปเก็บจริงจำนวน 90 ข้อ โดยแบ่งบุคลิกภาพของบุคคลออกเป็น 6 ด้าน ตามความสนใจในการประกอบอาชีพ คือ

1.1 มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง (Realistic) เป็นการรายงานว่าข้อกระทงนั้นตรงกับตนเองหรือไม่ โดยตอบว่าใช่หรือไม่ในด้านลักษณะของตนเองจำนวน 5 ข้อ ด้านความสามารถ 5 ข้อ และด้านกิจกรรมที่สนใจ 5 ข้อ

1.2 มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น (Investigative) เป็นการรายงานว่าข้อกระทงนั้นตรงกับตนเองหรือไม่ โดยตอบว่าใช่หรือไม่ในด้านลักษณะของตนเองจำนวน 5 ข้อ ด้านความสามารถ 5 ข้อ และด้านกิจกรรมที่สนใจ 5 ข้อ

1.3 มาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ (Artistic) เป็นการรายงานว่าข้อกระทงนั้นตรงกับตนเองหรือไม่ โดยตอบว่าใช่หรือไม่ในด้านลักษณะของตนเองจำนวน 5 ข้อ ด้านความสามารถ 5 ข้อ และด้านกิจกรรมที่สนใจ 5 ข้อ

1.4 มาตรการวัดบุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคม (Social) เป็นการรายงานว่าข้อกระทงนั้นตรงกับตนเองหรือไม่ โดยตอบว่าใช่หรือไม่ในด้านลักษณะของตนเองจำนวน 5 ข้อ ด้านความสามารถ 5 ข้อ และด้านกิจกรรมที่สนใจ 5 ข้อ

1.5 มาตรการวัดบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย (Enterprising) เป็นการรายงานว่าข้อกระทงนั้นตรงกับตนเองหรือไม่ โดยตอบว่าใช่หรือไม่ในด้านลักษณะของตนเองจำนวน 5 ข้อ ด้านความสามารถ 5 ข้อ และด้านกิจกรรมที่สนใจ 5 ข้อ

1.6 มาตรการวัดบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) เป็นการรายงานว่าข้อกระทงนั้นตรงกับตนเองหรือไม่ โดยตอบว่าใช่หรือไม่ในด้านลักษณะของตนเองจำนวน 5 ข้อ ด้านความสามารถ 5 ข้อ และด้านกิจกรรมที่สนใจ 5 ข้อ

วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องขององค์การ บริษัทเอกชน หน่วยงานราชการ และสมาคมต่าง ๆ โดยนัดหมายวันและเวลาทางโทรศัพท์
2. เข้าไปแจกแบบสอบถามตามวันและเวลาที่นัดหมาย ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ ณ เวลาที่นัดหมาย ผู้วิจัยได้ทำการนัดหมายใหม่เพื่อขอเก็บแบบสอบถามคืนในภายหลัง
3. รวบรวมแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่กำหนด นำไปดำเนินการบันทึกข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา
2. สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อหาสมการพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการเผชิญกับปัญหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพกับรูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดยบุคลิกภาพแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคม บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย และบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน รูปแบบการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้แบบนักกิจกรรม การเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง การเรียนรู้แบบนักทฤษฎี และการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บคตปัญหา และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบสนองปัญหา ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน มีอายุระหว่าง 22 – 40 ปี เป็นเพศชาย 66 คน เพศหญิง 234 คน ที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีถึงปริญญาเอก ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ข้อมูลเหล่านี้ได้จากแบบสอบถามข้อมูลทั้งไป มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้ มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหา และมาตรวัดบุคลิกภาพ จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบโดยผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1: ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2: การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

2.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ รูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการเผชิญกับปัญหา

2.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อหาสมการพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้ 4 รูปแบบ

2.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อหาสมการพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหา 3 รูปแบบ

ตอนที่ 1: ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มีจำนวน 300 คน มีอายุระหว่าง 22 – 40 ปี เป็นเพศชาย 66 คน คิดเป็นร้อยละ 22 เพศหญิง 234 คน คิดเป็นร้อยละ 78 มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีถึงปริญญาเอก ดังรายละเอียดตามตาราง

ตารางที่ 3.1

แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ($N = 300$)

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	66	22.0
หญิง	234	78.0
รวม	300	100.0
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	221	73.7
ปริญญาโท	78	26.0
ปริญญาเอก	1	0.3
รวม	300	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2: การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 2.1: ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ รูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการเผชิญกับปัญหา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่าบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 4 รูปแบบและรูปแบบการเผชิญกับปัญหาทั้ง 3 รูปแบบ ดังนี้

1. บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองที่ .220 ($p<.01$) รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีที่ .260 ($p<.01$) และรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติที่ .181 ($p<.01$) นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาที่ .283 ($p<.01$) รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บคตปัญหาที่ -.353 ($p<.01$) และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาที่ -.286 ($p<.01$)

2. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมที่ -.346 ($p<.01$) รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีที่ .551 และรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติที่ .341 ($p<.01$) นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาที่ .528 ($p<.01$) รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บคตปัญหาที่ -.543 และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาที่ -.312 ($p<.01$)

3. บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมที่ .339 ($p<.01$)

4. บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคมมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมที่ .245 ($p<.01$)

5. บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมที่ .347 ($p<.01$) รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติที่ .125 ($p<.05$) และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาที่ -.164 ($p<.01$)

6. บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมที่ -.272 ($p<.01$) รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองที่ .476 ($p<.01$) รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีที่ .598 ($p<.01$) และรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติที่ .409 ($p<.01$) นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาที่ .349 ($p<.01$) รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บคตปัญหาที่ -.374 ($p<.01$) และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาที่ -.159 ($p<.01$) โดยแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 3.2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ รูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาเพื่อทดสอบผลการวิจัยปรากฏผลพบว่ามีความสัมพันธ์ตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ รูปแบบการเรียนรู้และรูปแบบการเผชิญกับปัญหา

	นักกิจกรรม	นัก ไตร่ตรอง	นักทฤษฎี	นักปฏิบัติ	ไตร่ตรอง ปัญหา	เก็บกด ปัญหา	ตอบโต้ ปัญหา	ชอบสิ่งที่ เป็นความ จริง	ชอบสืบค้น	ชอบศิลปะ	ชอบเข้า สังคม	ชอบความ ท้าทาย	ชอบ ระเบียบ แบบแผน
นักกิจกรรม	1												
นักไตร่ตรอง	-.257**	1											
นักทฤษฎี	-.433**	.524**	1										
นักปฏิบัติ	.060	.468**	.414**	1									
ไตร่ตรองปัญหา	-.286**	.400**	.340**	.180**	1								
เก็บกดปัญหา	.188**	-.391**	-.359**	-.215**	-.393**	1							
ตอบโต้ปัญหา	.005	-.161**	-.150**	-.0112	.043	.536**	1						
ชอบสิ่งที่ เป็นความจริง	-.103	.220**	.260**	.181**	.283**	-.353**	-.286**	1					
ชอบสืบค้น	-.346**	.522**	.551**	.341**	.528**	-.543**	-.312**	.550**	1				
ชอบศิลปะ	.339**	-.030	-.069	.074	.009	.012	-.040	-.025	.019	1			
ชอบเข้าสังคม	.245**	-.089	.015	.040	.036	-.035	.015	-.008	-.024	.278**	1		
ชอบความท้าทาย	.374**	-.020	.043	.125*	-.027	-.093	-.164**	.085	.098	.301**	.301**	1	
ชอบระเบียบแบบแผน	-.272**	.476**	.598**	.409**	.349**	-.347**	-.159**	.318**	.617**	.100	.081	.175**	1
<i>M</i>	4.470	5.170	4.713	5.543	23.321	15.648	14.627	10.603	10.533	9.833	13.217	8.407	9.790
<i>SD</i>	2.303	2.339	2.268	2.071	3.879	3.626	3.410	2.765	3.957	3.321	3.171	3.662	3.891

* $p < .05$, ** $p < .01$, $N = 300$

ตอนที่ 2.2: ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อหาสมการพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้

2.2.1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

ตารางที่ 3.3

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

Model		Unstd. Coeff.		Beta	t	Collinearity Statistics	
		b	SE _b	(β)		Tolerance	VIF
	Constant	3.214	.552		5.817***		
1	บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย	.221	.031	.353	7.171***	.885	1.130
2	บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น	-.192	.039	-.303	-4.956***	.480	2.084
3	บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ	.181	.034	.261	5.382***	.902	1.109
4	บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน	-.114	.035	-.193	-3.246**	.602	1.660
5	บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง	.097	.046	.116	2.097*	.694	1.441

$$R^2 = .375 \quad SE = 1.83649 \quad F = 35.233***$$

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

จากตารางที่ 3.3 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมพบว่ามี 5 ตัวแปรบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย ($\beta = .353$) สามารถทำนายรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมได้ดีที่สุด รองลงมาคือตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = -.303$) ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ ($\beta = .261$) ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน ($\beta = -.193$) และตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง ($\beta = .116$) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน และเมื่อพิจารณาค่า VIF (Variance Inflation Factor) และ Tolerance ในตารางที่ 3.3 ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ของตัวแปรต้นทุกตัว ($VIF < 5.3$ และ $Tolerance > .19$) (Hair, Anderson, Tatham, & Black, 1998)

ตัวแปรทั้ง 5 ได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน และบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมได้ร้อยละ 37.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 35.233, p < .001$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สามารถนำตัวแปรที่ผ่านการคัดเลือกมาสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม = $3.214^{**} + .221$ บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย^{***} - $.192$ บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น^{***} + $.181$ บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ^{***} - $.114$ บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน^{**} + $.097$ บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง^{*}

จากสมการอธิบายได้ว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก 5 ตัวแปรมีอิทธิพลต่อการมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ดังนี้

1. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .221 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านความท้าทายเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมจะเพิ่มขึ้น .221 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

2. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น สามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -.192 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นลดลง 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมจะเพิ่มขึ้น .192 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

3. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .181 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมจะเพิ่มขึ้น .181 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

4. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -.114 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนลดลง 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมจะเพิ่มขึ้น .114 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

5. ตัวแปร บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง สามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .097

หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมจะเพิ่มขึ้น .097 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อพิจารณาตามสมการพยากรณ์พบว่า หากบุคคลมีลักษณะบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงสูงแล้ว จะมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมสูงด้วย ในขณะที่หากมีลักษณะบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพแบบชอบระเบียบแบบแผนสูงแล้ว จะมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมต่ำด้วย

2.2.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

ตารางที่ 3.4

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

Model	Unstd. Coeff.		Beta	t	Collinearity Statistics		
	b	SE _b	(β)		Tolerance	VIF	
Constant	1.863	.403		4.624***			
1	บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น	.217	.036	.367	6.033***	.619	1.615
2	บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน	.161	.037	.267	4.341***	.606	1.650
3	บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย	-.066	.031	-.103	-2.113*	.969	1.032

$R^2 = .321$ $SE = 1.93772$ $F = 46.600***$

* $p < .05$, *** $p < .001$

จากตารางที่ 3.4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองพบว่ามี 3 ตัวแปร บุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง ได้แก่ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = .367$) สามารถทำนายรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองได้ดีที่สุด รองลงมาคือตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน ($\beta = .267$) และตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย ($\beta = -.103$) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน และเมื่อพิจารณาค่า VIF (Variance Inflation Factor) และ Tolerance ในตารางที่ 3.3 ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ของตัวแปรต้นทุกตัว ($VIF < 5.3$ และ $Tolerance > .19$) (Hair et al., 2006)

ตัวแปรทั้ง 3 ได้แก่ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองได้ร้อยละ 32.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 46.600, p < .001$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สามารถนำตัวแปรที่ผ่านการคัดเลือกมาสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง = $1.863^{***} + .217$ บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น $^{***} + .161$ บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน $^{***} - .066$ บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย*

จากสมการพยากรณ์สามารถอธิบายได้ว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก 3 ตัวแปรมีอิทธิพลต่อการมีรูปแบบการเรียนรู้แบบไตร่ตรอง ดังนี้

1. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .217 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองจะเพิ่มขึ้น .217 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

2. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .161 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองจะเพิ่มขึ้น .161 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

3. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -.066 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านความท้าทายลดลง 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมจะเพิ่มขึ้น .066 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อพิจารณาตามสมการพยากรณ์พบว่า หากมีลักษณะบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพแบบชอบระเบียบแบบแผนสูงแล้ว จะมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองสูงด้วย ในขณะที่หากมีลักษณะบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายสูงแล้วจะมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองต่ำด้วย

2.2.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

ตารางที่ 3.5

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

Model		Unstd. Coeff.		Beta	t	Collinearity Statistics	
		b	SE _b	(β)		Tolerance	VIF
	Constant	1.309	.414		3.161**		
1	บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน	.253	.033	.435	7.712***	.612	1.635
2	บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น	.163	.032	.285	5.082***	.618	1.619
3	บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ	-.081	.030	-.118	-2.668**	.987	1.013

$$R^2 = .425 \quad SE = 1.72777 \quad F = 72.997***$$

** $p < .01$, *** $p < .001$

จากตารางที่ 3.5 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีพบว่า มี 3 ตัวแปรบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี ได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน ($\beta = .435$) สามารถทำนายรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีได้ดีที่สุด รองลงมาคือตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = .285$) และตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ ($\beta = -.118$) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน และเมื่อพิจารณาค่า VIF (Variance Inflation Factor) และ Tolerance ในตารางที่ 3.3 ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ของตัวแปรต้นทุกตัว (VIF < 5.3 และ Tolerance > .19) (Hair et al., 2006)

ตัวแปรทั้ง 3 ได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน และตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ สามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีได้ร้อยละ 42.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 72.997, p < .001$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สามารถนำตัวแปรที่ผ่านการคัดเลือกมาสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\text{รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี} = 1.309 + .253 \text{ บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน***} + .163 \text{ บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น***} - .081 \text{ บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ*}$$

จากสมการอธิบายได้ว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก 3 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนันทฤษฎี ดังนี้

1. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนันทฤษฎีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .253 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนันทฤษฎีจะเพิ่มขึ้น .253 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

2. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนันทฤษฎีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .163 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนันทฤษฎีจะเพิ่มขึ้น .163 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

3. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนันทฤษฎีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -.081 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะลดลง 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนันทฤษฎีจะเพิ่มขึ้น .081 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อพิจารณาตามสมการพยากรณ์พบว่า หากบุคคลมีลักษณะบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพแบบชอบระเบียบแบบแผนสูงแล้ว จะมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนันทฤษฎีสูงด้วย ในขณะที่หากมีลักษณะบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะสูง จะมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนันทฤษฎีต่ำด้วย

2.2.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนันทฤษฎีโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.6

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

Model		Unstd. Coeff.		Beta	t	Collinearity Statistics	
		b	SE _b	(β)		Tolerance	VIF
	Constant	3.082	.332		9.281***		
1	บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน	.171	.036	.321	4.808***	.619	1.614
2	บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น	.075	.035	.143	2.145*	.619	1.614

$R^2 = .180$ $SE = 1.88145$ $F = 32.643***$

* $p < .05$, *** $p < .001$

จากตารางที่ 3.6 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมพบว่ามี 2 ตัวแปรบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ ได้แก่บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน ($\beta = .321$) สามารถทำนายรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติได้ดีที่สุด รองลงมาคือตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = .143$) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน และเมื่อพิจารณาค่า VIF (Variance Inflation Factor) และ Tolerance ในตารางที่ 3.3 ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ของตัวแปรต้นทุกตัว ($VIF < 5.3$ และ $Tolerance > .19$) (Hair et al., 2006)

ตัวแปรทั้ง 2 ได้แก่ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนและตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น สามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติได้ร้อยละ 18.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 32.643, p < .001$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สามารถนำตัวแปรที่ผ่านการคัดเลือกมาสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ = $3.082^{**+} + .171$ บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน*** + $.075$ บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น*

จากสมการอธิบายได้ว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก 2 ตัวแปรมีอิทธิพลต่อการมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ ดังนี้

1. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .164 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติจะเพิ่มขึ้น .164 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

2. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .075 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติจะเพิ่มขึ้น .075 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อพิจารณาตามสมการพยากรณ์พบว่าหากมีลักษณะบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนและบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสูงแล้ว จะมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติสูงด้วย

2.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

2.3.1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

ตารางที่ 3.7

ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

Model		Unstd. Coeff.		Beta	t	Collinearity Statistics	
		b	SE _b			Tolerance	VIF
	Constant	17.867	.544		32.858***		
1	บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น	.517	.048	.528	10.713***	1.000	1.000

$R^2 = .279$ $SE = 3.29966$ $F = 114.764***$

*** $p < .001$

จากตารางที่ 3.7 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาพบว่ามี 1 ตัวแปรบุคลิกภาพที่มีอิทธิพล

ต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา คือตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = .528$) และเมื่อพิจารณาค่า VIF (Variance Inflation Factor) และ Tolerance ในตารางที่ 3.3 ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ของตัวแปรต้นทุกตัว (VIF < 5.3 และ Tolerance > .19) (Hair et al., 2006)

ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาได้ ร้อยละ 27.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 114.764, p < .001$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สามารถนำตัวแปรที่ผ่านการคัดเลือกมาสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา = $17.867^{***} + .517$ บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ***

จากสมการอธิบายได้ว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก 1 ตัวแปรมีอิทธิพลต่อการมีรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาคือ ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .517 หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้คะแนนรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาจะเพิ่มขึ้น .517 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อพิจารณาตามสมการพยากรณ์พบว่า หากบุคคลมีลักษณะบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสูงแล้ว จะมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองกับสูงด้วย

2.3.2 ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกดปัญหาโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.8

ผลการการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกตปัญหาโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

Model		Unstd. Coeff.		Beta	t	Collinearity Statistics	
		b	SE _b	(β)		Tolerance	VIF
	Constant	20.866	.502		41.583***		
1	บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น	-.496	.045	-.543	-11.111***	1.000	1.000

$R^2 = .294$ $SE = 3.05079$ $F = 123.456***$

*** $p < .001$

จากตารางที่ 3.8 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกตปัญหาพบว่ามี 1 ตัวแปร บุคลิกภาพที่สามารถใช้พยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกตปัญหา คือบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = -.543$) และเมื่อพิจารณาค่า VIF (Variance Inflation Factor) และ Tolerance ในตารางที่ 3.3 ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ของตัวแปรต้นทุกตัว ($VIF < 5.3$ และ $Tolerance > .19$) (Hair et al., 2006)

ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกตปัญหาได้ ร้อยละ 29.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 123.456, p < .001$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สามารถนำตัวแปรที่ผ่านการคัดเลือกมาสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกตปัญหา = $20.866*** - .496$ บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น***

จากสมการอธิบายได้ว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก 1 ตัวแปร มีอิทธิพลต่อการมีรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกตปัญหา คือตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกตปัญหาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ $-.496$ หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นลดลง 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกตปัญหาจะเพิ่มขึ้น .496 คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อพิจารณาตามสมการพยากรณ์พบว่า หากบุคคลมีลักษณะบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสูงแล้ว จะมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกดปัญหาต่ำด้วย

2.3.3 ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

ตารางที่ 3.9

ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) สำหรับพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาโดยใช้ตัวแปรบุคลิกภาพเป็นตัวทำนาย

Model		Unstd. Coeff.		Beta	t	Collinearity Statistics	
		b	SE _b	(β)		Tolerance	VIF
	Constant	19.639	.823		23.849***		
1	บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น	-.182	.056	-.212	-3.261**	.695	1.438
2	บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง	-.196	.080	-.159	-2.447*	.697	1.435
3	บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย	-.121	.051	-.130	-2.385*	.989	1.011

$R^2 = .133$ $SE = 3.19154$ $F = 15.091***$

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

จากตารางที่ 3.9 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาพบว่ามี 3 ตัวแปรบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา ได้แก่ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = -.212$) สามารถทำนายรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาได้ดีที่สุด รองลงมาคือตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง ($\beta = -.159$) และตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย ($\beta = -.130$) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน และเมื่อพิจารณาค่า VIF (Variance Inflation Factor) และ Tolerance ในตารางที่ 3.3 ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ของตัวแปรต้นทุกตัว ($VIF < 5.3$ และ $Tolerance > .19$) (Hair et al., 2006)

ตัวแปรทั้ง 3 ได้แก่ตัวแปรบุคลิกภาพแบบชอบสิ่งที่เป็นความจริง ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นและตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย สามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาได้ ร้อยละ 13.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 15.091, p < .001$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สามารถนำตัวแปรที่ผ่านการคัดเลือกมาสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา = $19.639^{***} - .182$ บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น** - $.196$ บุคลิกภาพแบบชอบสิ่งที่เป็นความจริง* - $.121$ บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย*

จากสมการอธิบายได้ว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก 3 ตัวแปรมีอิทธิพลต่อการมีรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา ได้ดังนี้

1. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ $-.182$ หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นลดลง 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาจะเพิ่มขึ้น $.182$ คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

2. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ $-.196$ หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงลดลง 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาจะเพิ่มขึ้น $.196$ คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

3. ตัวแปรบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ $-.121$ หมายความว่าเมื่อคะแนนของบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายลดลง 1 คะแนน ทำให้คะแนนรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาจะเพิ่มขึ้น $.121$ คะแนน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อพิจารณาตามสมการพยากรณ์พบว่า หากบุคคลมีลักษณะบุคลิกภาพแบบชอบสิ่งที่เป็นความจริง บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายสูงแล้ว จะมีแนวโน้มว่าจะมีรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาคำด้วย

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพซึ่งมี 6 ด้าน ได้แก่ บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคม บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย และบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน กับรูปแบบการเรียนรู้ซึ่งมี 4 รูปแบบได้แก่นักกิจกรรม นักไต่ตรอง นักทฤษฎี และนักปฏิบัติ และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาซึ่งมี 3 รูปแบบคือ แบบไต่ตรองปัญหา แบบเก็บคตปัญหา และแบบตอบโต้ปัญหา ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้และการเผชิญกับปัญหา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวคือพบความสัมพันธ์กันของตัวแปรทั้ง 3 ตัว โดยบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 4 รูปแบบและรูปแบบการเผชิญกับปัญหา ทั้ง 3 รูปแบบ โดยที่

1. บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไต่ตรอง รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไต่ตรองปัญหา นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บคตปัญหา) และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา

2. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไต่ตรอง รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี และรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไต่ตรองปัญหา รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บคตปัญหา และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา

3. บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม

4. บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม

5. บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม และรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ และมีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา

6. บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี และรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกดปัญหา และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบสนองปัญหา

สมมติฐานข้อที่ 2 บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพทั้ง 6 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 4 รูปแบบได้

ผลจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบใส่หมด สนับสนุนสมมติฐานบางส่วนโดยพบว่าบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพทั้ง 5 ด้าน (ยกเว้นด้านชอบเข้าสังคม) สามารถทำนายรูปแบบการเรียนรู้ได้ โดยขออภิปรายในแต่ละประเด็นดังนี้

1. **รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม** จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าตัวแปรทั้งหมด 5 ตัวแปรบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ได้แก่บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน และบุคลิกภาพแบบชอบสิ่งที่เป็นความจริง สามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมได้ร้อยละ 37.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 35.233, p < .001$) โดยบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ และบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงมีอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม และบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ และบุคลิกภาพแบบชอบสิ่งที่เป็นความจริง จะเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ส่วนบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนเรียนรู้ได้อย่างยากลำบากในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม โดยสามารถอธิบายที่มาของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

1.1 บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย

การวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมมากที่สุดคือบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย โดยมีอิทธิพลทางบวกทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบ

ความท้าทายจะเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายมีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมเนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายมีลักษณะกระตือรือร้น ยืดหยุ่น ชอบควบคุมผู้อื่น มีความสามารถทางสังคม ชอบริเริ่มทำโครงการใหม่ๆ และ ชอบสิ่งที่ท้าทายความสามารถ (Holland, 1985) นอกจากนี้บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับลักษณะที่ชอบค้นหาความตื่นเต้น (excitement-seeking) (De Fruyt. & Merviele, 1997) ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมที่กระตือรือร้น ชอบพบกับเรื่องที่น่าตื่นเต้น ชอบอยู่ในสังคมและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Honey & Mumford, 2006) และเมื่อพิจารณาความสามารถของบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย จะพบว่าบุคลิกภาพด้านนี้มีความสามารถในการเป็นผู้นำ ความสามารถทางสังคม การขาย มีความสามารถในการจัดการ การชักจูงให้ผู้คนคล้อยตาม ซึ่งความสามารถเหล่านี้เรียนรู้ได้ดีโดยการให้ได้พบกับประสบการณ์จริง การเล่นเกมบทบาทสมมติ การระดมสมองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Gardner, 1999)

1.2 บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมมากเป็นอันดับที่สองคือบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น โดยมีอิทธิพลทางลบทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นเรียนรู้ได้อย่างยากลำบากในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม เนื่องจากบุคลิกภาพด้านนี้มีลักษณะที่ชอบใช้ความคิด ได้วิเคราะห์ในเรื่องต่างๆ และไม่ชอบชักจูงโน้มน้าวผู้อื่น (Holland, 1985) ซึ่งมีลักษณะที่ขัดแย้งกันกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ที่ต้องเข้าไปมีประสบการณ์จริง ชอบความตื่นเต้นท้าทาย และมีอิทธิพลต่อผู้อื่น (Honey & Mumford, 2006) สอดคล้องกับงานวิจัยของ De Fruyt & Merviede (1997) ซึ่งพบว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการชอบใช้ความคิด นอกจากนี้ Gottfreson et al., (1993) ยังพบว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญในทางสถิติกับการชอบทำกิจกรรมด้วย

1.3 บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ

การวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมมากเป็นอันดับที่สามคือบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ โดยมีอิทธิพลทางบวกทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะจะเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะมีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมเนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะมีลักษณะ

ชอบค้นหาสิ่งแปลกใหม่ ชอบพบประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ไม่ชอบทำกิจกรรมเดิมซ้ำๆ ชอบใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Holland, 1985) ซึ่งสอดคล้องกันกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมที่ไม่ชอบทำอะไรซ้ำๆ มีโอกาสได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ (Honey & Mumford, 2006) นอกจากนี้ความสามารถด้านภาษา และดนตรี โดยหากจะฝึกฝนความสามารถเหล่านี้ต้องทำโดยการให้ได้ทดลองทำจริงและได้พบกับประสบการณ์จริงจากสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ (Gardner, 1999) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม นอกจากนี้การได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากการทำกิจกรรมยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย (Lau, Hui, & Ng, 2004)

1.4 บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมมากเป็นอันดับที่สี่คือบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนโดยมีอิทธิพลทางลบทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนเรียนรู้ได้อย่างยากลำบากในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีลักษณะเคร่งครัด ละเอียดรอบคอบ มีระเบียบ ไม่ยืดหยุ่น ยึดมั่นในกฎระเบียบและประเพณี (Holland, 1985) ซึ่งมีลักษณะที่ขัดแย้งกันกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ที่จะเรียนรู้ได้ยากเมื่อต้องอยู่ในสภาพที่มีกฎระเบียบเคร่งครัดหรือทำงานอย่างละเอียดรอบคอบ (Honey & Mumford, 2006) นอกจากนี้งานวิจัยของ De Fruyt & Merviede (1997) ยังพบว่าบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ

1.5 บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง

การวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมมากเป็นอันดับที่ห้าคือ บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง โดยมีอิทธิพลทางบวกทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงจะเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงมีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม เนื่องจากบุคลิกภาพด้านนี้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับลักษณะที่ชอบค้นหาความตื่นเต้น (excitement-seeking) (De Fruyt. & Merviede, 1997). ซึ่งสอดคล้องกันกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีความสามารถด้านการควบคุมร่างกายและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ โดยหากจะฝึกฝนความสามารถเหล่านี้ต้องทำโดยการให้ได้พบกับประสบการณ์จริง ได้ทดลองทำจริง หรือได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิ่งที่ต้องการฝึกฝน (Gardner, 1999) แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 3.2 และ 3.3 พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางลบระหว่างบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมแต่ไม่พบ

ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ ในขณะที่บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงสามารถทำนายรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมได้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะในสมการพยากรณ์เกิด suppression effect คือไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ แต่สามารถทำนายตัวแปรตามร่วมกับตัวแปรอิสระตัวอื่นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติกับตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระด้วยตัวเอง (Cohen, Cohen, West, & Aiken, 2003) สาเหตุที่ไม่มีสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติระหว่างบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม อาจเป็นเพราะบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงมีลักษณะที่ไม่เป็นหนึ่งเดียวกัน โดยนอกจากความสามารถด้านการควบคุมร่างกายและเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆแล้วยังมีความสามารถด้านคณิตศาสตร์ (Ackerman & Heggestad, 1997) และบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงยังมีลักษณะไม่ชอบเข้าสังคม (Holland, 1985) ซึ่งเป็นลักษณะที่ขัดแย้งกันกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมอีกด้วย

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าตัวแปรทั้งหมด 3 ตัวแปรบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง ได้แก่ บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนและบุคลิกภาพด้านชอบท้าทาย สามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองได้ร้อยละ 32.1อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 46.600, p < .001$) โดยบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนที่มีอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง นอกจากนี้ยังพบว่าบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายมีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นและบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน มีแนวโน้มเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง และบุคลิกภาพด้านชอบท้าทายมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ได้อย่างยากลำบากในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองโดยสามารถอธิบายที่มาของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

2.1 บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองมากที่สุด คือบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีลักษณะที่ชอบสังเกต สืบหาข้อมูล ใช้ความคิด ได้วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ (Holland, 1985) ซึ่งสอดคล้องกันกับลักษณะของรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองที่เรียนรู้ได้ดีเมื่อได้คิดถึงเรื่องราวต่างๆ ได้เฝ้าสังเกต และหาข้อมูลมาใช้ในการคิดและตัดสินใจ (Honey & Mumford, 2006)

2.2 บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองมากเป็นอันดับที่สอง คือบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีลักษณะช่างระมัดระวัง สุขุม ละเอียดยรอบคอบ (Holland, 1985) ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองที่ต้องการเวลาในการพิจารณาข้อมูลอย่างถี่ถ้วน คำนึงถึงความเป็นไปได้ในแง่มุมต่างๆ (Honey & Mumford, 2006)

2.3 บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองมากเป็นอันดับที่สาม คือบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย โดยมีอิทธิพลทางลบทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย จะเรียนรู้ได้อย่างยากลำบากในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายกระตือรือร้น ชอบริเริ่มทำโครงการใหม่ๆ และ ชอบสิ่งที่ท้าทายความสามารถ (Holland, 1985) และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับลักษณะที่ชอบค้นหาความตื่นเต้น (excitement-seeking) (De Fruyt. & Mervieled, 1997) ซึ่งขัดแย้งกับกับลักษณะรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองที่ต้องใช้เวลาในการคิด พิจารณาทางเลือกแนวทางต่างๆ ไม่มีการบีบคั้นเรื่องเวลา หรือแรงกดดัน (Honey & Mumford, 2006)

3. รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า มีตัวแปรทั้งหมด 3 ตัวแปร บุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี ได้แก่ บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะสามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีได้ร้อยละ 42.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 72.997, p < .001$) โดยบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี นอกจากนี้ยังพบว่าบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะมีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนสามารถเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี และบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะเรียนรู้ได้อย่างยากลำบากในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี โดยสามารถอธิบายที่มาของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

3.1 บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีได้มากที่สุด คือบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีลักษณะยึดมั่นตามหลักการ เครื่องครัด ไม่ยืดหยุ่น(Holland, 1985) ซึ่งสอดคล้องกันกับลักษณะรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีที่มีลักษณะสนใจกับรายละเอียดเข้มงวด มีระเบียบแบบแผนในการคิดและการทำงาน ชอบสิ่งที่แน่นอนไม่ชอบสิ่งที่ไม่เป็นระบบระเบียบและคลุมเครือ (Honey & Mumford, 2006) นอกจากนี้บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนยังมีความสามารถทางจำนวน (Ackerman & Heggestad, 1997) ซึ่งความสามารถเหล่านี้จะเรียนรู้ได้ดีโดยการได้จัดข้อมูลหรือตัวเลขให้ลงในรูปแบบและเป็นไปตามระบบ ให้เห็นความสัมพันธ์ของรูปแบบและข้อมูล (Gardner, 1999)

3.2 บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีมากเป็นอันดับที่สอง คือบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีลักษณะชอบคิด วิเคราะห์ ช่างสังเกต ใช้เหตุผลในทางตรรกะ และมีความต้องการที่จะเข้าใจ พยากรณ์ ควบคุม สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและปรากฏการณ์ต่างๆทางสังคม(Holland, 1985) ซึ่งสอดคล้องกันกับลักษณะรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ใช้หลักการในการแก้ปัญหา ชอบใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ใช้สติปัญญาของตนในการวิเคราะห์สถานการณ์ คำถาม เรื่องราวที่สลับซับซ้อน(Honey & Mumford, 2006) นอกจากนี้บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นยังมีความสามารถทางคณิตศาสตร์ และความสามารถด้านการใช้ความคิดวิเคราะห์ในเชิงตรรกะ ซึ่งความสามารถเหล่านี้จะเรียนรู้ได้ดีโดยการได้จัดระบบข้อมูล การได้ค้นคว้าหาความรู้ซึ่งเป็นพื้นฐานของสิ่งต่างๆ (Gardner, 1999)

3.3 บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีโดยสามารถทำนายได้มากเป็นอันดับที่สาม คือบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะเรียนรู้ได้อย่างยากลำบากในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะมีลักษณะชอบค้นหาสิ่งแปลกใหม่ ชอบใช้ความคิดสร้างสรรค์ รักอิสระ มีจินตนาการ ไม่ยึดติดกฎเกณฑ์ ซึ่งขัดแย้งกันกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีที่มีรูปแบบทำตาม

แบบแผน หลักการ แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากตารางที่ 3.2 และ 3.5 พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางลบระหว่างบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีแต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ ในขณะที่บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะสามารถทำนายรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีได้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะในสมการพยากรณ์เกิด suppression effect คือไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ แต่ตัวแปรอิสระสามารถทำนายตัวแปรตามร่วมกับตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้ โดยทำให้ความสามารถในการทำนายของตัวแปรอิสระเพิ่มขึ้น (Darlington, 1968) สาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี อาจเป็นเพราะบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะมีลักษณะที่ไม่เป็นหนึ่งเดียวกัน โดยที่ลักษณะของบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะจะมีความขัดแย้งกันกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี แต่บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะมีลักษณะของผู้นิยมความสมบูรณ์แบบ (Joy & Hicks, 2004; Schneider, 2000) เช่นเดียวกับกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี จึงทำให้ระดับความสัมพันธ์ทางลบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีได้

4. รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางลบระหว่างบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ ได้แก่ บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนและบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น สามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติได้ ร้อยละ 18.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 32.643, p < .001$) โดยมีอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนและบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ โดยสามารถอธิบายที่มาของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

4.1 บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติมากที่สุดคือบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีลักษณะชอบทำงานที่มีระเบียบแบบแผน เป็นขั้นตอน และยังมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญกับลักษณะเพื่อฝัน De Fruyt & Merviede (1997) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติที่ชอบทำตามแผนปฏิบัติการที่วางเอาไว้อย่างเป็นขั้นตอน และไม่เพื่อฝัน (Honey & Mumford, 2006) นอกจากนี้ความสามารถในงานด้านธุรการ เช่น การพิมพ์ การตรวจสอบ การประมวลตัวเลข หรือ

การบัญชีสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของงานได้โดยการฝึกฝนโดยการให้ทดลองและฝึกเทคนิคที่นำไปใช้ได้จริงในการทำงาน (Ackerman, 1988; Woltz, 1988)

4.2 บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติมากเป็นอันดับที่สองคือบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีลักษณะชอบแสวงหาความรู้ ทดลองเพื่อค้นหาความรู้ต่างๆ (Holland, 1985) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติที่ชอบหาแนวทางการคิดใหม่ๆแล้วทดลอง วัตถุประสงค์ใช้ ฝึกฝนเทคนิค วิธีการและทักษะต่างๆ เชื่อมโยงกันอย่างชัดเจนระหว่างทฤษฎีและหลักในการปฏิบัติ (Honey & Mumford, 2006)

ถึงแม้การวิจัยในครั้งนี้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคมจะไม่สามารถทำนายรูปแบบการเรียนรู้แบบใดได้ก็ตาม แต่บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคมก็มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคมจะเรียนรู้ได้ดีในรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม โดยอธิบายสาเหตุของความสัมพันธ์ได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคมมีลักษณะชอบพบปะผู้คน เข้ากับคนได้ดี ชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ (Holland, 1985) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมที่มีลักษณะชอบพบปะผู้คน ชอบเข้าสังคม (Honey & Mumford, 2006) นอกจากนี้ความสามารถในการระบุนอารมณ์ การเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น และความสามารถในการเข้าสังคมนั้นสามารถฝึกฝนได้โดยการเข้าไปได้พบปะพูดคุยกับผู้คนในกิจกรรมทางสังคมต่างๆ รวมถึงการฝึกเล่นบทบาทสมมติ (Gardner, 1999)

สมมติฐานข้อที่ 3 บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพทั้ง 6 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาทั้ง 3 รูปแบบได้

ผลจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบใส่หมด สนับสนุนสมมติฐานบางส่วนโดยพบว่าบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพทั้ง 3 ด้านคือ บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่ เป็นความจริง บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย สามารถทำนายรูปแบบการเผชิญกับปัญหาได้ โดยขออภิปรายในแต่ละประเด็นดังนี้

1. รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไต่ตรงปัญหาจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีตัวแปรทั้งหมด 1 ตัวแปรบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไต่ตรงปัญหา คือ

บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาได้ ร้อยละ 27.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 114.764, p < .001$) โดยบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีอิทธิพลทางบวกกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีแนวโน้มที่จะมีการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา โดยสามารถอธิบายที่มาของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

1.1 บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหามากที่สุดคือบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นจะมีการเผชิญกับปัญหาด้วยรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาได้ ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีอิทธิพลต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีลักษณะชอบคิด วิเคราะห์ ชอบแก้ปัญหา แก้ปัญหาอย่างมีหลักการ (Holland, 1985) สอดคล้องกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา ด้วยการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา กลวิธีที่เคยใช้แก้ปัญหาในอดีตที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน การคิดไปข้างหน้าซึ่งเป็นการคำนึงถึงทั้งระยะสั้นและระยะยาว การตัดสินใจ และการประเมินวิธีการแก้ปัญหา รวมถึงการรับรู้ปัญหา การคำนึงผลสะท้อนของอารมณ์ที่จะมีผลในการกระบวนการแก้ปัญหา (Heppner et al., 1995)

2. รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกอดปัญหา จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีตัวแปรทั้งหมด 1 ตัวแปร บุคลิกภาพที่สามารถใช้พยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกอดปัญหา คือบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกอดปัญหาได้ ร้อยละ 29.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 123.456, p < .001$) โดยมีอิทธิพลทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกอดปัญหา ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นจะไม่เผชิญกับปัญหาแบบตอเก็บกอด โดยสามารถอธิบายที่มาของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

2.1 บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกอดปัญหาคือบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นจะไม่เผชิญกับปัญหาด้วยรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกอดปัญหา ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกอดปัญหา เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีลักษณะชอบคิด วิเคราะห์ ชอบแก้ปัญหา แก้ปัญหาอย่างมีหลักการ (Holland, 1985) ทำให้ขัดแย้งกันกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกอดปัญหา ที่มีลักษณะหลีกเลี่ยง หลีกหนี ไม่

แก้ปัญหา มีความสับสน ไม่มีจุดยืนที่แน่ชัด วิธีการเผชิญกับปัญหาซึ่งจะมีลักษณะคือ ทำกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา หลีกเลี่ยงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา รู้สึกผิดหวังและเลิกทำงานทุกอย่างที่มีปัญหา(Heppner et al., 1995)

3. รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา จากการวิจัยในครั้งนี้นี้พบว่า มีตัวแปรทั้งหมด 3 ตัวแปร บุคลิกภาพที่สามารถใช้พยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา ได้แก่ บุคลิกภาพแบบชอบสิ่งที่เป็นความจริง บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย สามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาได้ ร้อยละ 13.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 15.091, p < .001$) โดยมีอิทธิพลทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น และบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงจะไม่ใช้การเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา โดยสามารถอธิบายที่มาของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

3.1 บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น

จากการวิจัยในครั้งนี้นี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหามากที่สุดคือบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นจะไม่เผชิญกับปัญหาด้วยรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีลักษณะชอบคิด วิเคราะห์ ชอบแก้ปัญหา แก้ปัญหาอย่างมีหลักการ (Holland, 1985) ทำให้ขัดแย้งกันกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาที่มีการกระทำกับปัญหาแบบตอบบสนองทางอารมณ์ โดยเป็นการกระทำ การแสดงกิริยาอาการ การตอบสนอง เพื่อที่จะให้เป็นผลหรือมุ่งเน้นให้มีผลในการเปลี่ยนแปลงทั้งสถานการณ์ภายนอก หรือสภาวะทางอารมณ์ มักเป็นการกระทำที่ไม่ได้ไตร่ตรองส่งผลให้ขัดขวางการแก้ปัญหา (Heppner et al., 1995)

3.2 บุคลิกภาพแบบชอบสิ่งที่เป็นความจริง

จากการวิจัยในครั้งนี้นี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหามากเป็นอันดับสองคือบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงจะไม่เผชิญกับปัญหาด้วยรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา ซึ่งสาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงมีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาเนื่องจาก บุคลิกภาพด้านนี้มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับลักษณะอ่อนแอ ไม่นั่นคง วิตกกังวล และยังมีลักษณะ มีวินัย จับจ้องที่จุดมุ่งหมาย (De Fruyt. & Mervieled, 1997) และบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงยังเป็นคนที่

หนักแน่น (Holland, 1985) ซึ่งทำให้ขัดแย้งกันกับบุคคลที่มีรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ ปัญหาที่มีการแก้ปัญหามาแบบตอบสนองทางอารมณ์โดยขาดการไตร่ตรอง โดยเป็นการกระทำ การแสดงกิริยาอาการ การตอบสนอง เพื่อที่จะให้เป็นผลหรือมุ่งเน้นให้มีผลในการเปลี่ยนแปลงทั้ง สถานการณ์ภายนอก หรือสภาวะทางอารมณ์ มักเป็นการกระทำที่ไม่ได้ไตร่ตรองส่งผลให้ขัดขวาง การแก้ปัญห (Heppner et al., 1995)

3.3 บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบ ตอบโต้ปัญหามากเป็นอันดับสามคือบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย ทำให้สรุปได้ว่าบุคลิกภาพ ด้านชอบความท้าทายจะไม่เผชิญกับปัญหาด้วยรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา ซึ่ง สาเหตุที่บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายมีอิทธิพลทางลบกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบ โต้ปัญหา เนื่องจากบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายไม่มีลักษณะหุนหันพันแค้น (Costa, McCrae, & Holland, 1984) และนอกจากนี้บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายยังมีลักษณะชอบวางแผน (Armstrong, Day, McVay, & Round, 2008) ดังนั้นจึงไม่มีปฏิกิริยาตอบโต้กับปัญหาแบบ ทันทีทันใด ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา (Heppner et al., 1995)

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าบุคลิกภาพบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นสามารถทำนายรูปแบบ การเผชิญกับปัญหาได้ทั้ง 3 รูปแบบ โดยมีทิศทางบวกกับรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรอง ปัญหาที่ช่วยสนับสนุนในการแก้ปัญห และทิศทางลบกับรูปแบบกับปัญหาแบบเก็บกดปัญหา และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาซึ่งการกระทำที่เกิดขึ้นนั้นจะขัดขวางการ แก้ปัญหาหรือซ้ำเติมให้แก้ปัญหายุ่งยากขึ้น (Heppner et al., 1995) แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้อง กันของลักษณะที่ชอบคิดวิเคราะห์ มีเหตุผล ใช้ตรรกะและหลักการในการแก้ปัญห โดยไม่ละเลย ปัญหาด้วยการปล่อยปัญหาทิ้งไว้หรือตอบสนองกับปัญหาตามอารมณ์ของตัวเอง ดังนั้นจึงสามารถ สรุปจากการวิจัยในครั้งนี้ได้ว่าควรส่งเสริมให้บุคคลโดยทั่วไปได้วิเคราะห์ ใช้เหตุผล และใช้ ตรรกะมาช่วยแก้ปัญหาย่างมีระบบต่อไป เพื่อให้สามารถเผชิญกับปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีบุคลิกทั้ง 3 ด้านที่สามารถทำนายรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบ เก็บกดปัญหาหรือรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา โดยมีทิศทางทางลบคือบุคลิกภาพ ด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นและบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย แต่ ถึงแม้ว่าบุคลิกภาพอีก 3 ด้านที่เหลือคือ บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคม และบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน ไม่สามารถทำนายรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บ กัดปัญหาหรือรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา ก็ยังคงมีความสัมพันธ์ทางลบอยู่ โดย

บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างนัยสำคัญทางสถิติ เป็นการแสดงให้เห็นว่าลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 6 ด้าน ไม่มีแนวโน้มที่จะขัดขวาง หรือทำให้การแก้ปัญหายากขึ้นไปอีก ซึ่งจะสอดคล้องกับการวิจัยของ Gottfreson et al., (1993) พบว่าบุคลิกลักษณะแบบหวั่นไหว (Neuroticism) จะมีความสัมพันธ์ทางลบกับบุคลิกภาพทั้ง 6 ด้านของ Holland หรือมีความสัมพันธ์ทางบวกเล็กน้อยโดยไม่มีนัยสำคัญ (Costa et al., 1984; Larson et al., 2002) โดยที่บุคลิกลักษณะแบบหวั่นไหว (Neuroticism) มีการเผชิญกับปัญหาด้วยวิธีการหลีกเลี่ยง หลีกหนีปัญหา ไม่แก้ปัญหา ดังเล เกือบกด (McCrae, & Costa, 1986; Penley, & Tomaka, 2002; Saklofske et al., 2007) โดยแต่ละบุคลิกภาพนั้นก็จะมีวิธีแนวทางในการแก้ปัญหาที่ต่างกัน บุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็ความจริงแก้ปัญหาโดยการลงมือทำ บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นแก้ปัญหาโดยใช้ตรรกะ บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะแก้ปัญหาโดยใช้จินตนาการ บุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคมแก้ปัญหาโดยให้ผู้อื่นช่วยสนับสนุน บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายแก้ปัญหาด้วยการจัดการ และบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนแก้ปัญหาโดยใช้ระบบ นอกจากนี้ในแต่ละบุคลิกภาพก็จะมีแหล่งทรัพยากรที่จะใช้ในการเผชิญกับปัญหาตามความสามารถของตน ซึ่ง Lazarus & Folkman (1984) ได้กล่าวว่าการเผชิญกับปัญหาของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไปจากการใช้ทรัพยากรของตนเพื่อหาหนทางในการเผชิญกับปัญหา เช่น บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้นมีทักษะการแก้ปัญหาที่สูง หรือบุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคมมีทักษะทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคมที่สูง จึงทำให้เมื่อมีการประเมินทรัพยากรที่ใช้ในการเผชิญปัญหาจะมีการเลือกใช้ทรัพยากรที่ต่างกันทำให้มีแนวทางในการเผชิญกับปัญหาที่แตกต่างกันไปด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ รูปแบบการเรียนรู้และรูปแบบการเผชิญกับปัญหาในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น อายุระหว่าง 22 – 40 ปี ที่มีงานทำหรือประกอบอาชีพส่วนตัว จำนวน 300 คน เป็นเพศชาย 66 คน เพศหญิง 234 คน มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ไม่จำกัดสาขาอาชีพ ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็นตอน 4 ชุด ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 มาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยพัฒนาและดัดแปลงมาจากมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้ *Learning Styles Questionnaire: LSQ* (Honey & Mumford, 2006)

ตอนที่ 3 มาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหา มาตรวัดลักษณะการเผชิญกับปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหาซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาและดัดแปลงมาจาก *Problem-focused style of coping: PF-SOC* (Heppner et al., 1995)

ตอนที่ 4 มาตรวัดบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาจากมีแบบวัด *Your Career Personality* (Johns Hopkins School of Medicine Office of Faculty Development, n.d.) โดยอ้างอิงจากทฤษฎีของ Holland

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบการเผชิญกับปัญหา และบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพ

2. สร้างและพัฒนามาตรวัดต่าง ๆ โดยมีพื้นฐานจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัดรูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบการเผชิญกับปัญหา และบุคลิกภาพตามทฤษฎีของ Holland จากนั้นนำไปผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพของมาตรวัดจนมีความตรงและความเที่ยงในระดับที่ยอมรับได้

3. นำมาตรวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างวัยผู้ใหญ่ตอนต้น อายุระหว่าง 22-40 ปี

4. นำมาตรวัดที่กลุ่มตัวอย่างทำเสร็จแล้วมาคัดข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์จากนั้นนำมาบันทึกเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
2. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพ รูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการเผชิญกับปัญหา
3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อหาสมการพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการเผชิญกับปัญหา โดยใช้บุคลิกภาพการประกอบอาชีพเป็นตัวทำนาย

ผลการวิจัย

1. บุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย ($\beta = .353$) บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = -.303$) บุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ ($\beta = .261$) บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน ($\beta = -.193$) และบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริง ($\beta = .116$) มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้แบบนักกิจกรรม โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์การเรียนรู้แบบนักกิจกรรมได้ร้อยละ 37.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

2. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = .367$) บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน ($\beta = .267$) และบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย ($\beta = -.103$) มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรอง โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองได้ร้อยละ 32.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

3. บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน ($\beta = .435$) บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = .285$) และบุคลิกภาพด้านชอบศิลปะ ($\beta = -.118$) มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎี โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีได้ร้อยละ 42.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

4. บุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผน ($\beta = .321$) และบุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = .143$) มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติ โดยสามารถพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติได้ร้อยละ 18.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

5. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = .528$) มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหา โดยสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรองปัญหาได้ร้อยละ 27.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

6. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = -.543$) มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกคปัญหา โดยสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกคปัญหาได้ร้อยละ 29.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

7. บุคลิกภาพด้านชอบสืบค้น ($\beta = -.212$) บุคลิกภาพชอบสิ่งที่เป็นความจริง ($\beta = -.159$) และบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทาย ($\beta = -.130$) มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหา โดยสามารถพยากรณ์รูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาได้ร้อยละ 13.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีให้ครอบคลุมและมีความความหลากหลายมากกว่านี้ เช่น ศึกษากลุ่มตัวอย่างในต่างจังหวัด หรือศึกษาในกลุ่มที่มีการศึกษาแตกต่างกัน เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ได้มาไปประยุกต์ใช้ได้ครอบคลุมมากขึ้น

2. ควรศึกษาความต่างระหว่างวัฒนธรรมของทฤษฎีที่จะนำมาใช้ในการวิจัยว่ามีลักษณะคล้ายหรือแตกต่างกับวัฒนธรรมไทยอย่างไร เพื่อที่จะสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีให้สอดคล้องวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3. ควรศึกษาความเชื่อของเจ้าของทฤษฎีรวมทั้งการพัฒนาทฤษฎีว่ามาจากกระบวนทัศน์แบบใดหรือเจ้าของทฤษฎีมีความเชื่ออย่างไร เพื่อที่จะได้เลือกทฤษฎีมาใช้กับงานวิจัยได้อย่างเหมาะสม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

- Ackerman, P. L. (1988). Determinants of individual differences during skill acquisition: Cognitive abilities and information processing. *Journal of experimental psychology: General*, 117, 288-318.
- Ackerman, P. L., & Heggstad, E. D. (1997). Intelligence, personality, and interesting: Evidence for overlapping traits. *Psychological Bulletin*, 121, 219-245.
- Ackerman, P. L., & Woltz, D. J. (1994). Determinants of learning and performance in an associative memory/substitution task: Task constraints, individual differences, volition, and motivation. *Journal of educational psychology*, 86, 487-515
- Armstrong, P. I., Day, S. X., McVay, J. P., & Rounds, J. (2008) Holland's RIASEC model as an integrative framework for individual difference. *Journal of Counseling Psychology*, 55, 1-18.
- Auerbach, M. S., & Gramling, S. E. (1998). *Stress management: Psychological foundations*. NJ: Prentice-Hall.
- Biggs, J. B., & Moore, P. J. (1993). *The process of learning* (3rd ed.). NY: Prentice-Hall.
- Bolger, N. (1990). Coping as a personality process: A perspective study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 525-537
- Brebner, J. (2001). Personality and stress coping. *Personality and Individual Differences*, 31, 317-327.
- Carver, C. S., Scheier, M. F., & Weintraub, J. K. (1989). Assessing coping strategies: A theoretically base approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 267-283.
- Cohen, J., Cohen, P., West, S. G., & Aiken, L. S. (2003). *Applied multiple regression/correlation analysis for the behavioral sciences* (3rd ed.). NJ: Lawrence Erlbaum Association.
- Connor-Smith, J. K., & Flachsbart, C. (2007). Relations between personality and coping: A meta-analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 93, 1080-1107.
- Costa, P. T., Jr., McCrae, R. R., & Holland, J. L. (1984). Personality and vocational interesting in an adult sample. *Journal of Applied Psychology*, 69, 390-400.
- Crain, W. (2005). *Theories of development: Concepts and applications* (5th ed.). NJ: Pearson/Prentice Hall.
- Dacey, J. S., & Travers, J. F. (2006). *Human development: Across the lifespan* (6th ed.). Boston: McGraw-Hill.

- Darlington, R. B. (1968). Multiple regression in psychological research and practice. *Psychological Bulletin*, *69*, 161-182.
- De Fruyt, F., & Merviede, I. (1997). The five-factor model of personality and Holland's RIASEC interest types. *Personality and Individual Differences*, *23*, 87-103.
- Endler, N. S., & Parker, J. D. A. (1990). Multidimensional assessment of coping: A critical evaluation. *Journal of Personality and Social Psychology*, *58*, 844-854.
- Flavell, J. H., Miller, P. H., & Miller, S. A. (1993). *Cognitive development* (3rd ed.). London: Prentice-Hall.
- Folkman, S. (1984). Personal control and stress and coping process: A theoretical analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, *46*, 839-852.
- Folkman, S., & Lazarus, R. S. (1985). If it change it must be a process: A study of emotion and coping during three stage of a college examination. *Journal of Personality and Social Psychology*, *48*, 150-170.
- Folkman, S., Lazarus, R. S., Gruen, R. J., & DeLongis, A. (1986). Appraisal, coping, health status, and psychological symptoms. *Journal of Personality and Social Psychology*, *50*, 571-579.
- Furnham, A. (1992). Personality and learning style: A study of three instruments. *Personality and Individual Differences*, *13*, 429-438.
- Furnham, A., Jackson C. J., & Miller, T. (1999). Personality, learning style, and work performance. *Personality and Individual Differences*, *27*, 1113-1122.
- Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed: Multiple intelligences for the 21st century*. New York, NY: Basic Books.
- Gottfredson, G. D. (1999). Holland's theory (1959-1999): 40 years of research and application. *Journal of Vocational Behavior*, *55*, 1-4.
- Gottfreson, G. D., Jones, E. M., & Holland, J. L. (1993). Personality and vocational interest: The relation of Holland's six interest dimensions to five robust dimensions of personality. *Journal of Counseling Psychology*, *40*, 518-524.
- Grant, S., & Langan-Fox, J. (2006). Occupational stress, coping and strain: The combined/interactive effect of the Big Five traits. *Personality and Individual Differences*, *41*, 719-732.
- Hair, J. F., Jr., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (1998). *Multivariate data analysis* (5th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

- Heppner, J. J., Cook, S. W., Wright, D. M. & Johnson, W. C. (1995). Progress in resolving problems: A problem-focused style of coping. *Journal of Counseling Psychology*, 42, 279-293.
- Hogan, R., & Blake, R. (1999). John Holland's vocational typology and personality theory. *Journal of Vocational Behavior*, 55, 41-56.
- Holland, J. L. (1959). A theory of vocational choice. *Journal of Counseling Psychology*, 6, 35-45.
- Holland, J. L. (1973). *Making vocational choices: A theory of careers*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Holland, J. L. (1985). *Making vocational choices: A theory of vocational personality and work environments* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Holland, J. L. (1996). Exploring career with a typology: What we can learned and some new directions. *American Psychologist*, 51, 397-406.
- Holland, J. L. (1994). *Self-directed search*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.
- Honey, P., & Mumford, A. (1999). Learning Styles Questionnaire. *Psych Press*, 2, 1-10. Retrieved November 24, 2007, from [http://www.psychpress.com.au/html/products/others/LSQ%20Report%20\(Sample\).pdf](http://www.psychpress.com.au/html/products/others/LSQ%20Report%20(Sample).pdf)
- Honey, P., & Mumford, A. (2006). *The Learning Styles Questionnaire: 40-item version*. Maidenhead: Peter Honey.
- Hua, T. M., Williams, S., & Hoi, P. S. (n.d.). Using the Biggs' study process questionnaire (SPQ) as a diagnostic tool to identify "at-risk" students-a preliminary study. Retrieved January 23, 2010 from <http://www.learnerstogether.net/wp-content/uploads/2006/07/Identifying-at-risk-students-with-spq.pdf>
- Jackson, C., & Lawty-Jones, M. (1995). Explaining the overlap between personality and learning style. *Personality and Individual Differences*, 20, 293-300.
- Johns Hopkins School of Medicine Office of Faculty Development. (n.d.) *Holland's occupational personality types*. Retrieved November 28, 2007, from http://www.hopkinsmedicine.org/fac_development/video/pdf/lisa_heiser_faculty_development_handout.pdf
- Joy, S., & Hicks, S. (2004). The need to be different: Primary trait structure and impact on projective drawings. *Creativity Research Journal*, 16, 331-339.

- Kolb, A. Y., & Kolb, D. A. (2005). The Kolb learning style inventory-Version 3.1 2005 technical specification. Boston: HayGroup. Retrieved August 21, 2007, from www.learningfromexperience.com/images/uploads/Tech_spec_LSI.pdf
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Larson, L. M., Rottinghaus, P. J., & Borgen, F. H. (2002). Meta-analyses of big six interests and big five personality factors. *Journal of Vocational Behavior*, 61, 217-239.
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal and coping*. NY: Springer Publishing.
- Lau, L., Hui, A. N. N., & Ng, G. Y. C. (2004). *Creative: When east meet west*. NJ: World Scientific Publishing.
- McCrae, R. R., & Costa Jr., P. T. (1986). Personality, coping, and coping effectiveness in an adult samples. *Journal of personality*, 54, 385-405.
- Papalia, D. E., & Olds, S. W. (1995). *Human development* (6th ed.). NY: McGraw-Hill.
- Penley, J. A., & Tomaka, J. (2002). Associations among the Big Five, emotional responses, and coping with acute stress. *Personality and Individual Differences*, 32, 1215-1228.
- Peterson, D. A., Thornton J. E., & Birren, J. E. (1986). *Education and aging*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Pinel, J. P. J. (2006). *Biopsychology* (6th ed.). Boston: Pearson.
- Rayner, E., Joyce, A., Rose, J., Twyman, M., & Clulow, C. (2005). *Human development: An introduction to the psychodynamics of growth, maturity and aging* (4th ed.). NY: Routledge.
- Saklofske, D. H., Austin, E. J., Galloway, J., & Davison, K. (2007). Individual difference correlates of health-related behaviors: Preliminary evidence for link between emotional intelligence and coping. *Personality and Individual Differences*, 42, 491-502.
- Schneider, P. (2000). Perfect masters of their art: Re-imagining expertise. *Journal of Architectural Education*, 53, 141-145.
- Sigelman, C. K., & Shaffer, D. R. (1995). *Life-span human development* (2nd ed.). CA: Brooks/Cole Publishing.
- Sternberg, R. J., & Ben-Zeev, T. (2001). *Complex cognition: The psychology of human thought*. NY: Oxford.
- Stone, A. A., & Neale, J. M. (1984). New measure of daily coping: Development and preliminary results. *Journal of Personality and Social Psychology*, 46, 892-906.

- Super, D. E. (1957). *The psychology of careers: An introduction to vocational development*. NY: Harper & Row.
- Swales, S. & Senior, B. (1999). The dimensionality of Honey and Mumford learning styles questionnaire. *International Journal of Selection and Assessment*, 7, 1-11.
- Taylor, K., Marienau, C. & Fiddler, M. (2000). *Developing adult learners: Strategies for teacher and trainer*. NJ: Jossey-Bass.
- Vollrath, M., & Torgersen, S. (2000). Personality types and coping. *Personality and Individual Differences*, 29, 367-378.
- Woltz, D. J. (1988). An investigation of the role of working memory in procedural skill acquisition. *Journal of experimental psychology: General*, 117, 319-331.
- Zhang, L. F. (2004). Learning approaches and career personal types: Biggs and Holland Unit. *Personality and Individual Differences*, 37, 68-81.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

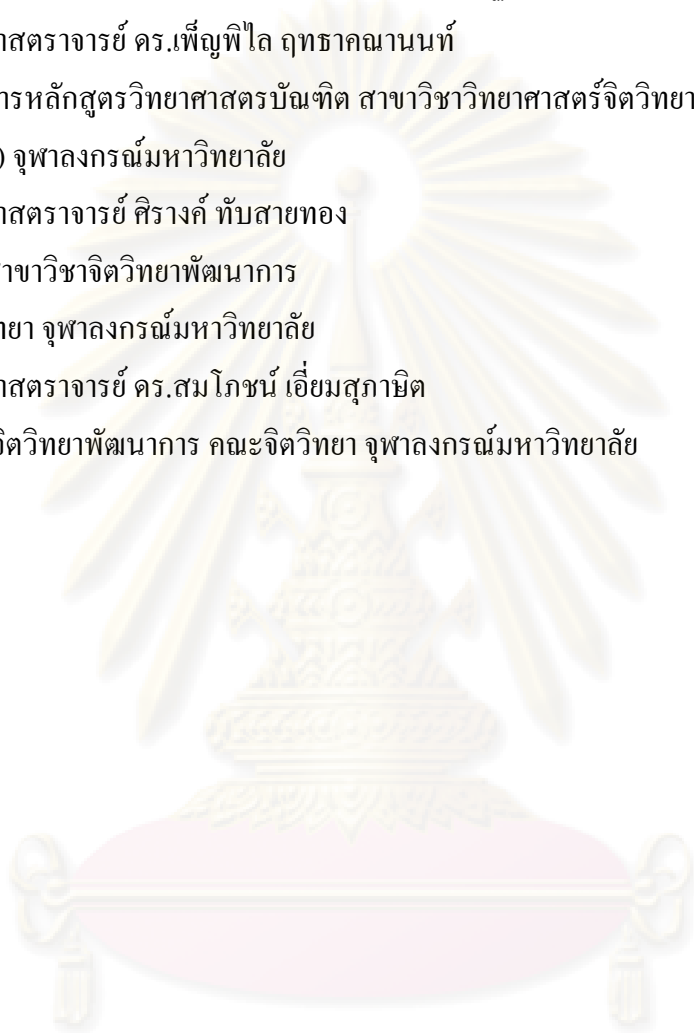
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดทั้ง 3 ท่านได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์
ผู้อำนวยการหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์จิตวิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ศิราภรณ์ ทับสายทอง
ประธานสาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต
สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ รูปแบบการเรียนรู้และการเผชิญกับปัญหาในผู้ใหญ่ตอนต้น

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ประกอบงานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ รูปแบบการเรียนรู้และการเผชิญกับปัญหาในผู้ใหญ่ตอนต้น โดยนิตติปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยา พัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามชุดนี้ใช้เวลาในการตอบประมาณ 20 นาที **กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ และตอบให้ตรงตามความเป็นจริงของคุณ** ในการตอบคำถามไม่มีการตัดสินว่าคุณหรือผิดและข้อมูลที่ได้ถูกเก็บเป็นความลับและนำมาใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยวิเคราะห์ในภาพรวม ไม่มีการนำเสนอข้อมูลเป็นรายบุคคล โดยแบบสอบถามนี้จะแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามรูปแบบการเผชิญปัญหา
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ขอบคุณอย่างยิ่งที่สละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามนี้ ข้อมูลจากท่านสำคัญต่องานวิจัยนี้เป็นอย่างมาก

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง เมื่อพิจารณาข้อความในแต่ละข้อโดยละเอียดแล้ว โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือใส่เครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ตรงกับคุณ

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. สาขาวิชาที่เรียนจบปริญญาตรี.....
5. สาขาวิชาที่เรียนจบปริญญาโท.....
6. สาขาวิชาที่เรียนจบปริญญาเอก.....
7. อาชีพ..... ตำแหน่งงาน.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้

กรุณาอ่านข้อความเหล่านี้แล้วตอบคำถามให้ตรงกับตัวท่านมากที่สุด โดยถ้าท่านเห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วย กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หรือถ้าท่านไม่เห็นด้วยมากกว่าเห็นด้วย กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงใน [] แบบสอบถามต่อไปนี้มีคำตอบที่ถูกหรือผิดกรุณาตอบตามความเป็นจริงที่ตรงกับลักษณะของตัวท่านโดยไม่ต้องคำนึงว่าควรจะเป็นอย่างไร

1. []

2. []

3. []

4. []

5. []

6. []

7. []

8. []

9. []

10. []

11. []

12. []

13. []

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

14. []

15. []

16. []

17. []

18. []

19. []

20. []

21. []

22. []

23. []

24. []

25. []

26. []

27. []

28. []

29. []

30. []

31. []

32. []

ศูนย์วิทยทรัพยากร

พิบูลสงครามมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามรูปแบบการเผชิญปัญหา

เมื่อท่านต้องพบกับสถานการณ์ที่มีปัญหาหรือความยุ่งยากต่างๆ ท่านได้ทำการจัดการกับปัญหาเหล่านั้นด้วยวิธีใดบ้าง ขอให้ท่านอ่านข้อความเหล่านี้ทีละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีลำดับความมากน้อยที่เกิดขึ้นกับท่านมากที่สุด โดยไม่ต้องคำนึงว่าคำตอบจะถูกหรือผิด

ข้อความ	แทบจะ ไม่เคย เกิดขึ้น เลย	ไม่ค่อย เกิดขึ้น	เกิดขึ้น และ ไม่ เกิดขึ้น มาก เท่าๆกัน	เกิดขึ้น บ่อย	เกิดขึ้น บ่อยมาก
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					

ข้อความ	แทบจะ ไม่เคย เกิดขึ้น เลย	ไม่ค่อย เกิดขึ้น	เกิดขึ้น และ ไม่ เกิดขึ้น มาก เท่าๆกัน	เกิดขึ้น บ่อย	เกิดขึ้น บ่อยมาก
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

กรุณาอ่านข้อความเหล่านี้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อที่ท่านคิดว่าตรงกับลักษณะ, ความสามารถและสิ่งที่ท่านอยากทำ และใส่เครื่องหมาย X หน้าข้อที่ไม่ตรงกับลักษณะ, ความสามารถและสิ่งที่ท่านไม่อยากทำ

R

ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

I

ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

A

ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

S

ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

E

ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

C

ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่ :

- ___ 1.
- ___ 2.
- ___ 3.
- ___ 4.
- ___ 5.

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ ค 1.1

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละ
 ด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ
 ครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักกิจกรรมใน
 ขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=90$)

ข้อกระทง	ค่า CITC
1.	.551*
5.	.484*
9.	.416*
13.	.586*
17.	.562*
21.	.272*
25.	.165
29.	.096
33.	.392*
37.	.403*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.731

* $p < .05$, ** $p < .01$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 90$) $r = .205$

ตารางที่ ค 1.2

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละ
 ด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ
 ครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักไตร่ตรองใน
 ขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=90$)

ข้อกระทง	ค่า CITC
2.	.487*
6.	.633*
10.	.497*
14.	.536*
18.	.355*
22.	.532*
26.	.174
30.	.412*
34.	.359*
38.	.196
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.753

* $p < .05$, ** $p < .01$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 90$) $r = .205$

ตารางที่ ค 1.3

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักทฤษฎีในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=90$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
3.	.388*
7.	.429*
11.	.163
15.	.404*
19.	.458*
23.	.198
27.	.231*
31.	.428*
35.	.520*
39.	.514*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.736

* $p < .05$, ** $p < .01$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 90$) $r = .205$

ตารางที่ ค 1.4

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดรูปแบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=90$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
4.	.538*
8.	.501*
12.	.423*
16.	.476*
20.	.595*
24.	.341*
28.	.176
32.	.533*
36.	.211*
40.	.499*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.791

* $p < .05$, ** $p < .01$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 90$) $r = .205$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ค 1.5

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบไตร่ตรอง ปัญหาในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=120$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
3.	.198*
4.	.326*
6.	.538*
11.	.491*
12.	.531*
14.	.539*
17.	.451*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.727

* $p < .05$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 120$) $r = .178$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ค 1.6

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบเก็บกคปัญหาในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=120$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
1.	.462*
2.	.609*
5.	.555*
10.	.370*
16.	.369*
18.	.495*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.735

* $p < .05$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 120$) $r = .178$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ค 1.7

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดรูปแบบการเผชิญกับปัญหาแบบตอบโต้ปัญหาในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=120$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
7.	.598*
8.	.634*
9.	.437*
13.	.384*
15.	.267*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.705

* $p < .05$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 120$) $r = .178$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ค 1.8

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบสิ่งที่เป็นความจริงตอบโต้ปัญหาในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=120$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่ :	
1.	.219*
2.	.186*
3.	.204*
4.	.285*
5.	.298*
ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่	
1.	.375*
2.	.306*
3.	.433*
4.	.278*
5.	.349*
ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่	
1.	.422*
2.	.465*
3.	.390*
4.	.392*
5.	.456*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.737

* $p < .05$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 120$) $r = .178$

ตารางที่ ค 1.9

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบสืบทอดในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=120$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่	
1.	.269*
2.	.512*
3.	.291*
4.	.510*
5.	.378*
ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่	
1.	.448*
2.	.471*
3.	.368*
4.	.353*
5.	.457*
ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่	
1.	.274*
2.	.247*
3.	.431*
4.	.454*
5.	.204*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.768

* $p < .05$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 120$) $r = .178$

ตารางที่ ค 1.10

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบคิดปะในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=120$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่	
1.	.480*
2.	.423*
3.	.399*
4.	.357*
5.	.386*
ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่	
1.	.198*
2.	.453*
3.	.475*
4.	.646*
5.	.390*
ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่	
1.	.457*
2.	.467*
3.	.349*
4.	.443*
5.	.411*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.810

* $p < .05$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 120$) $r = .178$

ตารางที่ ค 1.11

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบเข้าสังคมในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=120$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่	
1.	.264*
2.	.243*
3.	.466*
4.	.538*
5.	.448*
ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่	
1.	.269*
2.	.374*
3.	.434*
4.	.568*
5.	.437*
ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่	
1.	.268*
2.	.378*
3.	.561*
4.	.517*
5.	.433*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.801

* $p < .05$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 120$) $r = .178$

ตารางที่ ค 1.12

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบความท้าทายในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=120$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่	
1.	.433*
2.	.365*
3.	.360*
4.	.326*
5.	.469*
ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่	
1.	.416*
2.	.444*
3.	.516*
4.	.437*
5.	.456*
ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่	
1.	.488*
2.	.401*
3.	.511*
4.	.484*
5.	.438*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.821

* $p < .05$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 120$) $r = .178$

ตารางที่ ค 1.13

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อกระทงแต่ละข้อ กับคะแนนรวมของแต่ละด้าน ในมาตรวัด (*corrected item-total correlation: CITC*) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (*Cronbach's alpha coefficient*) ของมาตรวัดบุคลิกภาพด้านชอบระเบียบแบบแผนในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ($n=120$)

ข้อกระทง	ค่าCITC
ท่านมีลักษณะดังนี้หรือไม่	
1.	.345*
2.	.369*
3.	.521*
4.	.507*
5.	.551*
ท่านสามารถที่จะทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่	
1.	.581*
2.	.411*
3.	.330*
4.	.445*
5.	.496*
ท่านอยากทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่	
1.	.342*
2.	.482*
3.	.540*
4.	.450*
5.	.385*
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	.827

* $p < .05$

ค่าวิกฤตของ r ($df = 120$) $r = .178$

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวีระยุทธ กุลสุวิพลชัย สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ในวิชาการตลาด จากคณะ
บริการธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2543 ต่อมาในปีการศึกษา 2549 ได้เข้าศึกษา
ต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ที่คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย